

Katolički list

ZVONIK

GOD: XVI BR. 3 (161) Subotica, ožujak (mart) 2008. 100,00 din

Uskrsnu Isus doista, aleluja!

Duhovna obnova mladih u Subotici

Škola animatora u Sonti

Dan trudnica u Subotici

Piše: mr. Mirko Štefković

Pjevaj: Aleluja!

Proslava Uskrsa usko je vezana uz Korizmu. Što smo više ustrajali u korizmenim vježbanjima, pripravlajući se za proslavu Gospodinova uskrsnuća, tim više Uskrs

doživljavamo svojim. Radost ovog najvećeg kršćanskog blagdana u nama biva toliko većom, koliko smo se istinski pripravili da ju primimo.

Tu radost još kao dijete osobito sam doživljavao po divnim nam uskrsnim pjesmama. Konačno se ponovno pjeva: Aleluja! Taj poklik za mene je tada jednostavno značio radost. Nešto se veliko dogodilo i zbog toga smo svi radosni i sretni: Gospodin je uskrsnuo! Mada su sve uskrsne pjesme vrlo poletne i lijepe, još od toga vremena jedna mi je posebno prirasla srcu. To je pjesma "Pjevaj hvale, Magdaleno"! Ona mi nekako najbolje izražava radost te priproste žene, kojoj je Gospodin oprostjenjem darovao potpuno novi život. I evo je sada gdje traži svoga Gospodina, jer bez njega njezin život nema smisla. Emocionalni naboj evanđeoske scene Magdaleninog susreta s Uskrsnim kao da je u potpunosti pretočen u melodiju ove uskrsne pjesme. Melodija strofe je lepršava i poletna, ali u sebi još kao da sadrži određenu dozu tuge koju Magdalena nosi u srcu, dok još traži Isusa. Tek finalni *krešendo* koji najavljuje refren razbija svu tugu i kao da u njemu gledamo trenutak susreta u kojem se Uskrsli Isus daje prepoznati. Tada se polagano raspršuje sva tuga u Marijinu srcu i zapljuskuje ju svjetlost uskrsne radosti. Svečani početak refrena zrcali tu promjenu raspoloženja u Marijinu srcu, koje baš kao i refren raste i buja prelazeći u *fortissimo* za kojeg gotovo ponestaje zraka da se do kraja ispjeva. Baš kao što pluća izgledaju premalena za prihvatiti toliki zrak potreban za ispjevati refren pjesme, tako nam se i srce može učiniti premalenim da u njega stane sva radost koju je prva imala prilike iskusiti Marija Magdalena.

Uvjeren sam da se svatko od nas najbolje moguće spremio za proslavu Uskrsa i doživljaj susreta poput Marije Magdalene. Osluhnimo samo kako taj isti Uskrsli danas izgovara ime svakoga od nas, onako jedinstveno, da ga u njegovom glasu možemo prepoznati. Da, on zove i tebe i mene! Tu je, očima vjere daje se pronaći i prepoznati, a za uzvrat nam daruje radost u srcu kakvu jedino on može dati. Nema radosti u ovom životu ravne onoj koju daje Uskrsli Isus. Nema one tuge koju ta radost ne može raspršiti, niti one ljudske tame koju ona ne bi mogla rasvijetliti. Dopuslimo da nas zahvati to sveto raspoloženje, koje ne dolazi od nas, nego od Uskrsloga. Poput Marije Magdalene nemojmo se dugo zadržavati sami s Uskrsnim, ali zato neka nam ne promakne susret s njime u vjeri. Plod toga susreta hitro ponesimo i drugima, baš kao i Magdalena.

Mnogima od nas taj isti Uskrsli po svetoj ispovijedi darovao je novi život i dao nam iskusiti da bez njega naši životi, bez obzira koliko ispunjeni bili, gube konačni smisao. Neka ta spoznaja u nama bude poput onog *krešenda* iz spomenute uskrsne pjesme. Ne dopustimo da ona nestane, da utihne.

Hranimo tu svoju dragocjenu spoznaju plodovima kojima nam je urodilo korizmeno vježbanje. Ono što smo u korizmi tražili u odricanjima, sada proslavom Uskrsa tražimo u svjesnom biranju preporođenog života. Birajmo život u svemu u svojim mislima, riječima, djelima. Neka život buja iz našega vladanja, i to novi život, kojim nas je po vjeri ponovno obdario Uskrsli Gospodin. Neka iz naših života – ovo neka bude čestitkom – svi oko nas čitaju jasno: Isus je uskrsnuo, pjevaj: Aleluja!

Vaš urednik

Piše: Željko Augustinov

Kušnja u Emausu

Nakon toga ukazao se u drugome obličju dvojici od njih na putu dok su išli u selo. (Mk 16, 12)

Dok bijaše s njima za stolom, uze kruh, izreče blagoslov, razlomí te im davaše. Uto im se otvore oči te ga prepoznaše. (Lk 24,30-31)

Kušnja u Emausu! Je li to moguće? Cijenjeni prijatelju, sigurno se i ti pitaš kako je to moguće da Isusa nisu prepoznali, a bili su s njim tri godine. Ne samo da je to moguće, nego je bilo i potrebno, a evo zašto: Isus je tri godine ustvari otkrivao Boga, govorio o Bogu ali i o sebi kao Bogu.

Sva čudesa koja je činio bila su plod samo jedne njegove riječi: izidi – Lazaru; tebi zapovijedam – djevojčici; ili progledaj, otvori se, hodaj...

Želio je da dok ljudi gledaju i slušaju Isusa čovjeka, prepoznaju Boga i to na djelu. Zato je rekao: Otac moj stalno radi, zato i ja radim (usp. Iv 5,17). A što se tiče samog čina uskrsnuća, to nitko nije vidio. Nakon uskrsnuća Isus se pokazao mnogima ali njegovo je tijelo postalo drukčije. Uskrslo tijelo je potpuno ispunjeno slavom, zauvijek preobraženo i potpuno je nebesko. Za njega više ne važe zemaljski fizički zakoni, on može i kroz zatvorena vrata i svatko, komu on to dopusti, može ga vidjeti i prepoznati na drugačiji način. Marija po glasu, kako ju je samo on zvao, Toma je htio staviti prst na mjesto rana da bi se uvjerio, međutim za vidjeti Uskrsloga potrebne su oči duše, oči vjere.

Prijatelju, Bog je svakome od nas odredio način kako ga možemo uvijek prepoznati: u lomljenju kruha. Da, on jest Božanski kruh za život tvoje duše, ali kad si ga prepoznao i blagovao i ti moraš isto činiti: sebe kao kruh Božje dobrote drugima dijeliti.

Prijatelju, budi na to uvijek iznova spreman i radosno kroči stazom života.

Uskrsna poruka dr. Ivana Pénzesa, subotičkog biskupa

Uskrs je pobjeda života zauvijek

Kršćanska braćo i sestre!

Otajstvo uskrsnuća možemo ispravno razumjeti samo ako ga dovedemo u vezu sa smrću Isusa Krista koja mu je prethodila. Smrt i uskrsnuće, umiranje i ustajanje od mrtvih veoma su usko povezani.

Najveličanstvenija vijest Uskrsa oduševljeni je uzvik učenika: Isus je uistinu uskrsnuo! Ta vijest nadmašuje sve i ostaje aktualna sve do kraja svijeta.

Uskrs je Božje obećanje: ništa te toliko ne može ugroziti da ti onemogućiti traženje života, pa čak ni sama smrt! Sigurno je da čovjek jednom mora umrijeti, ali čak ni to ne mora ubiti njegovu volju za životom. Ma koliko grobova na svijetu bilo, zadnju riječ nema smrt, nego život! Grob je prazan i zato je opravdano pitanje: što tražite živoga među mrtvima?

Bog nas je pozvao na život. Život, uskrsni život, počinje ondje gdje je u meni riječ "Želim živjeti!" jača od one "Tako mi ide loše u životu!". Uskrsni život počinje onda kad svijet i ljude počinjem promatrati Božjim očima, umjesto da stalno mrmljam. Uskrsni život započinje ondje gdje se učim malo milosrdnije postavljati prema svojim ograničenjima i hirovima, pa tako i prema onima kod drugih ljudi. Život, uskrsni život, započinje ondje gdje krećem u potragu za onim silama i sposobnostima koje doduše u meni drijemaju, ali još nisu mogle izaći na svjetlo. Na jednoj uskrsnoj čestitci stoji ova misao: "Imaš više mogućnosti no što slutiš, a da ne spominjemo mogućnosti koje Bog ima s tobom." Ukratko, uskrsni život započinjem kad se odlučim da će moja čežnja za životom i životna radost imati više prostora i veću težinu nego iskustva koja me čine potištenim.

Kako izgledaju naša uskrsna iskustva? Svake godine slavimo Uskrs. Nekako je sve postalo lijepim kršćanskim običajem. Koga to doista onako životno pogađa? Uskrsno evanđelje bi nas zato htjelo prodrmati. Svetkovina Uskrsa je slavljе koje bi meni osobno htjelo nešto reći. To vidimo iz toga što Isus Mariju oslovljava po imenu. Oslovljavanje po imenu podsjeća nas na naše krštenje. Po njemu smo postali Božji sinovi i kćeri, ljudi budućega svijeta, svijeta u kome više neće biti smrti, svijeta u kojem ćemo živjeti zauvijek sretni. Na taj osobni Božji dar nama, svakom pojedinačno, želi nas podsjetiti svetkovina Uskrsa. To bi nas trebalo životno dirnuti.

Druga bitna poruka svetkovine Uskrsa pokazuje se u Marijinu obraćanju Isusu. Kroz promjenu perspektive ona prepoznaje da je taj Uskrsli identičan s onim Umrlim. Takva promjena perspektive čuva naš život od toga da određena područja, kao što je smrt, izbacimo i zanemarimo pa tako skliznemo u površnost. Pobjedom nad smrću Isus je, upravo za ljude koji prolaze tamne trenutke svojega života, postao suputnikom, prijateljem koji prolazi s njima zajedno i visine i doline. Uskrs bi nas dakle htio pozvati na uskrsno prijateljstvo s Kristom, na prijateljstvo koje si ne možemo zaslužiti, nego nam se ono daruje. Isus nam se uskrsnućem daruje kao suputnik kroz život, kao što je bio suputnikom onim učenicima na putu u Emaus.

Marija je u susretu s Isusom prepoznala kako ju je Uskrsli bogato obdario. Radovala se tomu te iz te radosti kliče: Vidjela sam Gospodina! Takvu uskrsnu radost želim svima vama!

Ovim mislima želim svima sretan Uskrs i obilje blagoslova od Uskrslog Spasitelja!

† Ivan, biskup

Krist uskrsnuli bio nam izvorom mira, blagoslova i razumijevanja među svim ljudima dobre volje!

Sretan Uskrs

svim čitateljima, suradnicima i podupirateljima želi Uredništvo Zvonika

Uskrsno jutro

Uskrs!

Krist je uskrsnuo.

To je uistinu tako.

Raduj se,

jer život opet ima smisla.

Nama nije suđeno

da završimo u nekoj crnoj rupi.

Uskrs!

Ti si s milijunima drugih ljudi

na putu u sjajnu budućnost

koja se zove nebo.

Uskrs!

Dođi, pođimo zajedno na sunce.

Zar ne osjećaš proljeće u svome srcu?

Sada je vrijeme obnavljanja,

nove nade

u nasmrtnu svijetu.

Vjerujem u uskrsnuće

jer vjerujem u ljubav,

jer ne mogu prihvatiti

besmisleno bivstvovanje.

Uskrs!

Pođimo zajedno u radost.

Phil Bosmans

Bijelo raspelo

S bijelog je križa
Isus raskrilio
bijele probodene ruke
nad procvalim granama voćaka,
nad rumenim cvijećem proljetnim
i nad nama, koji Ga
korak po korak slijedimo.

Isusova bjelina osvaja poglede,
svatko šuti;
svatko bi htio reći
kako Isusova bjelina
napunja mlade radosne duše
novom ljepotom,
novom ljubavi.

U sjaju jutarnjeg sunca
bješte te drage ruke,
kao da su obujmile
svežanj bisernog klasja,
a ne nas djecu, koja ništa nemaju,
ništa drugo ne znaju
osim nježno ljubiti.

Tišina razvila koprenu
sjenastim stazama vrta.
Svatko šuti
i svatko razmišlja:
kako je lijepo biti ispod križa
s kojeg je Isus raskrilio
svoje bijele
probodene ruke.

Aleksa Kokić

Rajsko blago

Na Uskrs je sve drugače neg drugi dana – pripovida baka-Ana praučuđanima. Al baš sve uskrsne! Zerdelije i ranje šljive procvatu. Zelenkade i ljubičice zamerišu po bašči i po groblju. Kad sam ja bila mala ni se zelenila travica po sokaku. Da se i pojavi kaka travka oma je popasu selcke krave što idu u čorde i svinji isprid svinjara. Na Veliki petak kad dojdemo iz crkve sa čitanja Muke tražimo mladu diteljnu, peršin i list od 'noga korova što ima žuti cvit pa potli bude ko forme pupušak. Ko lampoš. Sotima travama u lukovine našara mater jajca za Uskrs.

U subotu se kuva šunka, čisti bili luk... Ren. Već kasno uveče mater sprima košaricu za ujutru za svetenje. Bili smo gladni i željni svega. Cile korizme se nikaka mesa nije jilo. Imala sam osam godina. A mene je to kuvanje šunke tako merisalo da se nisam tila ni it sigrat na sokak. Malo, malo pa pridem loncu pa pomerišem tu finu vruću paru. Već je i mater primetila da sam svaki čas kod špojera.

– Anka, šta ti tu stalno radiš oko toga lonca? Grijota je mislit na meso ka se još ne smije jist. Daće Bog dragi, osvaniće Uskrs pa ćeš onda probat. Ta, ni probat! Neg se najist!

Al, ko da mi je napast tentala. Pa sve mislim kako bi bilo lipo kruva umočit u tu čorbu od šunke. Cilo vrijeme dok se šunka kuvala ja sam se vrtošila oko lonca. Ko mačka oko mišje jame. Na veliki muka sam bila. Prid kraj kuvanja je viknila oca sa dvora:

– Ej, de donesi 'ne dvi kobasice sa tavana što sam sprimila!

Eto ima i kobasica, študiram ja. Morala je mater uvik malo sakrit od očiju da imamo za Uskrs ko i drugi svit. Jel očiju je bilo priviše a kobasica primalo. Metnila mater kobasice nuz šunku da se i one skuvu. Ja bliže špojeru, njušim pa pomislim da ništa lipše na svitu ne meriše. Da mi je samo malo da probam. O' toga ništa nije moglo bit jel je mater jako pazila da kogod ne proba. Bijo bi to veliki gri! Ka' se šunka i kobasica skuvala, mater je izvadila iz lonca i odnela u vojat da se ladi i ocidi do kvečeri kad se pojde sprimat košarica za svetenje.

Doduše, u te čorbe di se kuvalo, mater je metnila mlada peršina, luka bila, luka crna, paprike sa vinca i sitne crvene paprike i malo sose iz boce i kompira. Onda je utrzala sitni tvrdi valjuščića. Bilo je to jako fino. Al od šunke ni traga!

Pridveče je mater sa majkom ošla na groblje. Otac i stari su bili natrag u dvoru. I baća i nena se nikuda izgubili a Iva se ošo ćutkat nuz šljajc. Drščala sam o' stra kad sam latila za bravu na vratma od vojata. Šunka je stojala na' stalu na po vojata. Nuž nju kobasice i kuvana jajca bila ko snig. U stravu da mi kogod ne pribuši, začas sam uštinila komatić šunke i biž napolje iz vojata. U ruke mi je bijo komatić šunke ko moj dlan. Još se pušijo. Ku' ću, šta ću prija? Sitim se da je na zid u pušnice naslonito veliko korice u kojemu se paru svinji kad se zakolju. Pomislim, da mi Bog, ispod korica neće vidit! Zavučem se ispod korica i u slast pojim taj fini komat šunke. Još se sićam da je meso sve drščalo i lipilo se za prste od sladosti. Toliko mi je pasovalo da sam prste tako olizala da se nisu morali ni prat.

Uveče je mater latila košaricu od pruta i srvijancki izveziti i ispulani tarak i unišla u vojat. Ko iza sna čula sam njezin glas:

– Anka, nevolja ti 'voga svita spopala! Jesi ti dirala šunku?

Zamucala sam se, a mater je rekla:
– Ta vidim ti po nosu da si ti bila taj majstor!

Počela sam drečat. Mater je znala da sam ja taj lopov.

– Da znaš samo da će ti se ta kost od šunke pripričit na vrati od raja!

Mater mi više nije grdila. Ni ćušku nisam dobila. Ošla sam spavat al nisam mogla. Dugo u noć mi se u glavave rojilo kako neću mi se u raj, kako će mi dragi Bog kaznit, pa kako mi možda ujutru ni zec neće u gnjizdu ništa metnit... Ne znam kad sam pristala jodat.

Probudijo mi je ujutru materin glas.

– Ankice! Ajde, curo, digni se! Uskrs je! Eno ti zec ništa dono u gnjizde! A triba i nenu dočekat. Samo što ni tu. Sa svetenja.

Umila sam se i izašla na dovratok. Na pragu su već bili svi ukućani. Majka i stari, dada i mama, baća i Iva. U taj se tren otvoru vracu sa sokaka i unide nena u dvor. Bila je uredita u posvećano ruvo i sa lipo ureditom košaricom sa svetenja.

– Faljenisus, čestiti vam Uskrs bijo!
– Uvik Isus! Živa i zdrava bila! Šta nosiš?

– Rajsko Blago!

Nena je tako triput čestitala a mater je triput pitala šta nosi. Nena je svatriput odgovorila: Rajsko Blago! Onda nas je mater sve posvetila sa svetom vodom sa svetenja i sili smo za' stal da probamo Rajsko Blago.

Ruža Silađev

Plavna:

Župa Sv. Jakova

Unatoč malom broju vjernika, zajedništvo u okrilju Crkve ih povezuje!

Nedaleko od granice s Hrvatskom, jer se tek nekoliko kilometara preko Dunava nalaze Vukovar i Borovo, u jugozapadnoj Bačkoj u Vojvodini nalazi se selo Plavna sa samo tisuću i četiri stotine stanovnika. U njoj se nalazi i jedna od manjih župa Subotičke biskupije, osobito kad se u obzir uzme broj vjernika (~ 800). Riječ je o crkvi i župi Sv. Jakova koja pripada bačkom arhiepiskopatu i bačkom dekanatu. Nakon odlaska dugogodišnjega župnika vlč. **Stjepana Bošnjaka**, ova je mala župna zajednica ostala bez svećenika te je jedno vrijeme župu opsluživao vlč. **František Gašparovsky** iz Bačke Palanke, a već godinu i pol dana čini to

bački župnik vlč. **Josip Štefković**. Po riječima mještana i župljana, u Plavni je prije bilo i preko tri tisuće stanovnika, no, prilike koje su uslijedile, počevši od Domovinskoga rata u Hrvatskoj pa sve do sve većega iseljavanja mlađih ljudi, ponajviše iz ekonomskih razloga, mještani ovoga sela osuđeni su na neki način na izumiranje te su s razlogom zabrinuti za nje-

govu budućnost i opstojnost. Prema nekim podacima koji se mogu naći i na internetu, u Plavni je primjerice 1961. godine živjelo 2.662 stanovnika, a po popisu iz 1991. godine taj je broj smanjen na 1.538, dok je 2002. u ovom mjestu živjelo 1.392 stanovnika. Jedan pak podatak svjedoči da su od 527 kućanstava u selu 264 staračka, a u posljednjih petnaestak godina značajno se promijenila nacionalna i socijalna struktura stanovništva. Osim katoličke crkve, u Plavni se također nalazi i pravoslavna crkva koja je za potrebe pravoslavnih vjernika napravljena u, za tu namjenu adaptiranoj, stambenoj kući.

Pri ulasku u samu Plavnu nisam se mogla oteti dojmu da su, premda je osvanuo lijep i sunčan dan za sam početak ožujka, ulice u ovom selu prazne. Malo veći znak "života" bila je nekolicina ljudi okupljena kod omanje tržnice ili tradicionalno zvanoga "buvljaka", a potom i vjernici koji su pri-

stizali na misno slavlje, a kojih je po riječima župnika Josipa Štefkovića i svjedočenju katehiste **Karoline Orčić** ove nedjelje bilo više no obično. No, kad su nam kasnije o svojim poteškoćama posvjedočili i sami vjernici župe koju smo kao Uredništvo *Zvonika* posjetili te nedjelje kako bismo slaveći zajedno svetu misu mogli rasti u zajedništvu te kako bismo im prezentirali naš List, postalo mi je jasno zašto su ulice u ovom lijepom selu nadomak drevnoga Bača puste.

SVJEDOČENJE VJERNIKA: Po riječima gospođe **Marije Sotinac**, inače zadužene za župni zbor, broj stanovnika se iz godine u godinu sve više smanjuje, a razlog tomu su iseljavanja što u susjednu Hrvatsku što u inozemstvo. I iz vlastitoga iskustva svjedoči kako joj je sin s obitelji emigrirao u susjednu Hrvatsku, tj. u Đakovo, gdje se bavi vlastitim obrtom, a kćer u Omiš, također u Hrvatskoj. Gospođa Marija nakon smrti supruga živi kao umirovljenica od prihoda kojega dobiva od obrade zemlje koju je izdala pod arendu. Sjećajući se prijašnjih vremena, pa i toga da je u ovoj župi od svoje desete godine, a u pjevačkom zboru šezdeset i

dvije godine, spominje i nekadašnjeg voditelja zbora **Lajču Crnkovića** koji je došavši iz Subotice, 40-ih godina djelovao u njihovoj župi. Za njegovo vrijeme u zboru je bilo četrdeset i pet članova, za razliku od sadašnja tri člana, odnosno naše sugovornice i još dvije žene koje s njom skupa redovito pjevaju na svetim misama. Osim angažmana u crkvenom zboru, Marija je u župnom Pastoralnom vijeću bila u dva mandata (osam godina), potom jedno vrijeme budući da je bila jedina žena u PV-u nije bila aktivna, da bi se po dolasku vlč. Štefkovića ponovno uključila u njegov rad. Ona također ističe kako joj je drago da se može uključiti u različite akcije

Katehista župe Karolina Orčić, koja je nakon završetka Teološko-katehetskoga instituta (TKI) u Subotici, prije tri godine došla živjeti i raditi na župi u Plavni, ističe kako joj rad s djecom, kako na župi tako i u školi, pričinjava veliko zadovoljstvo. Osim katehizacije, Karolina je zadužena i za čišćenje crkve te sve druge poslove vezane uz župni dom i crkvu. Često puta župni vjeronauk s djecom, na obostrano zadovoljstvo drži u prirodi, jer su joj djeca uvijek voljna pokazati nešto novo i ispričati joj svoja iskustva. Ističe kako nema ljepšega osjećaja od onoga kada vidi da su djeca tužna jer iz nekoga razloga neće moći održati sat vjeronauka. Suradnja s roditeljima, s kojima sastanke održava župnik, je dobra, ističe Karolina te nadodaje kako je dobro da roditelji redovito šalju svoju djecu na vjeronauk. Odnos s nastavnicima u školi ocjenjuje pozitivnim, a kao jedine mane života u Plavni ističe nedostatak mjesta za izlazak, kulturnih događanja i sve manju brojnost mladih ljudi.

Što se tiče same župe Sv. Jakova, riječ je o iznimno staroj župi, obnovljenoj 1756. godine. Crkva je građena je od 1809. do 1813. god. Obnavljana je 1958. i 1968. godine. Duga je 37 m, 12,5 m je široka, a visina lađe je 10 m. Toranj je visok 29 m. Ima tri zvona od kojih je najveće 320, a najmanje 150 kg. Matice se vode od 1756. godine, a jezik bogoslužja je hrvatski. Župna zajednica redovito svake godine na spomendan sv. Jakova, 25. srpnja, proslavlja svoje župno proštenje a značajno je spomenuti da je 26. travnja 2007. godine spomen bista skladatelja, književnika, publicista i angažiranog katoličkog vjernika **dr. Josipa Andrića** ponovno postavljena na svoje staro mjesto, ispred župne crkve Sv. Jakova. Ova je bista bila podignuta 1969. godine da bi u travnju 1972. godine spomenik bio brutalno i nezakonito srušen, a točno tri deset i pet godina nakon toga plavanjski vjernici zajedno sa župnikom Josipom odlučili su ovu bistu, koja se nakon rušenja dugo vremena nalazila unutar crkve, vratiti na svoje staro mjesto.

u župi, bilo da je riječ o pečenju kolača ili nekim drugim poslovima, jer im je uvijek drago kada nekoga mogu ugostiti. Isto iskustvo dijeli i **Marija Klinovski**, koja je također u mirovini a živi s unukom **Milanom** koji obrađuje njenu zemlju. Majka je dvoje djece, sina koji živi i radi u Salzburgu i kćerke koja živi u Baču. Nadovezujući se na priču gospođe Sotinac, Marija govori: *Nema nas, malo nas je, ali što nas ima složni smo*. Objе sugovornice ističu kako su prije za blagdan Cvjetnice imali običaj pjevati *Muku*, no, taj je običaj prestao prije desetak godina. Unatoč tomu, ističu kako na Veliki petak pjevaju pjesmu koju ih je naučio još nekadašnji orguljaš Crnković "Kada su Isusa sa križa skinili". Treći sugovornik, **Marinko Sarić** koji živi u Plavni sa suprugom s kojom redovito dolazi na svete mise, dok mu kćer živi u Njemačkoj, također svjedoči o tomu kako je za razliku od prije, kada je u Plavni bilo blizu osamdeset posto Hrvata, danas taj broj smanjen, budući da je ekonomska situacija teža. Nerado se sjeća *kirbajske subote* 1995. godine kada mu je na kuću bilo bačeno pet eksplozivnih naprava. No, još je tada govorio da ne želi ići nikamo. *Rođen sam ovdje, moji su korijeni tu*, riječi su koje je tada izgovorio i na kojima je ostao do današnjega dana.

"MLADOST" SVJEDOČI: Kako god, razvidno je da je kao i u još nekim župama naše Biskupije, jedan od većih problema (zbog nedostatka svećenika na našim prostorima) i nedostatak stalnoga župnika u ovoj župi, koji bi bio poveznica među vjernicima. Sigurno je da bački župnik Josip čini sve što je u njegovoj moći da se ta slika popravi, no, svi ostali problemi kao što je mali broj vjernika, i dalje ostaju. Troje sugovornika složilo se da je suradnja sa župnikom iznimno dobra, ali da je jedan od najvećih izazova, ali i problema ovdašnjeg stanovništva, sve veća brojnost starijih ljudi u odnosu na mlađe generacije. Unatoč tomu, lijepa šokačka ikavica uspjela je odoljeti zubu vremena te smo ju mogli čuti i u razgovoru s dvije Marije i Marinkom. A o "mladosti" ove župne zajednice su nam posvjedočile sestre blizanke **Antonija** i **Marina Bartulov** i **Nađa Andrić** koje skupa pohađaju IV. razred osnovne škole u Plavni. Osim vjeronauka, kojega njih devetero iz IV. razreda ima na župi ponedjeljkom te u školi utorkom, kada na župi imaju i probu pjevanja, zatim rođendana koje proslavljaju sa svojim prijateljima iz škole, ove tri djevojčice pohađaju i folklor, što je također još jedna prigoda za druženjem. Kako kažu, još uvijek nisu razmišljale o tomu što bi voljele biti kada završe osnovnu školu. Po njihovim riječima, za one malo starije od njih mjesta za izlaske u Plavni nema te željni zabave moraju odlaziti u obliž-

nja mjesta kao što su Bač, Deronje, Selenča i dr.

ŽUPNIKOVA ISKUSTVA: O problematici sve većega mortaliteta u odnosu na natalitet svjedoče i statistički podaci župe Sv. Jakova u Plavni za 2007. godinu koji kažu da je te godine bilo: krštenih 4, vjenčanih 2, sprovoda 17, prvopričesnika 8, pričesti 1660, a uplata na obiteljsku knjižicu 177. Bački župnik vlč. Josip Štefković koji

redovito odlazi subotom navečer i nedjeljom ujutro služiti svete mise u Plavni (na kojima ukupno bude od 50 do 70 vjernika), napominje da je u župi obnovljeno Pastoralno vijeće koje sada broji deset članova, od toga pet žena i pet muškaraca, koji na sebe preuzimaju obveze kao što je unos jelki u crkvu i dr., kako bi olakšali župniku. Zvonimir Pelajić vodio je pjevanje s djecom tako da su 2007. godine mogli nastupiti na Zlatnoj harfi na Bunariću, a pokušao je obnoviti i mješoviti zbor. Za veće crkvene blagdane kao što su Uskrs i Božić, u crkvi su organizirani prigodni koncerti, a prošle godine ministranti ove župe prvi puta sudjelovali su na susretu ministranata. Župnik također ističe da je nekolicina vjernika, posebno mlađih, zajedno s njim bila i na Uskrs festu u Zagrebu, zatim na Bonofestu u Vukovaru i dr. Prošle godine i početkom ove, vlč. Josip blagoslovio je 180 domova, a vjernici u Plavni uredno uplaćuju i crkveni doprinos. Kad je riječ o crkvi, trenutačno je u tijeku njeno uređenje (izolacija), a planirano je i ličenje crkve u baroknom stilu, sve o nadolazećoj 200. obljetnici crkve koja će biti proslavljena 2013. godine. Ipak, *zainteresiranost vjernika za ono što se događa u crkvi mogla bi biti veća*, zaključuje župnik Josip, izražavajući nadu da će se situacija u budućnosti promijeniti.

Na samom kraju, valja spomenuti i vrijednoga izvjestitelja iz Plavne zahvaljujući kojemu skoro u svakom broju *Zvonika* možemo čitati vijesti iz ovoga kraja, **Zvonimira Pelajića**, s kojim zbog njegove spriječenosti nismo bili u mogućnosti razgovarati. Ipak, nadamo se da će njegov primjer potaknuti i mlađe iz ove župe da nam se redovito javljaju vijestima iz svoje župne zajednice, kako bi unatoč njihovoj malobrojnosti dobili potvrdu da iako mala, ova zajednica radi na svojem opstanku, a na što je među ostalim u svojoj propovijedi na misnom slavju tijekom posjeta ovoj župi, potaknuo i glavni urednik *Zvonika* **mr. Mirko Štefković**.

Događanja u Subotičkoj biskupiji

Sonta:

Škola animatora 2007./2008.

U župi Sv. Lovre održana je od 22. do 24. veljače po treći put Škola animatora u ovoj školskoj godini. Tema susreta bila je "Ljubav i zdrava spolnost", a predavačica Katarina Ralbovski, djelatnica Centra za duhovnu pomoć iz Zagreba, sa suradnikom Matom Antunovićem, bogoslovom Zadarske nadbiskupije.

Na susretu su i ovoga puta bili i mladi iz Hrvatske, ali i s. Marija Klara Klarić iz Đakova te s. Augustina Iljuk iz Ruskog Krstura, a posjetio nas je također preč. Jakob Pfeifer, župnik odžačko-apatinski. Nazočnost posvećenih osoba na ovim susretima pokazala se kao velika podrška mladima i u svemu što čine i za čim čeznu. Susret je započeo 22. veljače navečer dolaskom mladih, upoznavanjem i uvo-

dom u temu. Večer je završena molitvom u kapelici. Sutradan, točnije u subotu 23. veljače, do podne je bilo predavanje uz rad u skupinama, a poslije toga je uslijedila rekreacija i radionice povezane s temom susreta. Zanimljivost ovoga dana je bio i rođendan naših organizatora vlč. Dominika Rolbovskog i katehistice Kristine. Iste večeri kroz igrokaz smo pokazali usvojeno znanje, a dan smo završili klanjanjem pred Presvetim. U nedjelju 24. veljače zajedno smo slavili svetu misu, te smo pred župnom zajednicom posvjedočili o tomu što smo proživjeli tih nekoliko dana. Na kraju svete mise mladi su prikazali tzv. "živi" Križni put. Zahvaljujemo našem Gospodinu, a ujedno i vjernicima Sonte, koji su nas tako lijepo primili i ugostili.

Animatori

Župne tribine u Đurđinu

Mjesečne župne tribine u Đurđinu nastavljaju okupljati vjernike uz zanimljive teme i vrsne predavače.

U veljači je na temu "Tajna zla – borba protiv Zloga" govorio župnik župe Sv. Križa dr. Oskar Čizmar. On je govorio o biblijskim imenima zavodnika, o opasnostima "dijaloga" sa zlim i inteligentnim stvorenjem. Posvjedočio nam je i o svojem iskustvu s egzorcizmom, koji nisu česti. Strpljivo je odgovarao na pitanja slušatelja.

U drugu nedjelju ožujka gost tribine bio je urednik Zvonika mr. Mirko Štefković koji je govorio o temi "Misterij križa" povezujući ju s teškim pitanjem – zašto patnja? Zašto nevini i djeca pate, zašto Auschwitz? Mnogi misleni i bogobojzni ljudi, teolozi odgovarali su na to pitanje. Pitanje patnje i križa ostaje nam tajna. U svjetlu Isusova križa ono obasjava i naše pitanje. Slušatelji su životnim iskustvima i pitanjima osvijetlili ovu tešku temu. /Nikola N./

Subotica, župa Sv. Roka:

Trodnevno čitanje Biblije i Duhovna obnova mladih

Subotička župa Sv. Roka ovogodišnju Korizmu proživjela je pod geslom "U svjetlu Božje riječi" te su potaknuti iskustvom iz nekih župa u Hrvatskoj i vjernici ove župe odlučili danonoćno čitati Bibliju. Čitanje je započelo u petak 22. veljače ujutro i trajalo je do nedjelje 24. veljače u ponoć. Tijekom svetih misa Biblija se čitala u kapeli samostana sestara Kćeri Milosrđa koji se nalazi pokraj crkve. Oko stotinu čitača izmjenjivalo se svakih pol sata. Bio je ovo prvi takav pokušaj u kojemu je pročitan veći dio Biblije. *Ovim duhovnim sadržajem u Korizmi željeli smo očitovati da je Božja riječ doista živa i djelotvorna*, istaknuo je župnik mr. Andrija Anišić, i dodao da se nada kako će ova zanimljiva akcija uroditi većim zanimanjem za Sveto pismo ali i osnivanjem Biblijskoga kružoka u župnoj zajednici. Vjernici su bili oduševljeni ovom akcijom, osobito čitači tako da su neki došli čitati i više puta. Mnogi vjernici su i danju i noću navraćali u crkvu i pozorno i pobožno slušali čitanje Božje riječi.

U akciju se uključilo i šezdesetak mladih iz Subotice i okolice koji su od 22. do 24. veljače u samostanu sestara Kćeri Milosrđa bili na duhovnoj obnovi koju je predvodila s. Silvana Milan, zamjenica provincijalne poglavarice sestara Kćeri Milosrđa u suradnji sa župnikom Anišićem. Tema ovogodišnje duhovne obnove bila je "Lectio divina". Kroz tri dana mladi su upoznali taj "drevni put" duhovnosti kroz predavanja, rad u skupinama i molitvu. U slobodnom vremenu pogledali su film o sv. Pavlu. Na taj način željeli su se bolje pripremiti za proslavu godine sv. Pavla koja će započeti na Petrovo ove godine.

U okviru duhovne obnove na nedjeljnim misama u 9 i 17 sati mladi su predvodili pjevanje i okupljenim vjernicima riječju i prigodnim ilustracijama predstavili sve korake "Lectio divina". U nedjelju poslije podne uživo su sudjelovali na Radio Mariji u emisiji za mlade a potom su se susreli i s katekumenima župe Sv. Roka kojima su svjedočili o milosnim plodovima te duhovne obnove. /Zv/

Taizé susret

I ove je godine, 1. ožujka u subotičkoj katedrali bazilici Sv. Terezije Avilske, održan susret mladih, koji su bili u Taizéu, s bratom Richarom, bratom iz Taizéa zaduženim za ovo područje Balkana.

Sam susret je započeo u 10 sati molitvom i taizéovskim pjesmama koje su pjevali mladi pod ravnateljstvom Istvána Kecésa. Slijedilo je predavanje o iskustvima sa susreta u Ženevi, te rad u grupama na temu građenja mira u našim krajevima, za koje je bila zaslužna Andžela Arancsity. Susret je završen zajedničkom molitvom u 17,30 sati, kad su se pridružili i vjernici grada Subotice. /Petar Gaković/

Dr. Tadej Vojnović na Kršćanskoj tribini u Subotici

"Gospodar svijeta" (II. dio) bila je tema predavanja dr. Tadeja Vojnovića, franjevca iz Novog Sada i direktora Radio Marije za Srbiju, kojega je u četvrtak 6. ožujka održao na Kršćanskoj tribini u Subotici.

Tumačeći kako je đavao postao gospodarem svijeta, predavač je istaknuo kako se to dogodilo kada je čovjek to svoje pravo izgubio okrenuvši se od Boga. Govoreći o tomu kako prepoznati đavlovo djelovanje u svijetu, p. Tadej je naglasio kako je kriterij jednostavan, budući da je za razliku od Boga koji je graditelj i konstruktor, đavao razoritelj i

destruktor. Potom je govorio o đavolskom djelovanju, koje dolazi lukavo pred ljude nudeći im materijalna dobra, položaj u društvu, užitak i dr. *Njegovo se djelovanje može prepoznati i u opsjednutosti, dobrovoljnom pripadanju đavlu, pripadnosti iz interesa i opsjednutosti iznutra*, rekao je predavač. U nastavku predavanja, posebnu je pozornost posvetio đavlovu djelovanju kroz razaranje braka, obitelji, društva i Crkve. U tom kontekstu govorio je posebno o razaranju obitelji koja je Stvoriteljeva zamisao. *Potrebno je zapitati se kakvo je predbračno oblikovanje budućih supružnika. Predbračno oblikovanje sastoji se od loših bračnih uzora. Poznato je da mladi grade brak po uzoru na bračni život svojih roditelja. Trebamo se zapitati kojom ocjenom bismo ocijenili brak svojih roditelja. Tu je još i loš odgoj mladeži. Ako đavao uspije razoriti mladež, on je već uspio razoriti brak. Mladi nisu odgajani za požrtvornost. Izgubila su se tri elementarna vida odgoja: smisao za rad, smisao za odgovornost i smisao za požrtvornost. Zbog toga roditelji danas žive uz djecu i služe im. Ono što mlade danas zanima su užitak i novac*, naglasio je p. Tadej, dodajući kako je drugo đavlovo djelovanje u razaranju braka i obitelji zapravo njihovo obezvrjeđivanje. Osim toga, kako je naglasio, postoji još jedno područje đavlova djelovanja, a to je obezvrjeđivanje spolnosti koja je promatrana isključivo kroz izvor užitka. *Zato se danas naglašava princip kako je u spolnosti sve dopušteno. Ona je svedena na nagon. Pune su kanalizacije ubijene djece zbog neodgovorne spolnosti. To su đavolske stvarnosti*, pojasnio je predavač te zaključio kako đavao razara društvo preko ideja koje u ljudima nalaze svoje izvršitelje, premda mu je Crkva najdraža meta jer je ona zajednica spašenih. /Zv/

Bdjenje mladih u "Paulinum"

Uoči Svjetskog dana mladih, 15. ožujka, večer prije Cvjetnice, mladi su se okupili na Bdjenje mladih u sjemeništu "Paulinum". Oni su se osvrnuli na Papinu poruku za Svjetski dan mladih, koju je uzeo iz Djela apostolskih: "Primit ćete snagu Duha Svetoga, koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci" (Dj 1, 8). Naime, Papa kaže: "Ako smo se 2006. zadržali na razmatranju Duha Svetoga kao Duha istine, 2007. ga nastojmo dublje otkriti kao Duha ljubavi da bismo krenuli na put prema Svjetskom danu mladih 2008., razmišljajući o Duhu jakosti i svjedočenja koji nam daruje hrabrost da živimo evanđelje i odvažnost da ga naviještamo." Papa je preko Svetoga pisma pojasnio kako je Duh pratio čovječanstvo i uvijek ga obnavljao. Tako je potrebno da i danas obnovi čovječanstvo. "Pozivam vas da posvetite vrijeme molitvi i vašoj duhovnoj formaciji u ovome posljednjem dijelu puta koji nas vodi do XXIII. svjetskoga dana mladih, kako biste u Sydneyu mogli obnoviti obećanja svoga krštenja i svoje potvrde. Zajedno ćemo zazvati Duha Svetoga, tražeći s povjerenjem od Boga dar obnovljene Pedesetnice za Crkvu i za čovječanstvo trećega tisućljeća."

Mladi su se kroz čitanje Papine poruke, te meditiranjem nad njom i molitvom ujedinili s mladima diljem svijeta koji su u to vrijeme zajedno bdjeli. Njima se pridružio **biskup Ivan** i sve ih pozdravio i poručio kako se nalazimo u svijetu i državi gdje ništa nije sigurno, stoga je bitno da se mladi ujedine i ostanu u zajedništvu, koje je sigurno. Nakon propovijedi biskup je podijelio grančice masline kao simbol na Isusov mesijanski ulazak u Jeruzalem, a na drugoj strani na sveto ulje, koje je simbol pomazanja, čemu je i posvećena ovogodišnja poruka. Pjevanje su predvodili Vis "Proroci", a **dr. Andrija Kopilović** je na kraju pohvalio sve mlade koji su sudjelovali u organizaciji, jer je ovo prvi put da su se mladi sami organizirali, bez svećenika.

Petar Gaković

Hodočasnički križni put za mlade

Korizma je i ove godine obilježena velikim hodočasničkim križnim putem 8. ožujka, ali drukčije od planiranog. Naime, zbog lošeg vremena, sveta misa i križni put održani su samo u crkvi sv. Jurja. Iako je bio predviđen za možda najduži križni put, kiša ipak nije izazvala razočarenje, nego osnaženje zajedništva, pošto se okupio lijep broj mladih. Svetu misu je predvodio tavankutski župnik **preč. Franjo Ivanković**, nakon čega su mladi molili križni put u crkvi, a poslije su uz malu okrepu pogledali film "Pasija" za što se pobrinuo župnik **preč. István Dobai**.

Petar Gaković

Sombor: Korizmena tribina

„U Isusu je molitva objavljena i ostvarena u punini – bila je tema druge po redu kršćanske Korizmene tribine održane u ponedjeljak 18. veljače u Hrvatskom domu u Somboru, nakon što su 11. veljače započele ove tribine. Predavanje na spomenutu temu održao je karmelićanin mr. Srećko Rimac koji trenutno živi i djeluje u Karmelskom samostanu sv. Josipa u Sofiji u Bugarskoj i obnaša službu priora, a ujedno je i tajnik Bugarske biskupske konferencije.

Nazočne u Hrvatskom domu je pozdravio o. Anđelko Jozić, prior i ravnatelj Duhovnog centra o. Gerarda u Somboru, koji je u suradnji sa HKUD-om "Vladimir Nazor" organizator ovih tribina. Dobrotom subotičkoga biskupa dr. Ivana Pénzesa prije predavanja je svakoj obitelji darovan Mali katolički katekizam "Vjerujem", a pet primjeraka katekizma o. Anđelko je kao dar Društvu uručio predsjedniku HKUD "Vladimir Nazor" Šimi Raiču.

U predavanju, o. Srećko je najprije razmotrio to kako je Isus u svojem životu prakticirao molitvu, a potom je govorio o tomu što nam Isus poručuje u molitvi. *Molitva je općenito govoreći duša duhovnosti. Kada molitva ne funkcionira, zasigurno ne funkcionira ni vjera*, rekao je predavač te se upitao kako shvatiti da netko može iskreno vjerovati u Boga a ne obraćati mu se i ne razgovarati s njim. U ovom smislu, istaknuo je, molitva se nameće kao nešto nužno, kao najdublja ljudska potreba i nešto bez čega čovjek ne može. *Molitva je nešto prirodno u životu čovjeka, a s druge strane, ona nije laka stvarnost, nešto spontano što ide samo od sebe*, rekao je među ostalim o. Srećko te dodao kako molitva ne može biti nešto lako i jednostavno. Rastumačio je to činjenicom da se i Isus u molitvi borio, padao, krvlju znojio i u njoj noći provodio, ali je svakom svom učeniku govorio da bdije i moli, da u životu ne padne. *Tako se molitva predstavlja kao istinska snaga u životnim borbama i jedino se s njom moguće održati u životu*, zaključio je predavač.

Zlatko Gorjanac

Svakodnevni euharistijski život

Tema Korizmene tribine održane 25. veljače u Hrvatskom domu u Somboru bila je "Euharistija: riječ, kruh i molitva za svakodnevni život", a predavač je bio dr. Petar Janjić koji trenutno obnaša službu magistra, učitelja novaka u Duhovnom centru na Krku.

Riječ, kruh i molitva su riječi bremenite značenjem i važnošću.

Sve se one sažimlju u Kristu i u nama koji trebamo živjeti ovu stvarnost. Dodatak naslovu: "za svakodnevni život" je zato što je svakodnevnica ta u kojoj se odvija naš život i u kojoj povijest spasenja postaje nešto što zahvaća naše "biti" i "djelovati", rekao je na samom početku o. Petar Janjić. On je rekao da pokatkad zaboravljamo da je i euharistija riječ, jer kada svećenik u svakome euharistijskom slavlju čita evanđelje, on slavi liturgiju riječi a službu riječi na neki način slavi i onda kada u središtu i srcu euharistije doziva u sjećanje posljednju večeru. On je iznio da je euharistija najviša, najizražajna i najkonkretnija riječ i kruna svih riječi.

Potom je govorio o Misi koju možemo promatrati u četiri čina: pokajničkom činu, liturgiji riječi, euharistijskoj službi, pričesti i misionarskom poslanju, te o Euharistiji: kruhu, riječi i molitvi. Zaključak predavanja i radosna spoznaja jest da je Bog blizu, Bog nas poznaje, Bog nas očekuje u Isusu Kristu u svetom sakramentu. Predavač je pozvao vjernike da se upitaju sudjeluju li kod euharistije, izražavaju li bogatstvo primljenoga dara u vazmenom spomen činu kroz konkretna djela ljubavi, žive li zajedništvo kojemu je euharistija škola i izvor, crpe li iz sakramenta susreta s Kristom poslanog od Oca zanos i vjernost našeg postojanja i osjećaju li se euharistijskim slavljem ponukani na stalnu promjenu života.

Z. Gorjanac

Neodvojivost molitve i kršćanskoga života

Duhovni centar oca Gerarda u Somboru nastoji kroz šest korizmenih tjedana pomoći vjernicima usavršiti, produbiti i zavoljeti molitvu. Tribinu na temu "Potreba ustrajnosti i poteškoće u molitvi" održao je 3. ožujka dr. Antonio Mario Čirko iz Zagreba.

Tema "Potreba ustrajnosti i poteškoće u molitvi" je uistinu aktualna i nema nikoga tko nema problema u molitvi, istaknuo je na početku predavanja o. Antonio, nadodavši kako mnogi misle da su svećenici sveti ljudi koji nemaju nikakvih problema u molitvi, ali to nije

tako. Potom je ukazao na to kako je molitva uistinu velika borba, milosni dar ali pretpostavlja odlučni odgovor. *Molitelj se mora boriti protiv samoga sebe, protiv okoline i napasti. Borba molitve je stoga neodvojiva od duhovnog napredovanja. Molitva je životna potreba i ona nas udaljava od grijeha*, rekao je predavač. Poniznost, povjerenje i ustrajnost su tri bitne točke koje su se isticale kroz cijelo predavanje. Osim toga, o. Antonio je istaknuo kako često mislimo da Bog ne uslišava našu molitvu, rekavši da Bog uvijek uslišava, ali ne na način kako mi želimo jer želi naše dobro, naš život. *Bog nas uslišava na način koji je za nas najbolji*, zaključio je predavač govoreći još kratko o poteškoćama u molitvi: rastresenosti, suhoći, duhovnoj lijenosti i manjku vjere i objašnjavajući kako se boriti protiv ovih problema.

Z. Gorjanac

Biti slika Božja

Tema Korizmene tribine održane u ponedjeljak 10. ožujka u Hrvatskom domu u Somboru bila je "Molitva: prisutnost i slušanje Boga", a predavač karmelićanin dr. Jure Zečević, pročelnik katedre za ekumensku teologiju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu i tajnik Vijeća za ekumenizam i dijalog HBK.

Na početku razmatranja o molitvi, o. Jure je pročitao nekoliko rečenica iz knjige "Bit ću ljubav" naučiteljice sveopće crkve sv. Male Terezije. On je naglasio

da je postati slika Božja, postati dobrota i ljubav cilj ljudskoga života, a glavna zadaća sazrijevanja "poljubavljenje". Potom je govorio o naviknutosti u molitvi koja može biti problem da izgubimo orijentire za uvjetno dobru molitvu, i o važnosti kvalitete molitve. Mnogi sveci su ostavili vrijedne zapise o molitvi te je o. Jure u nastavku predavanja citirao sv. Ivana Zlatoustog, sv. Bonaventuru, sv. Ivana Damaščanskog, sv. Tomu Akvinskog, sv. Tereziju Avilsku i sv. Franju Saleškog. Zaključak Korizmene tribine je kako uvijek treba tražiti volju Božju, jer Bog nas najbolje poznaje i zna što nam je najpotrebnije.

U glazbenom dijelu su kao i svakog ponedjeljka nastupile sestre **Dubravka** i **Daliborka Malenić**. /Z. Gorjanac/

Nove oltarne slike u crkvi

Oltarni prostor župne crkve Isusova Uskrsnuća u Subotici od nedjelje 16. ožujka krase još dvije velike slike: Uskrsnuće Lazarovo i Opće uskrsnuće. Djela su to slikara i župljanina te župe **Lajče Vojnića Zelića**, koja je ostvario uz stručno vodstvo prof. **Olge Šram**.

Svečanost blagoslova slika, s početkom u 9 sati, okupila je vjernike hrvatskog i mađarskog jezika. Dok su Hrvati pola sata ranije došli u crkvu na nedjeljnu misu, Mađari su poslije mise ostali na svečanosti koja je slijedila poslije mise na mađarskom jeziku. Mons. **Bela Stantić**, mjesni župnik, upričio je ovo slavlje na pedesetu obljetnicu smrti biskupa **Lajče Budanovića**, koji je dao izgraditi ovu crkvu, inače planiranu za katedralu. U okviru službe riječi biskup **Ivan Péntzes** blagoslovio je ove dvije slike i time ih izložio na javno štovanje vjernicima. Nazočnima se kratko obratio autor **Lajčo**, kao i prof. **Šram**, koja je istaknula vrijednost ostvarenih dijela i trud koji je u njih uložen. Slavlju su nazočili konzulica Generalnog konzulata RH u Subotici, **Ljerka Alajbeg**, s pratnjom, te zamjenik predsjednika općine **Pero Horvacki** s pratnjom.

U okviru iste svečanosti biskup je proglasio otvorenom jubilarnu sedamdeset i petu godinu od početka gradnje župne crkve Isusova Uskrsnuća. Nakon ove svečanosti uslijedio je blagoslov grančica i misa Nedjelje muke Gospodnje na hrvatskom jeziku, koju je predvodio biskup Ivan. On je u svojoj kratkoj homiliji pozvao vjernike da u svojim životima otkrivaju muku Gospodnju i kao takvu je prihvaćaju na svoj vlastiti spas i spas cijeloga svijeta. Muku Gospodina našega Isusa Krista pjevao je mladi župni zbor sa solistima, čiji je ravnatelj maestro **Branko Ivanković-Radaković**. /Zv/

Neobična priča iz moga sela

Pred kraj veljače ove godine dobio je svoj epilog jedan nesvakidašnji događaj. Naime, hladne prosinačke noći 2007., tri dana pred blagdan rođenja Božanskog Djeteta u hladnoj Betlehemskoj štalici, nestala je mještanka jedne župe đakovačke i srijemske biskupije. Bila je jedina Romkinja u selu u kojem je proživjela više od četiri decenije, od nepunih svojih 67 godina. Poznavale su je i poštivale mnoge seoske gazde i domaćinstva, jer je bila vrlo vrijedna nadničarka. Posljednjih godina života odala se alkoholu, no mještani je nisu prezreli i odbacili. Pomagali su je koliko su mogli i uz socijalnu pomoć koju je primala, vukla je svoj križ i pod njim padala, dizala se i padala... I one hladne prosinačke noći prošla je kroz četiri kuće u kasnim večernjim satima. Ogrijala se na dobroti srdaca ukućana, te izašla u mrčnu i hladnu noć, zaogrnta toplom jaknom domaćina iz čije se kuće ispraćena u pripitom stanju zaputila u svoju sirotinjsku potleuščicu. Od te noći gubi joj se svaki trag. Padao je snijeg, te narednih dana zameo ceste i putove. Mještani su ubrzo primijetili nestanak svoje sumještanke i prijavili ga policijskoj postaji općinskog centra. Organizirana je združena potraga za nestalom; policajaca, lovaca i vatrogasaca. Preduboki snijeg bio je uzrokom neuspjeha akcije. Prolazili su radosni Božićni i novogodišnji blagdani a nad selom je stalno visilo pitanje koje nije imalo odgovora. Snijeg je okopnio te je početkom veljače ponovo organizirana potraga za istom, opet bezuspješno. Djelatnici poljoprivrednog kombinata konačno su 23. veljače, razriješili zagonetku o

nestanku mještanke. Pronađena je uz cestu udaljenu od sela nekoliko kilometara koja je izgrađena je za izvoženje poljoprivrednih kultura, napose šećerne repe u kišnim jesenjim danima. Identificirana je i prepoznata i po jakni s kojom je bila zaogrnta u posljednjoj kući iz koje se zaputila svojoj, do koje nije dospjela stići.

Neobičnost ove priče počinje pronalaskom nestale. Uz nju je naime pronađen i njezin vjerni pas. Po ogrebotinama na njezinom tijelu pretpostavlja se da ju je njezin ljubimac pokušavao "probuditi" i vratiti je kući, no ne uspijevajući u tom ostao je uz nju do uginuća. Priči nije kraj, zapravo kraja niti nema... Pojavio se problem oko sahrane, mjesni župnik, dakako katolički, nesretnu sumještanku nije htio ispratiti na posljednji počinak uz uporne molbe njegovih župljana, dok netko ne podmiri pogrebne troškove i uz to lukno unatrad 5 godina. Kad je uz zauzimanje crkvenog odbornika, načelnik općine inače mještanim, iz općinske blagajne namaknuo 600 kn, župnik je sahranu obavio uz mnoštvo mještana. Nije mu smetalo što je nesretnica bila pravoslavka. Ipak je čudno da je previdio mogućnost upisa u opasci matice umrlih za specifične slučajeve – gratis. Pomislih ozlojeđen i na reinkarnaciju. O, kad bi "duh" psa iz ove priče mogao prijeći u neka ljudska tijela – bezdušna. Ali ne, ne smijem tako! Oprosti mi, milosrdni Isuse! Nisam potaknut na korizmeno razmišljanje radi tijela ljudskog, jednog i drugog s tragičnim okusom u ovoj priči, već radi psa koji je do smrti volio čovjeka. Ono prvo već me i ne iznenađuje, a ovo drugo oplemenjuje.

Sv. Josip – posluššan Božjoj riječi

U subotičkoj župi Sv. Roka od 10. do 19. ožujka održana je drevna devetnica u čast sv. Josipu. Svaku večer brojni vjernici župe i grada okupljali su se u 17 sati na pobožnost križnoga puta, krunice ili na neku drugu pobožnost ili program, a u 17,30 sati je bila sveta misa i prigodna propovijed.

Okvirna tema ovogodišnjih propovijedi bila je "Božja riječ u životu i poslanju Crkve – sv. Josip, posluššan Božjoj riječi". U obrazloženju ove teme župnik **Andrija Anišić** je rekao: "U listopadu 2008. godine održat će se Sinoda biskupa pod tim geslom. O tom događaju glavni tajnik Sinode nadbiskup **Nikola Eterović** istaknuo je kako četrdeset godina nakon saborske konstitucije o Objavi i načinima njezina prenošenja, Crkva još uvijek ističe 'pojave nepoznavanja' nauka same Objave, 'znakovitu udaljenost brojnih kršćana od Svetoga pisma, stalnu opasnost od neispravne uporabe' Svetoga pisma. To su neki od razloga za održavanje najavljenog Sinode, a iz toga razloga sam odlučio toj temi posvetiti i ovogodišnju devetnicu. U prvom dijelu ćemo se podsjetiti Konstitucije *Dei Verbum* a u drugom dijelu devetnice pojedinačno ćemo prikazati etape *Lectio divina*, tog drevnog a uvijek novog puta čitanja Božje riječi."

Ovogodišnji propovjednici su bili: **mons. Stjepan Beretić**, **Željko Šipek**, **mr. Mirko Štefković**, **Franjo Ivanković**, **mr. Andrija Anišić**, **o. Anđelko Jozić**, prior somborskog karmelićanskog samostana, **dr. Andrija Kopilović** i **mons. Marko Forgić**.

Po sad već ustaljenom rasporedu, u okviru Devetnice slavi se i Dan biskupa Lajče Budanovića i Dan trudnica. Ove godine, budući da je Uskrs vrlo rano, u okviru devetnice proslavljen je i Dan starih i bolesnih ove župe. Na misi je toga dana preko stotinu bolesnih i starih primilo sakrament Bolesničkog pomazanja.

Dan trudnica

U subotu, 15. ožujka, također u okviru devetnice sv. Josipu, proslavljen je Dan trudnica pod geslom "Hvalospjev životu". Na slavlje se okupilo šesnaest bračnih parova koji očekuju dijete. Prije slavlja okupljeni vjernici su preko razglasa slušali dirljivu meditaciju **dr. Marinka Stantića** "Ne-rođeno dijete", popraćenu prikladnim glazbenim točkama.

U sv. misi trudnice su aktivno sudjelovale čitanjem Božje riječi, molitvom vjernika i prigodnom meditacijom a na kraju im je župnik **Andrija Anišić** podijelio svečani blagoslov prema obredniku "Blagoslovi" zahvalivši im što su svojim sudjelovanjem u tom slavlju došli svjedočiti da vole djecu.

Dan biskupa Lajče Budanovića

U nedjelju, 16. ožujka, u okviru devetnice obilježena je 50. obljetnica smrti velikana hrvatskog naroda i bunjevačkog roda biskupa Lajče Budanovića. Prije sv. mise župnik **Andrija Anišić**, **Lazar Cvijin** i **Katarina Čeliković** podsjetili su na lik toga velikana izabranim tekstovima iz njegove pisane baštine a **Josipa Ivanković** pročitala je pjesmu koju je u povodu 25. obljetnice smrti Lajče Budanovića napisala njezina baka **Kata Ivanković**. Na kraju toga kratkog podsjećanja župnik **Andrija Anišić** je najavio da će tijekom ove godine biti održane i druge manifestacije u okviru obilježavanja 50. obljetnice smrti Lajče Budanovića.

Toga dana sv. misu je predvodio **mons. dr. Andrija Kopilović**, predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" u zajedništvu s Lazarom Novakovićem, Željkom Šipekom i domaćim župnikom.

Završetak devetnice

i dan hrvatske zajednice u R. Srbiji

Na blagdan sv. Josipa, koji je ove godine pao na Veliku srijedu, pola sata prije sv. mise održan je prigodni program u čast sv. Josipu, zaštitniku hrvatskog naroda. Blagdan sv. Josipa je hrvatska zajednica u R. Srbiji izabrala za jedan od svojih blagdana, stoga su na ovom slavlju sudjelovali predstavnici hrvatskih udruga na čelu s **Brankom Horvatom**, predsjednikom Hrvatskog nacionalnog vijeća a u slavlju je sudjelovala i generalna konzulica – gerant R. Hrvatske u Subotici **Ljerka Alajbeg** koja se kao i Branko Horvat na kraju prigodnog programa obratila okupljenim vjernicima s nekoliko riječi pozdrava. U svečanom programu u povodu blagdana hrvatske zajednice sudjelovali su recitatori Hrvatske čitaonice, učenice 1. razreda subotičke gimnazije na hrvatskom jeziku te vjeronaučna djeca sa svojom katehisticom s. **Jasnom Crnković**.

Slijedilo je svečano Euharistijsko slavlje koje je predvodio subotički biskup **dr. Ivan Pénczes**. Uz biskupa je Euharistiju suslavilo još nekoliko svećenika, ove godine u nešto manjem broju budući da je Veliki tjedan.

Na slavlju završetka devetnice pjevali su združeni zborovi župa Sv. Roka i Marije Majke Crkve te zbor mladih Collegium musicum catholicum. Zborom su ravnali **s. Jasna Crnković** i **Miroslav Stantić** uz orguljsku pratnju **mr. Ervina Čelikovića** i **mr. Kornelija Vizina**. /A. A./

Iz poruke pape Benedikta XVI. za 45. svjetski dan molitve za zvanja 2008.

Zvanja u službi Crkve-misije

Draga braćo i sestre!

Za Svjetski dan molitve za zvanja, koji će se slaviti 13. travnja 2008. godine, izabrao sam temu "Zvanja u službi Crkve-misije". Apostolima je uskrli Isus povjerio ovo poslanje: "Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga" (Mt 28,19), jamčeći im: "Ja sam s vama u sve dane - do svršetka svijeta" (Mt 28,20). Crkva je misionarska u svojoj cijelosti i u svakome svome članu. Premda je svaki kršćanin po snazi krštenja i potvrde pozvan svjedočiti i naviještati evanđelje, misionarska dimenzija je poglavito i tijesno vezana uz svećenički poziv. U savezu s Izraelom, Bog je povjerio odabranim ljudima, koje je pozvao i u svoje ime poslao narodu, poslanje da budu proroci i svećenici. Tako učini, primjerice, s Mojsijem: "Zato, hajde! Ja te šaljem faraonu da izbaviš narod moj, Izraelce, iz Egipta... kad izvedeš narod iz Egipta, Bogu ćete iskazati štovanje na ovome brdu" (Izl 3,10.12). Isto se dogodilo s apostolima. /.../

Upravo zato što ih je Gospodin pozvao, dvanaestorica uzimaju ime "apostoli", određeni su proći svijetom naviještajući evanđelje kao svjedoci Kristove smrti i uskrsnuća. Sveti Pavao piše kršćanima u Korintu: "Mi - to jest apostoli - propovijedamo Krista raspetoga" (1 Kor 1,23). Djela apostolska u tome djelu vjerovjesništva pridaju veoma važnu ulogu također drugim učenicima, čiji misionarski poziv proizlazi iz providnosnih okolnosti, ponekad bolnih, poput izгона iz vlastitoga kraja jer su sljedbenici Isusovi (usp. 8,1-4). Snagom Duha Svetoga ta se kušnja preobražava u milost i od nje dolazi poticaj drugim narodima naviještati ime Gospodinovo, da se tako proširi krug kršćanske zajednice. Riječ je o muževima i ženama koji su, kako evanđelist Luka piše u Djelima apostolskim, "svoje živote izložili za ime Gospodina našega Isusa Krista" (15,26). Prvi među njima, od Gospodina pozvan da bude pravi apostol, bez sumnje je Pavao iz Tarza. Pavlova povijest, najvećega misionara svih vremena, višestruko ističe vezu između zvanja i poslanja. Optužen od protivnika da nije ovlašten za apostolat, on se opetovano opravdava izravnim pozivom primljenim od Gospodina (usp. Rim 1,1; Gal 1,11-12.15-17). /.../

Među osobama koje se posvema posvećuju službi evanđelja, svećenici su na poseban način pozvani naviještati riječ Božju, dijeliti sakramente, poglavito euharistiju i sakrament pomirenja, oni su pozvani služiti najslabijima, bolesnima, trpećima, siromasima i svima nevoljnima u krajevima u kojima, ponekad, žive mnoštva koja još nisu doživjela istinski susret s Isusom Kristom. Njima misionari donose prvi navještaj Kristove otkupiteljske ljubavi. Statistike potvrđuju da broj krštenih raste zahvaljujući pastoralnome radu tih svećenika, potpuno posvećenih spasenju braće. U tome kontekstu, valja odati posebno priznanje svećenicima prezbiterima 'fidei donum', koji kompetentno i s velikodušnim predanjem izgrađuju zajednicu navješćujući joj riječ Božju i lomeći Kruh života, bespoštedno se stavlajući u službu poslanja Crkve. Potrebno je zahvaliti Bogu za tolike svećenike koji su trpjeli sve do žrtve života kako bi služili Kristu... Riječ je o potresnim svjedočanstvima, koja mogu nadahnuti tolike mlade da odluče slijediti Krista i razdati svoj život za druge, nalazeći upravo tako istinski život (Ap. pob. Sacramentum caritatis, 26). Isus je dakle po svojim svećenicima nazočan među današnjim ljudima u najudaljenijim krajevima svijeta. /.../

Samo na duhovno dobro obrađenom zemljištu cvjetaju svećenička i redovnička zvanja. Doista, kršćanske zajednice u kojima je duboko prisutan misionarski vidik crkvenoga otajstva nikada se neće povući u sebe. Misija, kao svjedočanstvo božanske ljubavi, posebice je djelotvorna ako je prihvaćena u zajednici, "da svijet uzvjeruje" (Iv 17,21). Zvanja su dar koji Crkva iz dana u dan zavaja od Duha Svetoga. Kao u početku, crkvena zajednica, okupljena oko Djevice Marije, Kraljice Apostola, od nje uči od Gospodina zazivati procvat novih apostola koji u sebi znadu živjeti vjeru i ljubav bez kojih nema misije.

Dok ovo razmišljanje povjeravam svim crkvenim zajednicama, da ga usvoje i na njemu se nadahnu za molitvu, potičem sve koji s vjerom i velikodušnošću djeluju u službi za zvanja, a odgojiteljima, katehetama i svima, posebice mladima na putu zvanja, od srca udjeljujem posebni apostolski blagoslov.

Skupština Vojvodine formirala Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata novoutemeljena je institucija hrvatske manjine u Srbiji. Odluku o njezinom formiranju donijela je 10. ožujka Skupština Vojvodine koja je za v.d. ravnatelja Zavoda imenovala publicistu **Tomislava Žigmanova**.

Osim hrvatskog bit će formirani zavodi za kulturu vojvođanskih Mađara, Rumunja, Rusina i Slovaka.

Prelaskom na novu frekvenciju, umanjuju se manjinska prava Hrvata

Program na hrvatskom, kao i na srpskom jeziku, koji se dugi niz godina emitirao na regionalnoj frekvenciji 91,5 megaherca, od 10. ožujka emitira se na lokalnoj frekvenciji 104,4 megaherca. Gubljenje regionalne frekvencije ograničilo je slušanost programa na trećinu dosadašnjeg dometa te ga stanovnici pojedinih naselja u okolini Subotice na novoj frekvenciji ne mogu čuti. Radio Subotica, jedini elektronički medij u Srbiji koji svakodnevno emitira program na hrvatskom jeziku, izgubio je regionalnu frekvenciju čime je veliki dio hrvatske zajednice na sjeveru Vojvodine ostao bez radijskog programa na svojem materinjem jeziku. Odluku je donijela srbijanska Radiodifuzna agencija (RRA) koja je jedinu regionalnu frekvenciju umjesto Radio Subotici dodijelila "Pannon radiju", koji će emitirati cjelodnevni program na mađarskom jeziku.

Bunjevački Hrvati u Sarajevu predstavili svoje kulturno stvaralaštvo

U organizaciji Hrvatskog kulturnog društva Napredak i Festivala Sarajevo - Sarajevska zima, 8. ožujka u Sarajevu su u Kinoteci dio svog kulturnog stvaralaštva predstavili bunjevački Hrvati. Leksikon podunavskih Hrvata - Bunjevaca i Šokaca predstavili su urednici **Slaven Bačić** i **Tomislav Žigmanov**, redatelj Rajko Ljubić predstavio je svoj filmski rad, a članice "Bunjevačkog kola" predstavile se izvornu bunjevačku pjesmu.

Obilježavanje dolaska Šokaca u bačko Podunavlje

Sedam udruga kulture Hrvata-Šokaca iz bačkog Podunavlja dogovorilo je zajednički projekt obilježavanja 320. obljetnice dolaska svojih predaka na ove prostore. Tijekom godine bit će održani različiti programi u koje će osim novih biti održani i oni tradicionalni.

Velika uskršnja izložba u HKC "Bunjevačko kolo"

Sekcije HKUD-a "Matija Gubec" iz Tavankuta i HKC "Bunjevačko kolo" priredile su 12. uskršnju izložbu. Izložba je otvorena 12. ožujka u svečanoj dvorani Hrvatskoga kulturnog centra "Bunjevačko kolo" u Subotici pred nevjerovatnim brojem posjetitelja. Nakon nastupa djece s prigodnim recitacijama, izložbu je otvorila likovna umjetnica **Jasmina Vidaković Jovančić** podsjetivši na jaje kao simbol novog života.

Izložba je bila otvorena do 19. ožujka, a na njoj su se mogle kupiti i čestitke i jaja u mnogobrojnim likovnim tehnikama. Posebno je vrijedno zapisati kako su na ovoj izložbi svoje radove predstavili i učenici osnovnih škola a u izradu jaja i čestitaka uključili su se i njihovi roditelji. Djeca

su prodavala svoje proizvode a prihod je namijenjen u humanitarne svrhe. Organizatori izložbe **Josip Horvat** i **Jozefina Skenderović** zadovoljni su odazivom škola i likovnih sekcija jer je dvorana bila čak i premala za sve posjetitelje. /Zv/

"Skupština na čoš" u Sonti

Knjiga dramskih tekstova "Teška vrmena" u nakladi Hrvatske čitaonice predstavljena je 7. ožujka u velikoj dvorani Doma kulture u Sonti u organizaciji Hrvatske čitaonice iz Subotice i KPZH "Šokadija" iz Sonte. U okviru programa domaćini su prikazali dio predstave "Ljubav iz baba Mandine kujne" **Ivana Andrašića**, a učenice hrvatskog odjela subotičke gimnazije nastupile su s jednočinom "Skupština na čoš" Šime Ivića u adaptaciji i režiji **Marjana Kiša**. Njih su glazbeno pratili tamburaši HKC "Bunjevačko kolo" iz Subotice. Bila je ovo vrlo uspješna književna večer na zadovoljstvo gostiju i domaćina.

Predstavnici Hrvatske čitaonice među najboljim recitatorima

Ivan Kovač i **Karla Rudić**, učenici viših razreda osnovne škole, dvoje su od 11 recitatora koji su se na Zonskoj smotri recitatora "Pjesniče naroda mog" plasirali na pokrajinsku smotru. Oni su govorili na hrvatskom jeziku, a nastupili su u ime Hrvatske čitaonice. Među pobjednicima je i **Dragana Sudarević**, učenica OŠ "Ivan Milutinović" koja je stihove govorila na bunjevačkoj ikavici.

Na zonskoj smotri recitatora nastupila su 84 recitatora iz Subotice, Apatina, Sombora, Bačke Topole, Ade, Sente, Bečeja i Malog Idoša. Najbolji recitatori nagrađeni su diplomom i ponovno će se natjecati u kazivanju poezije na pokrajinskoj smotri u Sečnju, 18, 19. i 20. travnja. /Zv/

Izložba u Maloj Bosni

Sekcija "Vrijedne ruke" KUD-a "Ravnica" u Maloj Bosni priredila je 9. 03. 2008. godine četvrtu po redu jednodnevnu izložbu svojih rukotvorina na uskršnju temu u prostorijama doma Mjesne zajednice. Pored šlinga, goblena i šarenih jaja, izložbom su dominirala šarena jaja u raznim tehnikama, čestitke u tehnici slame i drugim oblicima naivne umjetnosti, te slike. Ova izložba je po sebi mješovitog karaktera, tj. pored eksponata za promatranje, bilo je i onih koji su se mogli kupiti. Osnivačica sekcije, **Marija Bošnjak** ističe kako su svi eksponati nastali iz ljubavi, a priloge koje prikupe od izložbe koriste za potrebe sekcije i u dobrotvorne svrhe. Svojim radovima izložbu su uljepšala školska djeca iz sela, kao i nekoliko izlagača iz susjednih mjesta. Lijepi je običaj sekcije da za Uskrs siromašnijim mještanima Male Bosne u poklon odnesu po šareno jaje i naranču.

Nadalje, kako nam je otkrila gđa Bošnjak, članice sekcije se svakog četvrtka okupljaju na rad u sekciji, a pored toga su mnoge od njih aktivne i u župnoj zajednici. Ovim putem ona se u ime svih izlagača zahvaljuje Mjesnoj zajednici koja im je besplatno ustupila dvoranu za izložbeni prostor. /Zv/

Od svjetla do križa

Između dva velika svjetla: Božića i Uskrsa, u božićnom ugođaju proslavili smo 2. veljače blagdan Svijećnice ili Prikazanje Gospodinovo.

Toga smo dana svetu misu prikazali za pok. **Matildu Bajnar** i **Janju Kukriku**. *Starijim ljudima je uspjelo doživjeti susret s Isusom. Neka uspije tebi, meni, pa bi i naše oči mogle vidjeti spasenje! Ove svijeće u rukama su za sve vremenske prilike našega života: teške dane, operacije, ispite, bolesti*, istaknuo je župnik **Blaž Zmaić**, čiji smo imendan proslavili 3. veljače na blagdan sv. Blaža. Spomendan ovoga sveca proslavljen je i u iriškoj župi i na dvije filijale, uz blagoslov grla i blagoslov svijeća na filijalama. Tom prilikom, župnik je istaknuo kako trebamo učiti prihvaćati naš život onakvim kakav jest i podnositi sve poteškoće, jer *samo ono što ljubimo možemo promijeniti!*

U srijedu 6. veljače, Pepelnicom i obredom pepeljanja započeli smo Korizmu. I ovoga puta župnik je poručio kako se trebamo usmjeriti na bitno, očistiti našu dušu i dovesti naše srce u novi odnos prema Bogu i ljudima. *Otkrijmo ponovno život s Kristom, držimo budnom čežnju za životom i očuvajmo radost nad ovim od Boga darovanim životom*, zaključio je župnik.

Na spomendan sv. Valentina 14. veljače, župnik je nazočio svečanosti krsne slave iriške općine i Srpske čitaonice uz prigodni program i zajednički ručak za sve uzvanike. U drugom korizmenom tjednu, župnik je sudjelovao na duhovnoj obnovi svećenika u Đakovu, a na temu *Svećenik i milostinja* predvodio ju je **mons. Đuro Hranić**, pomoćni biskup đakovački i srijemski.

Tijekom korizme prikazali smo svete mise za naše pokojne: **Radojicu Mehandića**, **Eržu Balog**, **Matu Katavu**, **Josipa** i **Helenu Vizmeg** i **Anitu Hanu** (31) iz N. Sada, te u Šatrinčima za **Mariju Dluhi**. U Vrdniku smo se pak rastali od **Katarine Čeketić** (91) te u Irigu od **Anke Vodenac** (79). /f. f./

Seminar u Soko Gradu: Mediji i religija

U manastiru Sv. Nikolaja u Soko Gradu završen je 7. veljače petodnevni seminar pod nazivom "Mediji i religija", u organizaciji fondacije **Konrad Adenauer**, a uz sudjelovanje djelatnika medija svih tradicionalnih kršćanskih crkava i vjerskih zajednica Srbije.

Upoznavanje sudionika s osnovama novinarstva bio je zadatak predavača **Carola Lupua**, novinara Bayerischer Rundfunka iz Münchena. On je održao niz predavanja o pisanju novinarskog intervjua, reportaže i vijesti, što je potkrijepljeno radionicama u kojima su sudionici na konkretnim primjerima imali prilike vidjeti nedostatke svojih članaka u naknadnim analizama s predavačem. Nazočnima su zasigurno pomogla i inspirativna predavanja oca **Veselina**

Prvi Planinarski križni put u Kotorskoj biskupiji

Jedan od načina na koji se želi jače doživjeti korizmu jesu i tzv. planinarski križni putovi. Misao o planinarskom križnom putu, potekla iz župe Sv. Petra apostola u Bogdašićima u Kotorskoj biskupiji, po prvi put je ostvarena na 4. korizmenu nedjelju (2. veljače) ove godine.

Prvotna zamisao bila je napraviti križni put koji bi obuhvaćao i povezao tri susjedne župe: Bogdašiće, Tivat i Lastvu. Odabrana ruta križnoga puta bila je: Crkva u Gornjoj Lastvi, zatim stara austro-ugarska cesta te razne "kozje staze" i ostale ceste koje vode kroz Gornje Bogdašiće i okolna mjesta, pored crkve Sv. Jurja i Svih Svetih sve do crkve Sv. Petra u Bogdašićima. Križni put okupio je ukupno 43 sudionika, koji su došli iz već spomenutih župa, kao i iz Herceg-Novog, Mua, Bara i Mokošice (Dubrovnik, Hrvatska). Time je ovaj križni put već u svom početku nadmašio prvotne okvire. Križni put je započeo u Gospinoj crkvi u Gornjoj Lastvi, molitvom i simboličnim stavljanjem vijenca od trnja na križ koji je napravljen za ovu prigodu.

Na kraju samog križnog puta, hodočasnike je uz svečano zvonjenje zvona crkve Sv. Petra dočekaio kotorski ordinarij **mons. Ilija Janjić**, koji ih je blagoslovio i uputio prigodnu riječ. Hodočasnike je pozdravio i **fra Marijo Šikić**, župnik Bogdašića. Obraćajući se okupljenima đakon **don Robert Tonsati**, koji svoj pastoralni praktikum obavlja u župi Bogdašići, zahvalio svim vjernicima i svećenicima na suradnji prilikom organizacije ovoga događaja a osobito župniku Donje Lastve, **don Ivi Ćoriću**. Nakon svete mise koju je služio otac biskup, druženje je nastavljeno u dvorištu župe, gdje su se umorni hodočasnici okrijepili zajedničkim blagovanjem. /don Robert Tonsati/

Stefanovskog, predstavnika Srpske pravoslavne Crkve na temu "Uloga medija u misiji Crkve" i trajnog đakona **Csabe Kovácsa**, predstavnika Katoličke Crkve koji je održao predavanje pod nazivom "Katolički mediji i odnosi s javnošću", s posebnim osvrtom na povijest crkvenih dokumenata glede katoličkih medija. Lupu je pak održao predavanje na temu "Križni management", u kojemu je poseban naglasak stavljen na organiziranje timova, u svrhu pravodobnog i istinitog izvještavanja u određenim kriznim situacijama kao zaštitom od špekulacija i objavljivanja neistinitih informacija od strane civilnih medija. Predavač je govorio i o značaju upoznavanja novinara s crkvenom terminologijom u cilju točnog izvještavanja kao i o suradnji s civilnim medijima.

U analizi vjerskih časopisa, među ostalim, pozitivne ocjene dobio je i list "Zvonik". Predavač je ukazao na vidljive promjene u dizajnu i tehničkom uređenju kao i na neke sitnije nedostatke kao što su fotografije autora tekstova. Mišljenja je da list ima veliku perspektivu s obzirom na skromne financijske mogućnosti izdavača. List "Pravoslavlje" je ocijenjen kao tehnički najopremljeniji vjerski časopis s posebno dobro uređenim naslovnim stranama. "Radio Marija" je kao najaktivniji kršćanski medij i jedan od rijetkih u Srbiji, posebno pohvaljen od strane **Nebojše Tumare**, predstavnika Srijemske eparhije.

Zaključci sudionika mogu se svesti na potrebu daljnje edukacije dopisnika svih medija, češćih kontakata i međusobne suradnje Crkava i Vjerskih zajednica kao i boljeg predstavljanja kršćanskih vrednota javnosti kroz medije, posebno civilne. /**Oliver Kajari**/

Papa imenovao novog nuncija u Hrvatskoj

Papa Benedikt XVI. imenovao je mons. Marija Roberta Cassarija, naslovnog biskupa Tronta, za novog apostolskog nuncija u Republici Hrvatskoj, priopćila je 14. veljače Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj.

Mons. Cassari rođen je 27. kolovoza 1943. godine u Ghilarzi (Oristano – Sardinija, Italija). Za svećenika je zaređen 27. prosinca 1969. godine, a za biskupa 16. listopada 1999. godine. U diplomatsku službu Svete Stolice stupio je 1977. godine i službovao je u apostolskim nuncijaturama u Pakistanu, Ekvadoru, Sudanu, Južnoj Africi, Japanu, Austriji, Litvi, Jugoslaviji te u Bosni i Hercegovini. Apostolskim nuncijem u Kongu i Gabonu imenovan je 3. kolovoza 1999. godine, a 31. srpnja 2004. godine apostolskim nuncijem u Obali Bjelokosti, Burkini Faso i Nigeru. Osim talijanskoga govori engleski, francuski i španjolski jezik. /*Križ života*/

Papa mladima: Budite donositelji radosti!

Budite donositelji radosti koja proizlazi od primanja darova Duha Svetoga, rekao je papa Benedikt XVI. tisućama mladića i djevojaka koji su se 13. ožujka okupili u bazilici Sv. Petra na pokorničkom bogoslužju organiziranome u vidu sljedećega Svjetskog dana mladeži koji se na biskupijskoj razini slavi na Cvjetnicu, i koji će svoj vrhunac imati u srpnju proslavom Svjetskoga dana mladeži u Sydneyu.

Papa je mladima naglasio kako ljudsko biće ne može doslovno odbaciti vlastitu dušu, jer ga upravo ona čini osobom. Ipak, čovjek ima strašnu mogućnost biti nečovječan, te ostati osoba prodajući i gubeći istovremeno vlastitu čovječnost, upozorio je Papa. Papa je pozvao mlade da budu donositelji radosti koja proizlazi iz primanja darova Duha Svetoga, svjedočeci u svojem životu plodove Duha: ljubav, radost, mir, strpljivost, naklonost, dobrotu, vjernost, blagost i vladanje sobom. Zaključio je pozivom mladima da raspoznaju vlastiti poziv, kao odgovor na Gospodinov poziv, u izgradnji Crkve. I danas su svijetu potrebni svećenici, posvećeni muškarci i žene, te kršćanski bračni parovi. Kako biste odgovorili na poziv jednim od ovih putova, budite velikodušni, i dopustite da vam pomogne pristupaње sakramentu ispovijedi te duhovno vodstvo na vašem putu dosljednih kršćana. Nastojte iskreno otvoriti svoje srce Isusu, poručio je Papa mladima. /*Radio Vatikan, Križ života*/

Preminuo umirovljeni zadarski nadbiskup Marijan Oblak

Umirovljeni zadarski nadbiskup Marijan Oblak, okrijepljen Otajstvima vjere, preminuo je u petak 15. veljače u 8,10 sati u Nadbiskupskom domu u Zadru, u 89. godini života, 63. godini svećeništva i 50. godini biskupstva. Mons. Marijan Oblak je sahranjen 19. veljače u katedrali Sv. Stošije u Zadru.

Mons. Oblak je rođen 8. prosinca 1919. godine u Velom ratu na Dugom otoku. Dr. Jerolim Mileta, šibenski biskup, zaređio ga je za svećenika, u Šibeniku, 5. kolovoza 1945. godine i povjerio mu službu odgojitelja u sjemeništu i vjeroučitelja na državnoj gimnaziji u Šibeniku. Kad je ujedinjena zadarska nadbiskupija pozvan je u Zadar; imenovan je odgojiteljem u sjemeništu "Zmajević" i nastavnikom na njegovoj školi. Romanistiku na Filozofskom fakultetu u Zagrebu diplomirao je 1955. godine. Na Nadbiskupskoj srednjoj školi u Sjemeništu predaje francuski jezik i hrvatsku književnost i vrši službu zamjenika ravnatelja Sjemeništa. Papa Pijo XII. imenuje ga pomoćnim biskupom msgr. Mati Garkoviću, zadarskom nadbiskupu. Za biskupa je posvećen u katedrali Sv. Stošije 6. srpnja 1958. godine. Zadarski nadbiskup je od 1969. do 1996. godine, sudjelovao je na II. vatikanskom saboru, a biskupsku službu, povijest pamti, obavljao je u teškim vremenima. U Biskupskoj konferenciji Jugoslavije bio je predsjednik Odbora za pastoral turista i član liturgijske komisije. Do ustanovljenja Hrvatske biskupske konferencije, u tranzitnom razdoblju od 1990. do 1992., bio je član trojke biskupa za razgovore s Hrvatskom državom. U novokonstituiranoj HBK vodio je Vijeće za pastoral iseljenika, selilaca i apostolat pomoraca. /*IKA, Križ života, HKR*/

Umro nadbiskup Franc Perko

Umirovljeni beogradski nadbiskup i metropolit dr. Franc Perko, umro je 20. veljače u Svećeničkom domu u Ljubljani, a pokopan je na ljubljanskom groblju Žale 23. veljače. Misu zadušnicu u crkvi Svetoga Duha i pogrebne obrede predvodio je njegov nasljednik, sadašnji beogradski nadbiskup Stanislav Hočevar.

Uz mons. Stanislava, koncelebrirali su ljubljanski nadbiskup Alojz Uran, mariborski nadbiskup Franc Kramberger, sarajevski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, izaslanik zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića zagrebački pomoćni biskup Vlado Košić, nadbiskup Barske nadbiskupije Zef Gashi, slovenski biskupi Andrej Glavan, Metod Pirih, Marjan Turnšek, Anton Stres, umirovljeni porečko-pulski biskup Antun Bogetić, subotički biskup Ivan Pénzes, umirovljeni biskup Linza Maximilian Aichern te oko 250 svećenika. Na misi su bili nazočni i predstavnici državnih vlasti, kao ljubljanski paroh Peran Bošković.

Franc Perko rođen je 19. studenoga 1929. na Krki, Ljubljanska nadbiskupija, Slovenija. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1953. Vojsku je služio u Beogradu, gdje je bio uhićen i osuđen od Vojnog suda na pet godina robije, navodno zbog neprijateljske promidžbe. Zatvorsku kaznu izdržavao je u Beogradu, Požarevcu (Zabeli), Ljubljani i Mariboru. 1958. godine imenovan je duhovnim pomoćnikom u župi Šenčur kod Kranja. Godine 1961. bio je imenovan za ekspozita na Skaručni kod Ljubljane. Tu dovršava magisterij i 1963. doktorira, a od 1964. predaje na Teološkom fakultetu u Ljubljani. Od 1965. do 1968. godine studirao je na

Istočnom institutu u Rimu, gdje je i dovršio magisterij iz povijesti i teologije istočnih Crkava. Službu dekana Teološkog fakulteta obnaša pet godina. Od početka rada na fakultetu počeo je uspostavljati veze s Bogoslovskim fakultetom u Beogradu. Mons. Perko je sudjelovao na raznim međunarodnim simpozijima i od 1985. do 1990. godine bio član Međunarodne teološke komisije u Rimu. 16. prosinca 1986. imenovan je beogradskim nadbiskupom i prvim beogradskim metropolitom. Za biskupa ga je zaređio papa Ivan Pavao II. 6. siječnja 1987., na blagdan Bogojavljenja. Kao biskup, bio je član Međunarodne mješovite katoličko-pravoslavne teološke komisije od 1990. do 1999. Mons. Perko bio je također i predsjednik BK Jugoslavije. Umirovljen je 31. ožujka 2001. godine. /IKA/

Preminula Chiara Lubich, utemeljiteljica Pokreta fokolarara

U petak, 14. ožujka, u svome domu u Rimu, u 88. godini života je preminula Chiara Lubich. Nakon što je zbog teške respiratorne insuficijencije nekoliko dana prije toga hospitalizirana u rimskoj poliklinici Gemelli, Chiara na vlastiti zahtjev prevezena u svoj dom smješten u blizini Međunarodnog centra Djela Marijina, gdje je i umrla.

U povodu smrti Chiare Lubich pristigli su brojni brzozavi i poruke vjerskih i političkih vođa te predstavnika akademskog i civilnog svijeta kao i od brojnih fokolarinskih zajednica iz cijeloga svijeta. *Duboko me dirnula vijest o preminuću Chiare Lubich, koje je nastupilo na svršetku dugoga i plodnoga života obilježena neumornom ljubavlju prema napuštenome Isusu – tim riječima započinje brzozav sućuti pape Benedikta XVI.*

Papa je, osim toga, kako prenosi Radio Vatikan, zahvalio Gospodinu za svjedočanstvo njezina života utrošenoga u slušanje potreba današnjega čovjeka i to u potpunoj vjernosti Crkvi i Papi, te je izrazio nadu da će oni koji su ju upoznali i susreli, gledajući divote koje je Bog izvršio kroz njezin misionarski žar, slijediti njezine tragove održavajući živom njezinu karizmu. Chiara je pokopana 18. ožujka u bazilici Sv. Pavla izvan zidina.

Chiara je rođena 22. siječnja 1920. godine u radničkoj obitelji u Trentu (sjeverna Italija). Unatoč tomu što ju je jako privlačilo prodrijeti u najdublju bit stvari i otkriti istinu, počela je obavljati svoje upravo stečeno zvanje učiteljice kako bi pomogla uzdržavati obitelj. Istodobno se upisala na studij filozofije na sveučilištu u Veneciji, no osjećala je da je sve više privlačila evanđelje. Njezino zalaganje, temeljeno na novom otkriću Evanđelja, obilježeno je dubokom humanošću, pobuđuje odnose povjerenja i solidarnosti među osobama različitih dobi, rasa, socijalnog položaja, duhovnih tradicija, ostvarujući uzajamno obogaćenje, oblikuje i podiže muškarce i žene obnovljene evanđeoskom ljubavlju. Chiara Lubich je bila protagonistica ekumenskog dijaloga, dijaloga među raznim religijama, kao i dijaloga među kulturama. Dobitnica je nekoliko nagrada. Na hrvatskom jeziku je izašlo više njenih knjiga, a posljednja "Umijeće ljubavi" 2006. godine. Posljednjih godina dobitnica je i dvanaest počasnih doktorata iz raznih znanosti na sveučilištima diljem svijeta, a počasna je građanka mnogih gradova Italije i svijeta, te dobitnica najvećeg državnog priznanja u Brazilu. Dobitnica je nagrade UNESCO "Odgoj za mir" 1996., a 28. svibnja 1997. održala je govor u središtu OUN-a "Prema jedinstvu nacija i naroda". Godine 1988. dodijeljena joj je europska nagrada za prava čovjeka. /IKA, *Križ života, KNI, Radio Vatikan/*

O redovnicima ...

Hrvatsko izdanje filma *Veličanstvena tišina*

Film *Veličanstvena tišina* prikazan je 12. ožujka u sklopu manifestacije Dani kršćanske kulture koja je održana u Splitu. Još od XI. stoljeća samostan kartuzijanskoga reda Grande Chartreuse smješten u idiličnom krajoliku francuskih Alpa, drži se jednim od najasketskijih samostana na svijetu. Njemački filmski stvaratelj Philip Gröning pisao je 1984. godine kartuzijanskome redu tražeći dopuštenje da snimi dokumentarni film o njima. Rekli su mu da će mu se javiti. Šesnaest godina kasnije bili su spremni.

Gröning je, bez filmske ekipe ili umjetne rasvjete, šest mjeseci živio u monaškim odajama snimajući njihove dnevne molitve, zadatke, obrede i riječi izlete. U filmu je dakle riječ o monasima Kartuzijanskog reda, jednog od najstrožih redova Katoličke crkve, koji ne jedu meso, ne spavaju u intervalima dužim od

tri sata, a razgovaraju samo kada rad to zahtijeva, izuzimajući molitvu. *Veličanstvena tišina* snažan je film koji u 162 minute trajanja ima 2 minute razgovora. /*Križ života/*

Tiskana knjižica o povijesti kapucina

Iz tiska je izašla mala knjižica o povijesti kapucina u svijetu i na našim prostorima, a koju je uredio i za tisak priredio fra Juro Šimić, promotor zvanja Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića. Knjižica ima 66 stranica i podijeljena je u tri kratka poglavlja. Prva dva poglavlja na sažet, pregledan i vrlo jednostavan način ukratko predstavljaju povijest i djelovanje Reda u svijetu i na našim prostorima. Treće poglavlje pod naslovom "Kako se može postati kapucin" u kratkim crtama progovara o sjemeništu, postulatori, novicijatu, ponovicijatu i časnoj braći. Knjižica je besplatna, a može se naručiti kod priređivača na adresi: Fra Juro Šimić, Leopolda Mandića 41, 10040 Zagreb – Dubrava, ili na e-mail: juro-posavljak@kapucini.hr /*Križ života/*

25. ožujka

Sveti Dizma

- prijatelj Isusa Krista ● sudrug Isusova mučeništva ● tužitelj Isusovih mučitelja ● čuvar raja ●
- evanđelist Isusa Krista ● Gospodinov prorok i i odvjetnik ● brani Isusa od napadaja ●
- prvina Isusova križa ● Isusov pobočnik ● orao koji leti u nebo ●

Na smrt križa osuđeni

Sveti Luka spominje dvojicu razbojnika koji su s Isusom bili raspeti: "Vodili su i drugu dvojicu, zločince, da ih s njime pogube. I kad dođoše na mjesto zvano Lubanja, ondje razapeše njega i te zločince, jednoga zdesna, drugoga slijeva... Stajao je ondje narod i promatrao. A podrugivali se i glavari govoreći: Druge je spasio, neka spasi sam sebe ako je on Krist, Božji Izabranik! Izrugivali ga i vojnici" (Lk 23,32-36) ... "Jedan ga je od obješenih zločinaca pogrđivao: Nisi li ti Krist? Spasi sebe i nas! A drugi ovoga prekoračavaše: Zar se ne bojiš Boga ni ti, koji si pod istom osudom? Ali mi po pravdi jer primamo što smo djelima zaslužili, a on – on ništa opako ne učini. Onda reče: Isuse, sjeti me se kada dođeš u kraljevstvo svoje. A on će mu: Zaista ti kažem, danas ćeš biti sa mnom u raju! (Lk 23,39-43).

Ime raskajanog razbojnika

Apokrifni pisci znaju da se raskajani razbojnik zvao Dizma. Dizma je svojim pokajanjem izmolio nebo. Priznao je svoje krivice. I kaznu svoju je smatrao zasluženom. Na križu se, prije smrti, obratio Isusu s molitvom. Isus mu je s križa obećao: "Zaista ti kažem, danas ćeš biti sa mnom u raju" (Lk 23,43).

Dizma zaštitio svetu Obitelj na bijegu u Egipat

Apokrifne legende ga opisuju kao razbojnika koji je svetoj obitelji pokazao put u Egipat (Mt 2,13-15). Kad je sveta Obitelj bježala u Egipat, napali su je razbojnici. Među pljačkašima se našao i Dizma. No, kad je doznao tko je Dijete s kojim Marija i Josip bježe, Dizma je ustao u obranu napadnutih izbjeglica. On je čak i primio svetu obitelj u svojoj kući. Dizmino je dijete botalo od gube. I dogodilo se čudo, dijete je ozdravilo kad se okupalo u vodi kojom je Marija okupala Isusa.

Dizmin križ – štovane moći

Jedan apokrifni izvor kaže da su pobožni vjernici pronašli Dizmin križ, te su ga kao svete moći prenijeli na otok Cipar, pa kasnije u Bolognu. Sveta Stolica nije dopustila Dizmino javno

štovanje, pogotovo nije dopustila da ga se štuje kao mučenika. No, viteški redovnici mercedari, koje su 1218. godine utemeljili sveti Petar Nolasco i Rajmund Pennafort, sa zadaćom da otkupljuju kršćanske sužnjeve od muslimana, dobili su dopuštenje da na njegov spomendan imaju posebnu službu časova i vlastiti misni obrazac. Ti su redovnici polagali uz uobičajena tri zavjeta i zavjet da će otkupljivati zarobljene. Štovanje dobrog razbojnika su posebno širili isusovci. U Ljubljani je u 17. stoljeću osnovana Dizmina bratovština, koja je imala zadaću moliti Dizmin zagovor za čas smrti.

Uživao je ugled u očima najvećih svetaca

Dizma je bio u časti i na Istoku i na Zapadu. Moći njegovoga križa su čuvali Ciprani, a onda građani Bologne. Sveti Augustin (*354. + 430.) nalazi riječ

pohvale za Dizmu: "Apostoli su se pokolebali u vjeri u Isusa Krista, iako su vidjeli da je uskrisavao mrtve. Dobri razbojnik ga je vidio kako visi na križu i povjerovao u njega kao u Boga." I sveti Leon Veliki (*390. + 461.) ima lijevu riječ za njega: "Dizma nije vidio čudesa koja je Isus učinio za života; nije mogao vidjeti ni ona što ih je učinio poslije smrti. Pa ipak je sudruga u patnji priznao za svoga Gospodina. U krivcu koji umire s njime zaziva svoga Spasitelja." Sveti Ivan Zlatousti (*344. + 407.) će reći: "Dok svećenici i narod jednoglasno kažu da je Krist zločinac, Dizma ga proglašuje nevinim i svetim. Dok ga svi zlostavljaju kao roba, on ga naviješta kao Gospodina. Dok ga svi napadaju kao najgorega između ljudi, dotle mu se on obraća kao svome Bogu. Svi hule na Isusa, samo ga Dizma brani. Svi ga preziru, samo ga on hvali. Svi ga optužuju, samo ga on proglašava nevinim." Sveti Ciprijan (*210. + 258.) ima najveću riječ za Dizmu. On ga naziva "mučnikom i krštenim u svojoj krvi, dok ispovijeda Kristovo božanstvo". Dizmu je odlikovala povijest, kad mu je dala tako časne naslove kao što su: prijatelj Isusa Krista, sudrug Isusova mučeništva, tužitelj Isusovih mučitelja, čuvar raja, evanđelist Isusa Krista, Gospodinov prorok i i odvjetnik, branitelj Isusa, prvina Isusova križa, Isusov pobočnik, orao koji leti u nebo.

Zaštitnik umirućih

Slikari ga i kipari najčešće prikazuju na križu, ali ga prikazuju među prvim spašenim ljudima u predpaklu. Na tim slikama ga vidimo pokraj Ivana Krstitelja, kao i u blizini Adama i Eve. Prikazuju ga i s toljagom u ruci. Osim što je zaštitnik kirijaša i na smrt osuđenih, zaštitnik je i dobre smrti. U okolici Bánske Bystrice u Slovačkoj čitamo na zvonu jedne tamošnje crkve: O Disma latro poenitens, lectissime sis tutor mihi; moriens dum luctor in agone! O Dizma raskajani razbojniče, budi mi izabrani zaštitnik, kad se budem borio sa smrću! Kad je tako znao osvojiti nebo, tko mu se ne bi utekao za pomoć?!

Uređuje i piše: o. Ante Stantić, OCD

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Gerardova apostolska djelatnost u Somboru

Od samog dolaska u Sombor, u drugoj polovici kolovoza 1904., Gerard je "duša" crkve i karmelskog samostana u Somboru. Iako je, pravno govoreći, preuzeo poglavarску službu samostana a time i službu upravitelja crkve, negdje u svibnju 1905., kada je samostan stavljen, praktički, samo pod krov i osposobljen, u najbitnijem, za stanovanje. U crkvi pak "nedostaju klupe, orgulje, crkveno ruho".¹

U takvim okolnostima i uz takve zadatke Gerard je neumoran u propovijedanju. Samostanski ljetopis posebno ističe dolazak vjernika, osobito na blagdane, na sv. Ispovijed. Svećenici su na raspolaganju za sakrament pomirenja, u tim danima, već od 5 ujutro. Uz dnevno slavlje sv. Mise i propovijedanje nedjeljama, Gerard posebno vodi brigu o bolesnicima ne samo u gradu nego i na salašima.

U prvom trogodištu poglavarstva, 1905.–1908., Gerardu je pripala, uz djelatnost, briga urediti crkvu i samostan: pobrinuti se za unutarnje uređenje samostana kao i nabavu klupa za crkvu. Od godine 1912. do 1918., razdoblje kada je ponovno na čelu zajednice i crkve, zajedno s o. Albertom Galovićem, nastoji namaknuti sredstva za kupnju orgulja, kako bilježi samostanski ljetopis. Na nesreću, prikupljena financijska sredstva za orgulje su propala radi "ratnog zajma" u Prvom svjetskom ratu. Nosi teret otplaćivanja ogromnog duga. Samostan je, naime, građen kreditom, posudbom od kanoničkog zbora kaločke nadbiskupije. Više će puta opomenuti subraču, koja će biti na čelu zajednice, da izbjegnju takve posudbe. Ipak je uspio godine 1918. sve dugove otplatiti².

U razdoblju poglavarске službe i svećeničkih zaduženja, od godine 1912. do 1918., Gerard je inicijator navlastitih oblika djelatnosti karmelićana. Godine 1913. ustanovljuje svje-

tovni karmelski red, bratovštinu karmelskog škapulara, i bratovštinu Djeteta Isusa iz Praga.

Vrijedi istaknuti, na temelju povijesnih podataka somborskog samostana, kako su posebno značajne dvije od tih ustanova: svjetovni red i bratovština Djeteta Isusa.

Svjetovni red i bratovština Djeteta Isusa imale su za svrhu produbljenje duhovnog života među vjernicima. Uz štovanje Djeteta Isusa vezana je duhovna obnova somborskoga puka i okolice. Svakoga 25. u mjesecu Gerard je slavio sv. Misu u čast Djeteta Isusa i propovijedao na hrvatskom i mađarskom jeziku, uz sudjelovanje znatnog broja vjernika koji su, u toj prigodi, pristupali sakramentima ispovijedi i pričesti. Prvi pak članovi bratovštine Djeteta Isusa bila su djeca iz sirotišta sestara Naše Gospe u Somboru.

U svjetovnom redu bilo je više od sto članova, ne samo Somboraca nego i vjernika iz drugih okolnih mjesta. Oni su imali svoje mjesečne sastanke i godišnje duhovne vježbe. Djelovala je ta ustanova i na karitativnom polju.

Ne smije se smetnuti s uma briga za bolesnike koju su karmelićani prihvatili, ugovorom, s kaločkom nadbiskupijom. Ova, zadnja djelatnost, bila je posebno naporna jer se često moralo voziti zaprežnim kolima, po prostranoj somborskoj župi, po svakom vremenu, po prašnjavim ili blatnim putovima onoga vremena. Mladi poglavar somborskog samostana, o. Ambrozije Bašić, godine 1929., za vrijeme ciče zime, toliko se prehladio da je umro od posljedica prehlade u dobi od samo 33 godine!

1. Zdenko Križić, Somborski samostan u dokumentima generalne kuće... AA.VV. Baština, Karmel u Somboru 1904.-2004., 2005., str.61.

2. Usporedi samostanski ljetopis spomenutih godina.

Naš kandidat za sveca

BILJANA GRBAVAC

Rođena je 1982. godine u Plavni gdje i sada živi. Aktivna je kulturno umjetničkom društvu "Mostonga" u Baču. Svoje stihove prenosi kroz emisiju na hrvatskom jeziku "Zvuci bačke ravnice" na radio Baču. Pjesme piše od ranog djetinjstva, ali ih nije objavljivala. Sudjelovala je na susretu pjesnika Lira naiva 2007. godine.

U S K R S

**Dragi Isuse,
Ti si na današnji
Dan uskrсноo
A ja sam "razapeta".**

**Danas meni suze teku
Kao nekad Tvoja krv Sveta,
Danas mene srce boli
Kao nekad Tebe
udarci tvoji!**

**Udarce mi zadaše
Nevjerni ljudi.
Ne vjeruju u ljubav moju
Kao što nekad
Nisu vjerovali u Tvoju!**

Piše: mr. Andrija Anišić

PRAVA EMBRIJA – NEROĐENOG DJETETA (1)

Posljedice umjetne oplodnje za nerođeno dijete

U svojoj toj priči o umjetnoj oplodnji najveći naglasak se stavlja na pravo bračnih drugova na dijete, a najmanje se govori o pravu embrija, tj. djeteta u razvoju.

Glavni prigovor onima koji se bore protiv umjetne oplodnje je sljedeći: "Kakvo je zlo u tome što netko na takav način dobije dijete i tako si osigura potomstvo". Dakako, da dijete začeto umjetnom oplodnjom nije prokletost. Nije grijeh i zlo u tome što se rodilo dijete začeto na takav način. Zao i grješan je sam postupak umjetne oplodnje a napose zato što se u tom postupku primjenjuje nedopustivo pravilo "Cilj opravdava sredstvo". Dakle, roditelji, da bi postigli cilj – dobiti dijete, pristali su svjesno da zbog jednog djeteta koje žele žrtvuju nekoliko, pa i desetke druge, tek začete djece. Isto tako su pristali na postupak zamrzavanja svojih embrija i jajnih stanica kao i oplođenih jajnih stanica nad kojima u biti nemaju nikakvu kontrolu. Isto tako pristaju na neprirodnu selekciju ljudskih bića, jer se obično pri umjetnoj oplodnji unose tri oplođene jajne stanice u maternicu žene u kojoj se prati njihov razvoj. Na kraju se zadrži samo jedan embrij a ostali se odstrane. Isto tako u velikom postotku sve oplođene jajne stanice unijete u maternicu prestaju živjeti i završe svoj život spontanom pobaćajem. Također su poznati slučajevi nedopuštenih "donacija" oplođenih zamrznutih jajnih stanica drugim bračnim parovima i tako se događa da poneka žena rodi dijete koje nije izvorno ni njezino ni muževljevo. Ona je tom djetetu posudila samo svoju utrobu za rast i razvoj. Zbog takvih postupaka još uvijek se vodi sudski proces u Zagrebu, koji dakako nije jedinstven u svijetu. Na mnogim klinikama se to radi i sporazumno. Postoje, naime, donatori sperme i jajnih stanica kao i donatori oplođenih jajnih stanica. Želio bih se ovdje osvrnuti na prava tih stanica ili točnije na prava embrija tj. nerođenog djeteta.

Što je taj grumenčić ljudskih stanica, koji (kod oplodnje u epruveti) u prvih šest do devet dana od oplodnje nije zaposleo maternicu? To je dijete u potenciji, koje ima pravo razvijati se i roditi se, kako tvrdi Katolička Crkva, ili je samo biološka hrpa s kojom se može raspolagati, primjerice u znanstvene svrhe, kako to u znanstvenoj zajednici brojni smatraju.

Embrij je u svakom slučaju dijete: muško ili žensko, koje ima odnos s vlastitim roditeljima, a za onoga tko vjeruje, čak i poseban odnos s Bogom. To i onda kad je manipuliran ili uništen ostaje dotle da predstavlja odlučujući čvor za antropologiju i za etiku.

Biologija u prvim embrionalnim stanicama potvrđuje postojanje aktivnosti, individualitet, do te točke da predmnijeva definiciju "statusa" čak i za embrij prije nego se nastani u maternici, zaštićujući ga od eksperimentiranja, poglavito uništavajućega eksperimentiranja, poput zamrzavanja embrija kako bi ih se rabilo za umjetnu oplodnju.

"Prema tome, od prvog časa svog postojanja, tj. otkad se uobličili kao zigota, plod ljudskog rađanja zahtijeva bezuvjetno poštovanje koje dugujemo ljudskome biću u njegovoj tjelesnoj i duhovnoj cjelokupnosti. Ljudsko biće mora se poštivati i s njime valja postupati kao s osobama od samoga njegova začeća, pa mu se stoga od toga istog časa moraju priznati prava osobe, među kojima je prije svega nepovredivo pravo svakoga nevinog ljudskog bića na život... Budući da se s njime mora postupati kao s osobom, zametak se mora braniti u njegovoj nepovredivosti, o njemu se mora brinuti, i koliko je moguće, mora se liječiti kao i svako drugo ljudsko biće u okviru zdravstvene zaštite" (*Donum vitae (Dar života)*, I/1).

URGENTNO UPOZORENJE

Minus 96 stupnjeva, na koliko se zamrzavaju embriji, zaustavlja embrionalni razvoj, ali ga ne uništava. Ali minus 96 stupnjeva može prouzročiti velike teškoće za nastavak razvoja. 50% odmrznutih embrija ne može proslijediti razvoj jer ih je zaleđivanje oštetilo. To se ne želi reći, ne želi se znati, ne želi se reći narodu, ali je stvarnost, stvarnost koju potvrđuje znanost.

Hrvatske katoličke internetske stranice (72)

Mladi mladima

U sklopu katoličkog tjednika *Glas Koncila*, od početka 1999. godine izlazi rubrika "Mladi mladima", koja je u početku zamišljena kao kratak osvrt na svjedočanstva mladih, ali zahvaljujući upornosti i kreativnosti mladoga uredništva danas ona obrađuje različite crkvene i svjetovne teme. Uredništvo ove rubrike početkom je ožujka 2008. pokrenulo i internetsku stranicu koja se nalazi na adresi

<http://mladimladima.glas-koncila.hr/>

Cijela je stranica lijepo grafički uređena i dizajnirana, a donosi najave budućih vjerskih događanja, popis i informacije o aktualnim humanitarnim akcijama, uz stalne rubrike prate se i događanja vezana uz znanost, umjetnost, župne aktivnosti i susrete mladih, tako da mladi katolici tu mogu pronaći zanimljive teme, razgovore, fotogalerije... Sve je ovo svrstano pod izbornike "događanja" (novosti, susreti mladih, župne aktivnosti, humanitarne akcije), "naše teme" (Uskrs, korizma, prijateljstvo, ekumenizam, Božić, religije svijeta), "zborovi mladih" (veoma iscrpni podatci o desetinama hrvatskih zborova), "razgovor" (veoma je upečatljiv intervju Nike Kovača!), "nagradni zadatak" i "zanimljivosti" (fotografije, linkovi itd). Na stranici su osobito kvalitetne i fotografije.

Stranica "Mladi mladima" pokrenuta je radi boljega povezivanja katolika na nacionalnoj razini, čime se stvaraju mogućnosti da se na mladima bliskome internetu oni mogu bolje povezati i informirati o tome što se, kada i gdje događa, da mogu čitati i o vjeri, ljubavi, prijateljstvu, zdravlju, zaštititi okoliša, odrastanju...

s.b.

Jedino se Bogu klanjaj!

Nerijetko se čuje prigovor na račun nas katolika, pa i pravoslavnih, da se klanjamo slikama i kipovima, pa i svecima i sveticama. Treba dobro razlikovati kome pripada religijski čin klanjanja. Pojam "klanjanje" znači izričaj štovanja Vrhovnom biću. U svakoj kulturi, civilizaciji i religiji postoji vlastiti način na koji se taj čin štovanja izriče i vanjskim znakom. Vjera je u biti nutarnji stav čovjeka, ali kako je čovjek i tjelesno biće, vjera se "utjelovljuje" i u vanjskim znakovima. Stoga je štovanje Boga vlastito svakoj civilizaciji. Nama kršćanima, kao nasljednicima biblijske predaje, način izražavanja štovanja Boga je ne samo naslijeđen, nego i naređen. Prva liturgija je i nastala iz sinagoge liturgije, a neki elementi iz liturgije Hrama. Štovanje jedinome Bogu iskazivalo se ponajprije *prostracijom*. To znači da je čovjek dodirnuo čelom zemlju i tako se prostro po tlu, što je značilo potpuno predanje i potpuno priznavanje Božjega vrhovništva. Istina, takav se čin predanja očitovao i pred kraljem, ali je u svojoj originalnosti pripadao samo Bogu. Danas je u katoličkoj liturgiji taj način klanjanja Bogu pridržan samo na Veliki petak, i to samo za svećenika i u sakramentu svetoga Reda kod sva tri stupnja – đakonat, prezbiterat, biskupsko ređenje – kandidat se prostire licem pred Bogom. Jasno da u mnogim (osobito kontemplativnim redovima) postoji obred prostracije i kao oblik molitve i klanjanja. Liturgijski je to vrlo rječit i doživljen čin vjere i klanjanja.

U mnogim narodima Istoka, pa i biblijskom narodu, kao znak štovanja i klanjanja srećemo i "prigibanje koljena", tj. poklecanje. Redovito je to čin poštovanja i čin klanjanja, kao i priznanja vrhovništva pred onim pred kime se poklekne. U zapadnoj liturgiji ovaj je način znaka klanjanja Bogu postao temeljni. Istočna Crkva je zadržala drugi način, tj. dodirnuti rukom zemlju i tako se duboko nakloniti u znak klanjanja i priznanja vrhovništva. Razlikujemo dakle poklecanje na jedno koljeno, na dva koljena i konačno samo klečanje. Kada se poklekne? Kada ulazimo u crkvu nakon što smo se znamenovali znakom križa, poklekne prema oltaru na kome se čuva Presveti Oltarski sakrament. Dakle, nikada ne činimo dva znaka u isto vrijeme. Velika većina naših vjernika poklecanje i znak križa čini istovremeno. Ne tako. Znak križa je već protumačen kao poseban znak podsjećanja na krštenje, a poklecanje je znak priznanja Božje prisutnosti i poklona. Koljena se sagibaju samo pred Bogom. Stoga pripazimo je li na glavnom oltaru ili

na nekom drugom mjestu Svetohranište. Tada činimo znak poklecanja. Zatim, poklekne kad god prolazimo ispred Svetohraništa. Prije pričesti, kada pristupamo samoj pričesti činimo taj isti znak, kada smo posve blizu pričestitelja. Ovaj znak poklecanja prije pričesti nije obvezatan, ako je velika gužva ili nam to sprječava starost ili bolest. Međutim, nikada se, ama baš nikada, ne poklekne nakon pričesti. Krist je tada s tobom, u tebi i stoga je vrlo neumjesan znak poklecanja kad si sam postao Svetohranište. I u ovome naši vjernici često griješe (kao što čine znak križa prije ili poslije pričesti). Pretjerujemo. Konačno, poklekne prije odlaska iz crkve i to ponovno prema mjestu gdje se čuva Presveti Oltarski sakrament. Svećenik čini taj isti znak pri ulasku na oltar i to prema Svetohraništu. Nakon posvete kruha u Kristovu Tijelo, kao i nakon posvete vina u Kristovu Krv. Čini taj znak prije same pričesti i isto tako pri odlasku iz svetišta. Dakle, taj čin poklecanja je čin kojim častimo Boga. Ne poklekne se ni pred kakvom slikom, kipom, a pogotovo ne čovjekom. Bilo bi dobro nekako sebi duboko usaditi u dušu da je i poklecanje kao vanjski znak vjere uistinu znak vjere, i ako činimo tamo gdje to ne priliči, zavodimo i sebe i druge krivim znakom na pogrešnom mjestu. Tako dajemo pravo onima koji nam prigovaraju da se klanjamo i drugima, a ne samo Bogu. Kada se kleči? Klečanje je znak štovanja Boga i molitveni znak. On je pun simbolike predanja, pokornosti i molitve. Na oba koljena se više u Zapadnoj liturgiji ne poklekne, pa ni pred izloženim Presvetim. Ako je to čin poklecanja, onda je to samo na jedno koljeno, a ne na oba. Ne tako davno, bio je propis da se pred izloženim Presvetim Otajstvom i poklecanje vrši na oba koljena. Više ne. Kleči se samo na podizanje, dakle, u vrijeme pretvorbe, za vrijeme blagoslova s Presvetim Sakramentom i u nekim za to određenim i izričito kazanim prilikama. Zašto govorimo ovako odlučno o ovom znaku? Prvo zato što je to znak kojega treba "očistiti". On mora biti uistinu ili znak klanjanja Bogu ili ga treba ukinuti. Mnogi naši vjernici samo malo "cupnu" a ne dodiruju koljenom zemlju. Ili se pokloni kako treba, ili stojeći iskaži počast Bogu. Najlošiji znak je onaj koji se ne prepoznaje kao znak Bogoštovlja. Ovom rubrikom želimo polako "čistiti" našu svijest od pukih navika, jer u liturgiji sve ono što se čini, čini se svjesno, sabrano i sadržajno. Svaka "tehnika" i puka navika zavodi i onoga koji to radi i one koji to promatraju. Klanjanje je najsvetiji znak, najsvetijoj osobi i zato najzajmo sabrano čuvati svoje duše i polako, sveto i pravilno iskazati svoju vjeru, priznavajući Boga jedinim Vrhovnim Gospodinom. Tada će to biti za nas čin, a za druge znak. Vjera je, dakle, čin u znaku.

23. 03. 2008.

USKRS*Dj 10,34a. 37-43;**Ps 118,1-2. 16-17. 22-23**Kol 3,1-4 ili 1 Kor 5,6b-8**Iv 20,1-9**ili za popodneve mise**Lk 24,13-35*

Ako ste suuskršli s Kristom, tražite što je gore, gdje Krist sjedi zdesna Bogu! Za onim gore težite, ne za zemaljskim!

30. 03. 2008.

2. USKRSNA NEDJELJA*Dj 2,42-47;**Ps 118,2-4. 13-15. 22-24**1 Pt 1,3-9**Iv 20,19-31*

Budući da si me vidio, povjerovao si. Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!

6. 04. 2008.

3. USKRSNA NEDJELJA*Dj 2,14. 22-23;**Ps 16,1-2a.5. 7-8. 9-10.11**1 Pt 1,17-21**Lk 24,13-35*

Dvojica učenika putuju u Emaus...

Dok bijaše s njima za stolom, uze kruh, izreče blagoslov, razlomi te im davaše. Uto im se otvore oči te ga prepoznaše, a on im iščeznu s očiju.

Nato oni pripovjedu ono s puta i kako ga prepoznaše u lomljenju kruha.

13. 04. 2008.

4. USKRSNA NEDJELJA*Dj 2,14a. 36-41;**Ps 23,1-3a. 3b-4.5.6**1 Pt 2,20b-25**Iv 10,1-10*

Zaista, zaista, kažem vam: ja sam vrata ovcama. Svi koji dođoše prije mene, kradljivci su i razbojnici; ali ih ovce ne poslušaju. Ja sam vrata. Kroza me tko uđe, spasiće se: i ulaziti će i izlaziti i pašu nalaziti. Kradljivac dolazi samo da ukrade, zakolje i pogubi. Ja dođoh da život imam, u izobilju da ga imaju."

Razgovor s vlč. Josipom Štefkovićem, župnikom župe Sv. Pavla apostola u Baču

Svećenički sam poziv izabrao sam, i nikada se nisam pokajao!

Josip Štefković je trenutačno župnik pet župa bačkog dekanata: Sv. Pavla apostola u Baču, Sv. Jakova apostola u Plavni, Sv. Karla Boromejskog u Tovariševu, Sv. Josipa u Deronjama i Sv. Ane u Bačkom Novom Selu. Prvi je svećenik Hrvat zaređen za Subotičku biskupiju u trećem tisućljeću. Rođen je i kršten u Subotici u župi Svete Terezije Avilske 1976. godine. Živio je i u Tavankutu i u Žedniku. U tim je mjestima pohađao osnovnu školu. Srednjoškolsku diplomu stekao je u subotičkom sjemeništu i gimnaziji „Paulinum“. Nakon odsluženog vojnog roka, studira filozofiju i teologiju u Zagrebu, na Filozofsko-

teološkom Institutu Družbe Isusove. Diplomirao je i za svećenika je zaređen 2002. godine. Bio je po dvije godine kapelan u Adi i u Novom Sadu. Od kolovoza 2006. upravitelj je, a potom i župnik spomenutih pet župa Subotičke biskupije i Bačkog dekanata.

● **Kada sam razmišljao o svećeničkom zvanju, nisam razmišljao o tome što ću time dobiti, nego što bih kao svećenik mogao dati Crkvi i narodu**

ZVONIK: Ovo je druga godina kako Vas je biskup postavio župnikom u Baču i Plavni. Da li ste ovako zamišljali svećenički život kad ste se odlučili poći tim putem?

□ Danas, u vrijeme sve istaknutijeg hedonizma, tj. želje za uživanjem i lagodnim životom pod svaku cijenu, postavlja se pitanje što je ono što jednog mladog čovjeka privlači u svećenički stalež. Je li to želja za karijerom? Ili za boljim i lagodnijim životom? Ili...? Otvoreno mogu reći da je za mene sve to ne sporedno, nego apsolutno nevažno. Kada sam razmišljao o svećeničkom zvanju, nisam razmišljao o tome što ću time dobiti, nego što bih kao svećenik mogao dati Crkvi i narodu. Nisam planirao u kojoj ću župi službovati. Lijepo mi je bilo i u Adi među 10.000 katolika mađarske nacionalnosti i u velikom i šarolikom gradu kao što je Novi Sad. Bila su to za mene dragocjena iskustva. Svugdje sam susretao ljude koji su utjecali na moj život i s kojima i dan danas imam kontakte. Rado ih se sjećam. Kao čovjek koji je djetinjstvo proveo na selu, nije mi bilo teško uklopiti se i u moje nove župe Bačkog dekanata. Ovdje sam već više od godinu i pol. Imam viziju i ideale koje ovdje želim ostvariti. Puno toga još

nije vidljivo i opipljivo. Vjerujem da će vjernici mojih župa imati sa mnom strpljenja i povjerenja u mene, te da ćemo skupa napredovati ka zajedničkom cilju: upoznavanju i nasljedovanju Isusa Krista u kojemu gledamo uzor svakog čovjества i vjerništva. Kada sam pošao u sjemenište možda još ni nisam imao kristalno jasnu sliku što to znači biti svećenik. Ta se slika postupno izoštravala, te sam, postao svećenikom, tj. kada sam rekao svoj konačni "Evo me", već imao iskristaliziranu sliku o svećeničkom životu. Dakle, znao sam kojim putem krećem. Sam sam ga izabrao i nisam se pokajao. Znači, svećenički život sam zamišljao upravo ovakvim kakav i jest: raznolikim. Različite su prilike od mjesta do mjesta, ali ideali i ciljevi uvijek su isti i nepromjenjivi, jer Isus jučer, danas i zauvijek, isti je. Čini mi se da sam svugdje pronašao način kako se prilagoditi konkretnim prilikama, a i neprilikama.

ZVONIK: Što za mladoga svećenika znači kad mu biva povjereno samostalno voditi župnu zajednicu odnosno zajednice?

□ Često se mogu čuti krilatice poput one *od kolijevke pa do groba najljepše je đačko doba* ili pak *najljepši su studentski dani*. Ni s jednom od njih se ne bih složio. Daleko od toga da mi škola nije išla, ali cilj mi je bio školu završiti i postati svećenikom. Obično sam to zamišljao tako da budem samostalan župnik. Stoga na vaše pitanje mogu odgovoriti kako sam s radošću primio

vijest da je mojim kapelanskim danima došao kraj. Ne mogu se požaliti na župnike kraj kojih sam bio kapelan, ali ta samostalnost mi je uvijek golicala maštu. I opet se nisam previše iznenadio. Koliko sam uspio odgovoriti izazovima, zahtjevima i očekivanjima i nadređenih i povjerenih mi, neka drugi procijene. U svakom slučaju, primjećujem i vlastite nedostatke ali i njih prihvaćam kao životni križ s kojim se pokušavam nositi i popraviti što se može popraviti. Kada mladom svećeniku biva povjereno samostalno voditi župnu zajednicu, to mu je sigurno i čast i izazov. To je sigurno obilježeno i određenim radostima, ali i tjeskobama s pitanjem *kako ću ja to i jesam li dorastao tome poslanju i službi?* Ali ako čovjek, poput svetog Pavla, zna komu je povjervovao i ako se prisjeti riječi jednog misnog predslavlja koje veli da *Bog vodi Crkvu po onim pastirima koji je predvode u ime njegova Sina*, onda ništa nije neostvarivo i ništa ne predstavlja prepreku pred kojom bi se trebalo predati. Ujedno, mladi ljudi se obično lakše prilagođavaju, pa je i to olakšavajuća okolnost kada se sele u novu sredinu i preuzimaju novu službu. Čini mi se da me još nosi mladenački optimizam, ali nastojim biti i realan i objektivan u procjenama svojih sposobnosti i talenata, ali i konkretnih prilika koje vladaju u povjerenim mi župama.

● **Molim Boga da mi pomogne ljude prihvaćati, razumjeti, surađivati s njima**

ZVONIK: Dvije župe s pripadajućim filijalama sigurno iziskuju puno napora i angažmana. Što vam okupira najviše vremena?

□ Možda ponekad previše toga hoću. Čini mi se da mi to oduzima najviše vremena. Tko zna, možda bi mi Isus uputio prijekor kao i Marti, s poukom da treba izabrati ono najbolje. Ali što je konkretno to najbolje, to mi je često vrlo teško razaznati. Ipak, kada pogledam u budućnost vidim sve manje obnova zgrada, kilometara za volanom i sličnih stvari, a sve više duhovne obnove povjerenih mi župa. To je u svakom slučaju ono najbolje i ono zbog čega sam ovdje župnik. Koliko je to daleka budućnost, vidjet ćemo. Za sada

još uvijek hvatam konce: upoznajem ljude, njihove želje i sposobnosti. Upoznajem sadašnjost i prošlost povjerenih mi župa. Na temelju toga treba stvoriti planove za budućnost. Svi koji rade s ljudima, znaju da je to ujedno i lijepo i teško. Stoga molim Boga da mi pomogne ljude prihvaćati, razumjeti, surađivati s njima. Osim susreta s ljudima, prvenstveno vjernicima, puno mi vremena odlazi i na obilasku mojih crkava i njihove popravke ili promišljanja o njihovim popravkama za koje još uvijek nema dovoljno mogućnosti.

ZVONIK: Vrlo ste aktivni u obnovi povjerenih vam crkava i župnih domova. Imate li u tomu odgovarajuću pomoć?

□ Crkvene objekte koji se nalaze u mojim župama teško je opisati. Većina od njih opasnost je i za prolaznike. Na jednoj crkvi se ruši toranj, druga nema krova, vrata, prozora, žbuke na zidovima ni iznutra ni izvana, treća ima rupu u stropu i krovu te s oltara imate direktan pogled ka nebu, s četvrte otpadaju cigle i žbuka. To je samo skraćeni opis. Iako često obilazim ove crkve, nadam se da me ništa neće lupiti po glavi. Kako je došlo do ovakve situacije, nije mi toliko važno. Želja mi je pokrenuti sve pozitivne i zainteresirane strane i učiniti sve što se učiniti može da se ovi dragulji naše duhovne i kulturne baštine sačuvaju od propadanja te budu i okosnica kreiranja naše budućnosti, jer bez svećenika i crkve kao mjesta okupljanja u našim krajevima sve ide nizvodno. Imam li odgovarajuću i dovoljnu pomoć, na to bih diplomatski odgovorio: pomoći nema onoliko koliko bih ja to

očekivao. Ipak, možda više nije ni moguće. Stoga ne gubim nadu i ne očajavam.

ZVONIK: Za tako velike radove su potrebna veća materijalna sredstva. Kako s time izlazite na kraj?

□ S materijalnim sredstvima nikada nisam imao problema tj. većih sredstava nikad nisam ni imao. Stoga se trenutno orijentiram na one stvari koje se mogu popraviti s manjim sredstvima, ali zato uz puno rada, najviše fizičkog. Od svega toga mi se čini kako meni ipak ostaje najveći dio. Ipak, ima krasnih primjera ljudi koji se u ovom ili onom poslu aktiviraju na opće dobro cijele zajednice. Nadam se da još uvijek vrijedi ona izreka da primjeri privlače te da će pozitivni primjeri pojedinca pokrenuti i druge.

ZVONIK: Kad je riječ o župi u Plavni, što karakterizira tu malu zajednicu u dijaspori?

□ Plavna je prije samo nekoliko desetljeća bila gotovo apsolutno katoličko mjesto. Danas to više nije tako. Danas je u župi oko 700 katolika, dok u selu ima nešto manje od 1400 stanovnika. Što se tiče katolika, nije teško uočiti kako se mnogi mladi sele. Najprije odu na škole u veće gradove, a odande se mnogi i ne vrata. Mnogi su se odselili i tijekom protekla dva desetljeća uslijed prilika i neprilika koje su vladale. Katolici u Plavni su tradicionalno vezani uz Crkvu i vjeru. To je s jedne strane dobro, jer su sačuvani mnogi običaji i svijest o vjerskoj pripadnosti. S druge strane ima to i svojih negativnosti jer tradicija može biti korisna, ali vjera mora postati nešto osobno da bi mogla oblikovati živote i biti pokretačka snaga u životu.

ZVONIK: Ne stanujete u Plavni, nego iz Bača odlazite na tu župu. Mislite li da bi ona bila životnija da ima svojega župnika koji bi tamo mogao stanovati?

□ U svakom slučaju, unutar jedne župe, vjernici tvore manju ili veću zajednicu koja je dio sveopće Crkve. Svaka župna zajednica bez svećenika

župnika zaključena je i okrnjena. Jedan čovjek ne može biti u isto vrijeme na dva ili više mjesta. Ne može biti polnočka u ponoć u dvije župe. Ni obredi Velikoga tjedna ne mogu se odvijati ravnopravno u više župa. Čak i kada župnik stigne uskladiti obveze na više strana, sve to multipliciranje liturgijskih, uredskih i drugih obveza dovodi do opterećenja i zamora. Ponekad se zbog toga pojave i trzavice i nesporezumi. Ali, to je naša stvarnost. Manje župne zajednice moraju shvatiti svoj položaj. S druge strane, svećenik mora nastojati biti objektivan, angažirati se i pokušati prilagoditi uvjetima i stvarnosti. U svakom slučaju, za Plavnu bi bio veliki plus da ima stalnoga župnika, ali dok ga zbog pomanjkanja svećenika ne bude, vjerujem da ću s Plavancima naći zajednički jezik na obostranu korist.

● **Bez svećenika i crkve kao mjesta okupljanja, u našim krajevima sve ide nizvodno**

ZVONIK: Razdoblje vašega upravljanja ovim župama nije tako dugo, ali je već dovoljno veliko da se skupi puno iskustava. Što je ono najljepše što vas veže za župu u Plavni i Plavance?

□ U Plavni sam upoznao mnoge divne ljude, počevši od djece do onih malo starijih. Ima djece koja oduševljeno dolaze u crkvu, na vjeronauk, na pjevanje ili radne akcije. Iako živahni, većina ih je sačuvala seosku iskrenost i neiskvarenost. Dragi su mi. Ima u Plavni i odraslih koji su se spremni uključiti u život župe: prekrasnim šokačkim pjevanjem, radnim akcijama, inicijativama ... Ima u Plavni i ljudi koji su za crkvu spremni darovati i veća sredstva. Ima vjernika koji se često i lijepo ispovijedaju. Za godišnji blagoslov kuća običem gotovo sve katoličke kuće. Gotovo svi uredno izmiruju svoje crkvene doprinose. Za sve ono što je u župi dobro i plemenito zaslužni su i prijašnji župnici. Zahvalan sam im. Ono što je najvažnije, a mislim da to Plavanci i Plavanke imaju, jest svijest da mogu biti i bolji i svetiji i pobožniji. Zato mi je lijepo biti njihovim župnikom.

Na pitanje čime najviše nastoji privući vjernike u crkvu, tj. k Bogu, Josip odgovara poznatom izrekom: *Više se muha ulovi na žlicu meda, nego li na bačvu octa*, te nadodaje kako pokušava biti strpljiv. *Pokušavam ljude shvatiti. Pokušavam im približiti Boga kao svog i njihovog najvećeg prijatelja kojemu jedinomu možemo potpuno vjerovati, koji nas ljubi više negoli mi sami sebe i koji računa s nama i vjeruje u nas više negoli mi sami*, ističe Josip te nadodaje kako to nije uvijek jednostavno postići. *Vjerojatno to moji vjernici ponekad vide i drukčije, ali ovo je moj ideal i "program" koji želim provoditi u svom svećeničkom životu. Jednom riječju: Bog nije strašilo za grešnike, Bog je Ljubav. Kao takvoga Ga želim približiti ljudima, a onda se nadam da će ih On sam privući u crkvu i naravno k sebi. Znači, pokušavam ih privući samim Isusom Kristom mučenim, raspetim, i uskrslim za nas vjernike i za cijelo čovječanstvo*, zaključuje naš sugovornik.

KORIZMA U PAULINUMU

Korizmeni nagovori

Po prvi put su u predvečerje korizmenih nedjelja upriličeni korizmeni nagovori kao svojevrsni uvodi u nedjeljna slavlja. Prvi nagovor održao je duhovnik sjemeništa msgr. **Marko Forgić**, a zatim su uslijedili nagovori generalnog vikara msgr. **Slavka Večerina** i vlč. **Károlya Szabadia**. Svaki od njih nastojao je vrijeme korizme predočiti iz različitih aspekata: biblijskog, liturgijskog i pastoralnog, tumačeći biblijske ulomke, liturgijska slavlja i crkvenu praksu ovog svetog vremena.

Pobožnost Križnog puta

Među raznim pobožnostima koje se obavljaju u korizmenom vremenu, dominira pobožnost križnoga puta. U našoj zajednici svakog je tjedna jedan razred animirao molitvu križnoga puta. Na petu korizmenu nedjelju sudjelovali smo na zajedničkom križnom putu mladih na Subotičkoj kalvariji.

Josipovo rektorov imendan

Budući da je svetkovina sv. Josipa ove godine pala na Veliku srijedu, tj. za vrijeme uskršnjih ferija, imendan našega rektora proslavili smo u subotu uoči Cvjetnice. U ime svih sjemeništaraca, rektoru je čestitao **Nikola Čartolovni**, a simbolični poklon zahvale uručili su **Zsolt Magyar** i **Tomislav Kljajić**. Čestitanje smo popratili prigodnom pjesmom.

Posjet g. Schedlera Paulinumu

Našu sjemenišnu zajednicu posjetio je 2. veljače **Herbert Schedler**, referent Renovabisa za jugoistočnu Europu. U kratkom susretu s gostom, maturanti **Nikola** i **Tomislav** uputili su pozdravne riječi u ime zajednice na njemačkom i hrvatskom jeziku. Nakon kratkog predstavljanja područja svoga rada i djelovanja, g. Schedler nam je zahvalio na srdačnoj dobrodošlici.

Posjet Savezu vojvodanskih Nijemaca u Subotici

U subotu, 8. ožujka posjetili smo dom Saveza vojvodanskih Nijemaca u Subotici. Tamo nas je srdačno primio tajnik Njemačkog saveza, **László Göncze – Mandel** koji nam je predstavio povijest dolaska Nijemaca na ove prostore. Imali smo priliku čuti o njihovom povijesnom doprinosu na kulturnom, prosvjetnom, crkvenom i gospodarskom području. No, povijesna ali porazna činjenica, da je od nekadašnjih pola milijuna danas ostalo nepune 4 tisuće Nijemaca, nije nas ostavila ravnodušnim. O njihovoj patnji, progonima i stradanjima nakon Drugog svjetskog rata pisali su mnogi autori među kojima ima i onih iz Udruženja književnika i novinara Srbije. Neke od ovih knjiga dobili smo na dar za našu školsku knjižnicu.

Nakon predavanja upriličen je lagani agape, te razgledanje kuće.

Vladimir Ahmetović

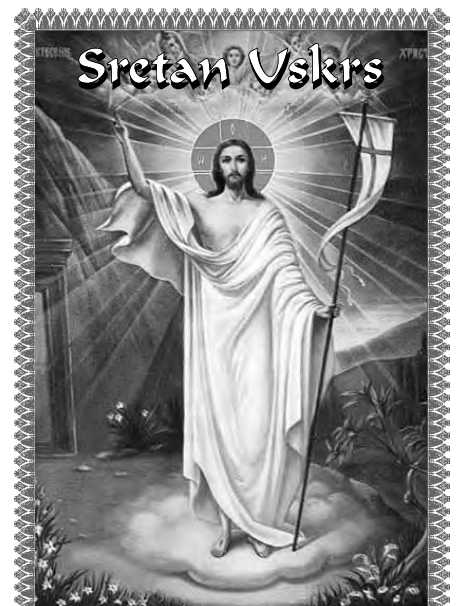
Bdjenje mladih

Nastavljajući tradiciju, i ove godine uoči Cvjetnice u sjemenišnoj kapelici priređeno je bdjenje mladih. Uz molitvu i pjesme nadahnjujući se riječima Papine poruke za svjetski dan mladih zakoračili smo u Veliki tjedan.

Nastup sjemenišnog zbora u Gradskoj knjižnici

Na veliki ponedjeljak, 17. ožujka, u svečanoj dvorani subotičke gradske knjižnice nastupio je sjemenišni zbor "Schola cantorum Paulinum" pod dirigentskom palicom našeg rektora **msgr. Josipa Mioča** u okviru preduskršnjeg programa koji se svake godine priređuje u subotičkoj knjižnici. Na repertoaru su bile skladbe prigodne za ovo liturgijsko vrijeme.

Svim čitateljima naše stranice, našim dobročiniteljima i prijateljima sjemeništa od srca želimo sretno i blagoslovljene uskršnje blagdane!

Uređuje i piše: s. Blaženka Rudić

Predstavljamo misijske zemlje

CRKVA U KINI

Narodna Republika Kina službeno je ime ove države od 1949. godine. Glavni grad joj je Peking. Najmnogoljudnija je zemlja (oko 1,3 milijarde stanovnika), a površinom treća na svijetu.

Opći podaci

Kina se nalazi na istoku Azije, na zapadnoj obali Tihog oceana. Kao zemlja velikih kontrasta, Kina u svom geografskom opisu ima i planine, pustinje i plodna riječna korita. Većinu zapadne Kine zauzimaju Himalaja, Tian i Pamir te velika pustinja, a središnja Kina je uglavnom planinsko područje. Rijeke također igraju važnu ulogu u transportu i navodnjavanju. Kineski zid podignut je prije više od 2 500 godina kako bi se stanovništvo obranilo od invazije sa sjevera.

Najveći dio stanovništva čine Kinezi (preko 90%) a ostatak 54 etničke skupine. Većinske religije u Kini su budizam, taoizam i konfucijanizam. U komunističkoj zemlji dakako ima i veliki broj ateista. Ima nešto muslimana, a o broju kršćana može se govoriti samo približno. Prošle godine su izneseni podaci da se broj kršćana u Kini povećava te se može govoriti o 40 milijuna.

Kina prednjači u gospodarskom razvoju, ali ga i skupo plaća. Veliko je onečišćenje zraka, vode i tla. Gotovo sve rijeke su onečišćene, dok je 90% urbanih voda jako zagađeno. Procjenjuje se da preko jedne petine gradova nema zdravu pitku vodu, kao i preko 300 milijuna ruralnog stanovništva. Po podacima Svjetske zdravstvene organizacije, među deset gradova s najvećim stupnjem onečišćenja zraka, sedam je kineskih. Vodeći uzrok smrti u Kini su respiratorne i srčane bolesti uzrokovane onečišćenjem zraka.

Iz povijesti Kine

Kineska civilizacija ima bogatu i slavnu povijest koja neprekidno traje više od 5000 godina, s izvorima starim oko 3500 godina. U njoj su se smjenjivale carske dinastije. Dinastičko razdoblje trajalo je oko 2000 godina do 1911. godine, kada je revolucijom zbačena dinastija Qing. Tijekom 19. stoljeća zapadne sile su pokušale dobiti neka područja Kine.

U prvoj polovici 20. stoljeća jačaju dvije stranke: Kineska narodna stranka i Komunistička partija. Neki dijelovi Kine bili su pod okupacijom Japana (1931.-1945.) Nakon kapitulacije Japana izbio je građanski rat u kojem je pobijedila Komunistička partija. Mao Zedong proglašava 1. listopada 1949., u Pekingu na glavnom trgu Tian An Men, Narodnu Republiku Kinu. Uvodi se politički model sovjetskog tipa, s jakom centralnom vlašću i partijskom kontrolom. Nakon Maove smrti 1976. počinje proces reformi u Kini, a 1978. godina smatra se početkom moderne Kine.

Kršćanstvo u Kini

Kršćanstvo je doprlo u Kinu polovicom 7. stoljeća po nestorijancima (nazvani po biskupu Nestoriju koji je tvrdio da bl. Djevica Marija nije Bogorodica; odijelili se od Crkve nakon sabora u Efezu 431.).

Novi val evangelizacije u Kinu stiže koncem 13. stoljeća. Franjevac **Ivan iz Montekorvina** stiže u Kinu (1294. g.) i postaje prvim nadbiskupom Pekinga i patrijarhom cijeloga

Istoka. **Sv. Franjo Ksaverski** je također bio veliki misionar Istoka, ali ga je bolest zaustavila pred vratima Kine. Njegove snove i želje ostvario je njegov subrat **o. Matteo Ricci** (1552-1610) iz Macerate. On je bio genijalan čovjek koji se znao odlično prilagoditi kineskim običajima i mentalitetu. Zbog svoje velike učenosti uživao je velik ugled kod samog kineskog cara pa je svoj ugled iskoristio za misijsko djelovanje. Međutim, djelovanje misionara po načelu prilagođa-

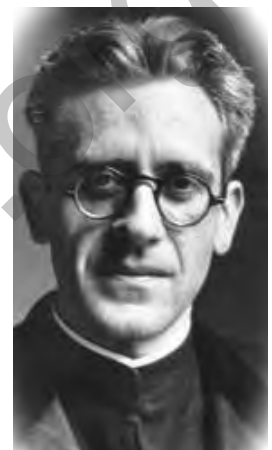
O. Matteo Ricci i Xu Guangqi

vanja mentalitetu kineskog naroda nije imalo sretan ishod. Optužbe u Rimu na njihov račun dovele su do zabrane takvog djelovanja. Novi misionari i nov način misijskog rada nisu bili prihvaćeni. Početkom 17. stoljeća podigao se val progona kršćana.

Hrvatski misionari u Kini

Među vjerovjesnicima bilo je i hrvatskih misionara. Isusovac **o. Ivan Ureman**, rođen u Splitu 1583., odlazi u Kinu 1621. Osim misijskog rada bavi se matematikom i astronomijom. Franjevac **Aleksa Benigar** (1893.-1988.) u jesen 1929. putuje parobrodom u Kinu i 31. listopada stiže u Šangaj odakle polazi u Hankov. Tu je djelovao kao profesor dogmatike i kao duhovnik u Regionalnom sjemeništu, a povremeno je i magister klerika i novaka u obližnjem franjevačkom samostanu. U siječnju 1954. potjeran je iz Kine, među posljednjim europskim misionarima. Isusovac **o. Stjepan Poglajen** (*na slici desno*) (1906.-1990.) poznat je po svom djelovanju u komunističkim zemljama, pa tako i u Kini.

(O današnjem stanju u Kini u sljedećem broju)

Duhovne vježbe: zrenje osobnosti

Sazrijevanje osobnosti

Konačni izbor kojim se postiže zrelost osobnosti, ne postiže se izvanjskim pritiscima, vještinom koju može izazvati voditelj duhovnih vježbi, ili emocijama koje pobuđuju trenuci napeitosti, nego slijedeći normalni psihološki postupak jednog životnog sazrijevanja. Refleksija čini da čovjek bolje spozna odnos nadnaravnih stvarnosti sa samim sobom. Molitva čisti osjećaje koji kao oblaci ne dozvoljavaju da prodiere sunce milosti. Osobni rad i odluke pokreću volju da prihvati plan kojeg želi Otac nebeski. Samo s normalnim razvitkom unutarnjeg postupka, u osobnom kontaktu s Bogom, čovjek otkriva Božju veličinu i u tom svjetlu svoje poslanje na svijetu.

Povezanost s drugima

Povezanost čovjeka s drugima posljedica je predstavljanja sveopćeg plana spasenja. Čovjek u ozračju objektivnosti i pounutrašnjega, bez nasilnog potresa koji dolazi izvana, objektivno shvaća konkretne stvarnosti i svoju povezanost s njima. Svijet koji se pred njim otvara neprimjetno izvodi duboki preobražaj njegova bića. Iz toga slijedi prosvjetljenje i jasnoća Božjega plana, "misterij", o kome govori sv. Pavao, i u isto vrijeme, polazeći od ucjepljenja svoga života na Krista, Crkvu i čovječanstvo, otkriva način kojim Bog djeluje, u svijetu i u čovječanstvu, odnosno shvaćanje "znakova vremena" neprestanog Božjeg djelovanja, snage koju Bog stavlja u njega, Duha Svetoga, sakramenata, Crkve, pomaganja drugima, poštovanja ljudske osobe.

Liturgijski život

Slušanjem, razmatranjem Božje riječi, čovjek se priprema za najviši stupanj štovanja Boga, a to je liturgijska euharistija. To znači sudjelovanje u otajstvu Crkve, živjeti pashalno otajstvo

preko smrti svega onoga što nije Krist, za uskrsnuće s njime na novi život. Tako se čovjek osjeća ucijepljen na Crkvu koja je otajstveno Tijelo Kristovo. Euharistija je žrtva, posadašnje žrtve na križu Isusa Krista. Ona je više od obične gozbe. "Njezina je cijena smrt Jednoga, i uzvišenost ove smrti je prisutna u njoj. Kad slavimo euharistiju mora nas ispuniti strahopoštovanje pred ovim otajstvom, zebnja pred tajnom smrti, koja postaje prisutna među nama. Prisutno je u isto vrijeme i to da je ova smrt pobijeđena uskrsnućem, i da mi stoga možemo pristupiti ovoj smrti kao slavlju života, kao preobrazbi svijeta."¹

Kršćansko slavlje, euharistija, seže do dubine smrti. Euharistija nije pobožna zabava i rasonoda, još manje religiozno uljepšavanje. Ona seže do krajnjeg dna "koji se naziva smrt, i otvara put u život koji nadilazi smrt".² "Štovanje euharistije nije toliko štovanje jedne nedostupne transcendencije koliko štovanje Božjega spuštanja k nama."³ U euharistiji susrećemo žrtvu Isusa Krista i toj žrtvi samu ljubav. Ljubav možemo shvatiti samo ako sami ljubimo. U euharistiji, "ne samo da upoznajemo ljubav, nego i sami počinjemo ljubiti. Stoga je euharistijsko štovanje točka u kojoj se susreću osobno i sakramentalno, sakramentalno i društveno – točka u kojoj je usidrena apostolska i duhovna životnost Crkve i našega služenja istodobno."⁴

Stupnjeviti napredak

Čovjek se u duhovnim vježbama, pod vodstvom voditelja, koji osobito na početku duhovnih vježbi, usmjerava rad i kontrolira napredak, sve više poistovjećuje sa stvarnošću, shvaća svoj odnos i odgovornost te dostiže životni izbor. Taj postupak, kao i svaki životni postupak, odvija se stupnjevito. Može biti ostvaren na više načina, slijedeći konkretne crte. Taj se pluralizam treba kretati unutar serija čvrstih napomena koje skupa oblikuju samu strukturu stupnjevitog rasta.

Voditelj duhovnih vježbi se vrednuje ne po svojoj dužnosti koju je primio, nego po tome što je na neki način ekspert života po Duhu Svetom, koji s jasnoćom zna naslutiti duhovne potrebe pojedinih osoba koje obavljaju duhovne vježbe, koji sa sigurnošću zna ući u kulturne i duhovne zahtjeve vremena, koji s vjernošću zna prenijeti ono što Duh Sveti traži od svake duše, te u svakoj situaciji znade posvjedočiti delikatno duhovno prepoznavanje. Voditelj duhovnih vježbi nije toliko učeni teolog koji raspravlja o duhovnoj nauci, već onaj koji inicira da duhovne vježbe budu prepoznavanje Duha Svetoga, onaj koji odgaja za radost hodanja prema unutarnjem evanđeoskom svjetlu. Duhovne vježbe trebaju uistinu biti škola crkvenog iskustva u Kristovu Duhu.

Rast duhovnog života je naporan i čovjek treba biti ustrajan na tome putu. Samo naporom i ustrajnošću dolazimo do konačnog cilja: *sjedinenja s Bogom*. Duhovnom rastu treba dati prednost. Ne trebamo trošiti vrijeme na nevažne stvari. Ako su duh i tijelo u miru, mi smo onda uravnotežene osobe. Vladati sobom divan je osjećaj. Biti duhovan je uzvišeni osjećaj kojega samo duhovna osoba može osjetiti. Borimo se da nam duh bude smiren. Duhovnost se u čovjeku osjeća kao nevidljiva sila. Onaj tko je pošao putem duhovnosti nikada neće na tom putu stati. On uvijek ide naprijed. To je put bez povratka na staro. Postignutu slobodu duha valja hraniti teološkim krepostima: **vjerom, nadom i ljubavlju**. A ove se kreposti hrane molitvom, koja se u klasičnom učenju dijeli na: **usmenu, mislenu, kontemplativnu i mističnu molitvu**, o kojima ćemo govoriti u nastavku naših razmišljanja o duhovnosti i kršćanskoj molitvi.

(nastavlja se)

1. Joseph Ratzinger. *Bog je s nama*, Euharistija: središte života, Verbum, Split, 2004., str. 40.

2. Isto, str. 41.

3. Isto, str. 104.

4. Isto, str. 105.

Egipatska zla (3)

Faraon je tvrdokoran. Svako zlo ga smekša, ali čim osjeti olakšanje kad Bog odstrani zlo, tada se vraća na staro: ne pušta izraelski narod u pustinju izvan granice Egipta da mu žrtvuje. I zato, sud nad Egiptom se nastavlja, zla nad Egiptom slijede jedno za drugim.

Komarci

Opis ovog egipatskog zla pisac je uzeo iz svećeničke predaje (P) što se vidi po prisutnosti Arona (u njemu se utemeljuje sve svećeništvo) i po ulozi koju Mojsijev brat Aron ima: on drži u ruci "štap Božje moći" i on izvodi ovo znamenje. Mojsije je ovdje samo posrednik između Boga i Arona.

U instrukciji koju Bog daje Aronu preko Mojsija da *zamahne svojim štapom i udari po prahu na tlu* neki komentatori vide dvostruki navještaj zla koje slijedi a to je brojnost (prah) komaraca i njihova posvudašnjost po zemlji egipatskoj (tlo). Tako je i bilo: kad je Aron zamahnuo rukom i štapom te udario po prahu na tlu, roj komaraca prekrpio je zemlju egipatsku. Nešto slično kao kad je Mojsije mahnuo štapom po vodi u rijeci Nilu pa se sva voda pretvorila u krv. Tako i ovdje *sav prah na tlu pretvori se u komarce po svoj zemlji egipatskoj*.

Ovo se znamenje razlikuje od drugih (i po tom se vidi da pripada drugom izvoru i predaji) jer nema prethodne opomene Mojsijeve faraonu da pusti njegov narod da mu žrtvuje u pustinji. Jednako tako, kad se faraon pokušava oduprijeti pozvavši svoje vračare *da svojim vraćanjem stvore komarce, ali nisu mogli* (dok su to mogli kad su u pitanju bile krv i žabe). Dapače, ovdje i vračari priznaju faraonu svoju nemoć i govore mu: *Prst je to Božji!* Ovo je vrlo važan podatak. On nam otkriva kako se faraonovi vračari (koji su za faraona bili najbolji poznavaoi egipatskih bogova) sada susreću s jednim jedinstvenim Bogom, Bogom Izraelaca i njegovom snagom. Sada faraon ima vrhunsko svjedočanstvo o pravom i istinskom Bogu (hebr. **Elohim**) i očekivalo bi se da će prihvatiti Božju volju. *Ali je faraono srce bilo okorjelo* (hebr. gl. **hazaq**, u smislu *okorjeti, otvrdnuti* samo u Knjizi Izlaska dolazi 10 puta!). Rečenica

koja slijedi pripada piscu jahvisti: faraon *nije poslušao Mojsija i Arona, kako je Jahve i kazao*.

Posebno bih se želio osvrnuti na primjedbu egipatskih vračara *Prst je to Božji!* (hebr. 'ecba' **Elohim**) što nije ni ruka Božja, ni prsti Božji, ni šaka Božja, već baš *prst Božji*. Izraz u Bibliji dolazi samo još jedanput u Pnz 9,10). Postoje različita mišljenja egzegeta o ovom tekstu. Ono koje je najčešće je da se to odnosi na *Božji štap* kojeg Aron drži u svojoj ruci. Prof. C. Tomić tvrdi da se u egipatskom jeziku to odnosi na neki predmet (poput ključa) kojim se otvaraju vrata svetišta (usp. Izlazak, 111). Međutim, ovo prepoznavanje vračara, da se radi o *prstu Božjem* nije impresioniralo faraona. Ostao je tvrda srca.

Obadi

Pred nama je četvrto egipatsko zlo, kako ga bilježi pisac Knjige Izlaska. Ovaj izvještaj spada u jahvističku predaju. Mojsije prima Božju zapovijed: *Podrani ujutro, iziđi pred faraona kad krene k vodi*. Susret će se dogoditi na obali rijeke Nila gdje faraon treba izvršiti obred božanstvu Nila i prikazati jutarnju žrtvu. Ovaj podatak podsjeća nas na uvod u prvo egipatsko zlo (krv).

Opet se ponavljaju iskazi *Pusti moj narod... Ako ne pustiš...* U slučaju da faraon i dalje ustraje u odbijanju, Jahve poručuje: *pripustit ću obade na te, na tvoje službenike, na tvoj puk i na tvoje domove*. I ovdje imamo piramidu: faraon – ministri – puk – domovi. U ovom zlu se posebno ističe da će Bog izuzeti *gošenski kraj* a to je plodno zemljište delte Nila gdje je još Josip, koga su braća prodala, naselio svoj narod. Po tome će faraon znati da je Jahve doista apsolutni gospodar i suveren nad zemljom (*u središtu zemlje*). Ovo je nešto sasvim novo. Kod drugih se zala ne spominje "izuzeće" Izraelaca. Ovdje Bog to sasvim izričito potvrđuje: *Tu ću razliku napraviti između svoga i tvoga naroda*. Bog izraelski narod naziva *svojim narodom* za razliku od Egipćana koji su faraonov narod. Naš prijevod govori o *razlici* koju će Jahve napraviti između dva naroda. U izvornom tekstu isto imenica koja označava otkup ili izbavljenje (hebr. **p'dut**, znači *otkup, izbavljenje*).

Ono što je posebnost ovoga zla jest i to što se ono ne zbiva po nekom Mojsijevom činu (npr. njegovom štapu), već je to samo Božji čin (*I učini Jahve tako*). Bog i vrijeme točno određuje. To će se dogoditi *sutra*. I doista, rojevi i rojevi, sve vrvi od obada koji se uvlače svuda kao što je to Bog i navijestio. Sada je faraon prisiljen zvati Mojsija i Arona. Ali on je spreman samo djelomično izvršiti Božji zahtjev. Narod može žrtvovati svojem Bogu *ali u ovoj zemlji*. Mojsije ne pristaje i iznosi faraonu svoje razloge: ono što Izraelci žrtvuju za Egipćane je svetogrđe (npr. govedo, ovca) jer su likovi božanstva. Egipćanima bi to izgledalo kao izazivanje.

Faraon popušta

Prvi se put događa da veliki faraon, gospodar Egipta, sada popušta što ukazuje na veličinu zla koju su izazvali obadi. *Pustit ću vas* (hebr. **šalah** znači *poslati* i to je ovdje u intenzivnom obliku, što po mnogima uključuje: *pustiti izvan zemlje, preko granice*) da *odete u pustinju i prinesete žrtvu Jahvi, Bogu svome, ali ne odlazite predaleko*, govori sada faraon. On se još uvijek boji da Mojsije ne izvede Izraelce iz Egipta. Značajno je što se sada faraon utječe Mojsiju i Aronu s molbom: *Molite za me!* Mojsije prihvaća ovu molbu vidjevši veliko zlo koje je Jahve poslao na Egipat pa je spreman to učiniti odmah (*Čim odem od tebe, zazvat ću Jahvu*). Mojsije će moliti da *sutra* nestane obada *s faraona, njegovih službenika i njegova puka*. Toj svojoj spremnosti Mojsije dodaje i opomenu: *Ali neka faraon više ne vara!*

Uslišanje i okorjelost

Mojsijeva molitva je pred Jahvom moćna jer *Jahve učini kako je Mojsije tražio*. Obada je nestalo, a pisac precizira da *nijedan nije ostao*. Ali, ali!? Kad Bog pomogne čovjeku da se riješi zla, čovjek to brzo zaboravlja. Zaboravi i na svoja obećanja koja je davao uzdišući u nevolji, spreman na sve samo ako ga Bog oslobodi zla. Tako je to bilo i s faraonom. Egipatski kralj *opet ukruti srce svoje i ne dopusti narodu da ode*.

(U sljedećem broju: Egipatska zla 4)

Dobra djela

U obližnjoj osnovnoj školi učenici nižih razreda su skupa sa svojim roditeljima i učiteljicama obojali jaja, izradili su mnogo uskršnjih čestitaka i drugih ukrasa. Sve su to ponudili na velikoj uskršnjoj izložbi u Hrvatskom kulturnom centru "Bunjevačko kolo" u Subotici, u srijedu 12. ožujka. Novac od prodaje dat će ljudima u potrebi.

Nedavno sam saznala kako su sjemeništarci u Zagrebu skupljali u svojoj gimnaziji novac od učenika i svojih profesora, kupili voće i odnijeli ga u starački dom uz osmijeh i zabavu. Bilo je dirljivo ovo druženje i mladima i starijima.

Vjeroučenici župe Sv. Roka sa svojom vjeroučiteljicom s. Jasnou također su na jednoj subotnjoj radionici izrađivali razne ukrase za Uskrs. Prodajom ovih lijepih predmeta dobro djelo učinili su i djeca i oni koji su ih kupili, jer će i ovaj novac biti uskršnji dar župljanima koji oskudijevaju, napose djeci.

Primjeri su to koji su meni blizu, a takvih je bilo mnogo u našim krajevima, u našoj Crkvi! Djeca i mladi žele pokazati da Isus nije uzalud nosio križ, da mu svojim dobrim djelima žele pokazati svoju zahvalnost. Jer, od Isusa su naučili kako je važno nešto učiniti za druge. Tek onda je moja sreća potpuna kada usrećim nekoga pokraj sebe.

Dobrota je u svim ljudima, samo ju treba primijetiti. Treba ju i pohvaliti. Dobrota rađa dobrotu i umnaža ju. Vjerujem da u dobroti živi uskršli Isus i ja nam svima želim takav Uskrs sa živim Isusom!

Vaša Zvončica

Vrijeme Korizme u Sonti

Korizma je vrijeme kada još dublje razmatramo o mucu i patnjama našega Gospodina Isusa Krista i o njegovoj beskrajnoj ljubavi na križu. U vrijeme korizme u crkvama širom svijeta vjernici obavljaju pobožnost Križnog puta koja nas upravo potiče na uranjanje u tajne Isusova Otkupljenja. Vjernici župe Sv. Lovre dolaze u lijepom broju na ovu pobožnost i to svaki dan prije mise. Zanimljivo je vidjeti kako djeca – vjeroučenici vode križni put. Starija djeca čitaju, ministranti nose križ i svijeće a oni naj-

mlađi mole Oče naš. Ove godine im se priključila i omladina. Oni vode križni put nedjeljom. Kako bi djeci bila približena Isusova patnja, ispred oltara nalazi se veliki grm od trnja... Upravo od takvog trnja Isusu su ispleli krunu koja je prouzrokovala puno bola. Dolaskom na pobožnost djeca stavljaju srca na to trnje kao znak njihove ljubavi prema Isusu. Srca su u različitim bojama koje predstavljaju korizmene nedjelje. Na kraju pobožnosti svi su nagrađivani svetim sličicama a oni najmanji i bombonima... Stariji se uče žrtvi i odricanju...

Kristina R.

Zanimljivosti

◆ Put od tvrđave Antonije tj. mjesta na kojem je Isus osuđen na smrt do mjesta raspeća dug je 600 metara.

◆ Svakog petka iz samostana sv. Spasitelja u Jeruzalemu kreće križni put Ulicom bola (Via Dolorosa) do Kalvarije osim prvog petka nakon Božića i ako je sam Božić u petak. U slučaju nevremena križni put je u crkvi.

◆ Za Isusov ukop Nikodem je donio 100 libara smjese smirne i aloja, tj. oko 33 kg što je količina za kraljevski pogreb.

◆ Ključeve crkve sv. groba u Jeruzalemu od 1246. godine čuvaju muslimani. Jedna muslimanska obitelj čuva ključeve, a druga ima pravo otvoriti vrata.

◆ Maslini vrt su 1681. od muslimana otkupili Hrvati, braća Branković iz Sarajeva i darovali ga franjevcima na čuvanje.

◆ Nero-Burning rom program za snimanje podataka na CDR i DVDR tj. za "prženje" dobio je ime po Luciju Demetriju Neronu rimskom caru koji je spalio Rim 64. godine i zato optužio kršćane.

Kalvarija okupila djecu i odrasle

Subotička kalvarija i ove je godine okupila mnoštvo vjernika na pobožnost Križnog puta. Po ustaljenom redu, prvi križni put, u nedjelju 2. ožujka predvodila su djeca. Oni rado predvode molitvu i pjevanje.

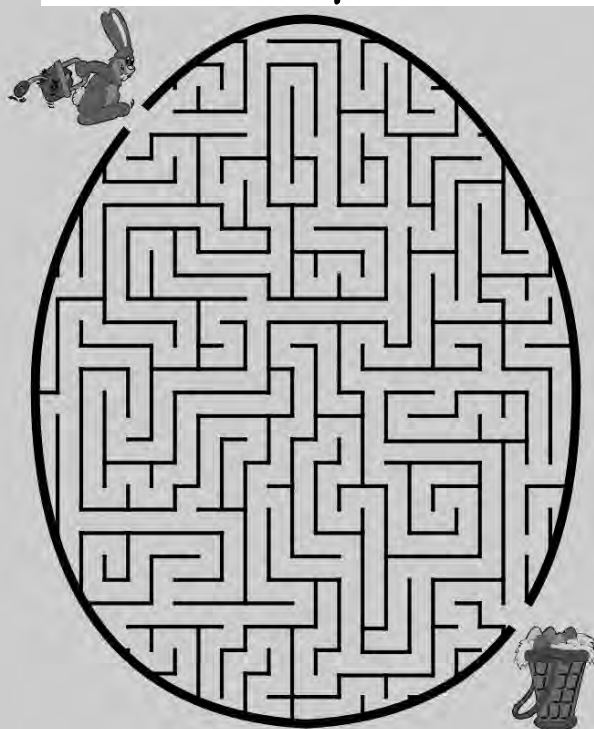
Na 5. korizmenu nedjelju, 9. ožujka križni put su predvodili mladi. Uz župnika župe Isusova Uskrsnuća mons. Belu Stantića na kalvariji su bili i drugi svećenici sa svojim župljanima.

Na Cvjetnicu je po tradiciji održan obiteljski križni put. Ova pobožnost je duboko proživljavanje Isusove muke i najbolja duhovna priprava za Uskrs. /K. Č./

Uskrsnuće Isusa Krista - Jelena Mihaljev 1. r. - župa Sv. Lovre - Sonta

☹️ Treba mi pomoć! ☺️

NAGRADE NA KALVARIJI

Subotička kalvarija omiljeno je mjesto u korizmi i djece i mladih i odraslih. Nakon križnoga puta, u nedjelju 9. ožujka, urednik *Zvonika* vlč. **Mirko Štefković** uz pomoć djece i "Zvončice" podijelio je sedam (7) lijepih uskrsnjih nagrada.

Evo sretnih dobitnika, a svi ostali kuponi ulaze u završno izvlačenje na kraju godine, kada ćemo izvući dobitnike posebno vrijednih nagrada!

1. BIBLIJA – **Grgo Ivanković**,
Petra Horvackog 66, Subotica
2. Pretplata na ZVONIK – **Adriana Sudarević**,
Čantavirski put, salaš 39, Bikovo
3. KRIŽ – **Ana Miković**,
Trogirska 11, Palić
4. JAJA ukrašena slamom – **Viktoria Merковиć**,
Avalska 27 a, Subotica
5. MOLITVENIK Križni put – **Sanja Benić**,
I. L. Ribara 115, Bački Monoštor
6. KRUNICA zajednice "Hosana" – **Zdenko Ivanković**,
Jerneja Kopitara 13, Subotica
7. KASETE DUHOVNIH PJESAMA – **Mateo Kujundžić**,
Ogulinska 12, Subotica

LECTIO DIVINA = BOŽANSKO ČITANJE

U okviru Korizme, od 22. do 24. veljače održana je u župi Sv. Roka duhovna obnova za mlade na temu: LECTIO DIVINA tj. BOŽANSKO ČITANJE. Duhovnu obnovu je predvodila **s. Silvana Milan**, provincijalna poglavarica sestara Kćeri Milosrđa iz Zagreba, ali uz veliku pomoć župnika **mr. Andrije Anišića** te skupine animatora koju on vodi. Obnova je započela popodnevnom sv. misom, nakon čega je slijedila revizija života, tj. detaljni ispit savjesti. Sutradan se razgovaralo o Lectio Divina te su sudionici obnove mogli dobiti jasne odgovore na pitanja o čemu je zapravo riječ, kako i kada se može prakticirati i dr.? (*U slijedećem broju Zvonika u rubrici Naša tema bit će posebno govora o ovoj temi.*) Popodne su mladi mogli gledati film o sv. Pavlu. Navečer je bilo klanjanje u samostanskoj kapelici, koje je po svjedočanstvima mladih na njih ostavilo najjači dojam. U nedjelju ujutro, nakon molitve časoslova i doručka slijedilo je slavlje svete euharistije s cijelom župnom zajednicom pod ravnateljstvom VIS-a Proroci. Umjesto župnika, ove godine je propovijed predvodila s. Silvana Milan, koja je uz pomoć mladih prenijela nauk Lectio Divina. A poslije sv. Mise mladi su uz pjesmu i radost Gospodina slavili ispred crkve i u malom parku pokraj crkve. Kao što se apostoli nisu stidjeli izaći na trg i svjedočiti uskrslog Gospodina, tako se ni mladi nisu ustručavali pjevati, igrati i slaviti Boga na ulici. Nakon toga bio je prikazan drugi dio filma o sv. Pavlu. Mladi su potom o svojim iskustvima svjedočili i na radiju, budući da je emisija za mlade Radio Marije bila prenošena izravno iz samostana. A odmah nakon toga su s gitarama i pjesmom prešli u dvoranu i iznenadili katekumene svojim svjedočanstvima i oduševljenošću. Duhovna obnova je završila poslije-popodnevnom sv. Misom, nakon koje su mladi, okrijepljeni tijekom Kristovim i obnovljeni u zajedništvu, pošli kućama.

Moglo bi se još mnogo toga napisati, ali prostor bismo prepustili svjedočanstvima mladih:

Moja duša je bila puna prašine, dok me Gospodin nije očistio i izliječio. Bilo je to na klanjanju u subotu. Ponovno sam rođena! Kada smo počeli zazivati Duha Svetoga, tijelo mi je utrnuo i kao da su mi kroz ruke i lice prolazili neki trnci. Osjetila sam kao da se gušim i trnem, a onda kao da je iz mene izašao neki oblak, kao da više nisam bila u svom tijelu. Ruke su mi se znojile, a bilo je hladno. Osjetila sam povjetarac. Mogla sam samo pjevati pjesme o Duhu Svetom i pjesme u kojima se slavi ime našega Gospodina. Moj glas kao da nije bio moj. Drukčije je zvučao. Pjevala sam pjesme čije riječi nisam znala da znam, ali su one izlazile iz mene. Za vrijeme klanjanja, a i poslije, osjetila sam čudan okus u ustima. Ne mogu to opisati. Poslije svega nisam ništa osjetila. Nisam bila ni tužna ni sretna! Osjetila sam mir u duši! HVALA TI GOSPODINE!!! /**M. P.**/

Napokon sam dočekao i ovu, drugu po redu Duhovnu obnovu! No, moj dojam sada se dosta razlikuje od dojma s prve duhovne obnove. S puno entuzijazma sam iščekivao druženje, rad po skupinama, molitvu i Božju blizinu. I sve je to bilo neopisivo dobro, samo su se moja osjećanja smjenjivala od totalno raspoloženog, sretnog, punog Božje ljubavi do totalne ispraznosti, nerazumijevanja, straha. Nisam shvaćao što je to? Zašto se tako osjećam? Ni sada ne znam ... Ali, jedno je sigurno: Bog nas toliko voli i ljubi, da je dao svog jedinca Isusa Krista da umre za sve nas kako bismo bili spašeni! Kako da ne budemo sretni, veseli, puni Duha kad nam je sve dano? Samo treba prihvatiti Božju volju i ići hrabro naprijed. Uz Isusa smo nezaustavljivi! /**D. T.**/

Došla sam ispunjena strahom. Ispunjena nije dobra riječ, jer došla sam prazna. Počela sam se prljati kolotečnim vanjskoga svijeta. Divne li tajne, svetog čina isповijedi. Izljev Božjeg bezgraničnog milosrđa koje me je okupalo u mojim suzama. Zagrljaj koji je sakrio golotinju moje duše.

Često ću se ispovijedati, padati Ocu u naručje. Želim Te, Bože moj, svjedočiti prvenstveno svojim primjerom, svojim riječima i svojim djelima, svim srcem svojim, jer Ti si sve u meni! Rad u skupini – otvorenost šest srdaca Tebi i Tvojim Riječi. Duhovna obnova tj. naš susret je završio, rastajemo se (koliko god ova riječ zvučala patetično, istina je). Krećemo u naš ponedjeljak. Novi ponedjeljak! Neće tu više biti vlač. A.A., s. Silvana, moja Ivana, Jelena, Martina, neće biti ni tog kutka i trenutka odvojenog od ostatka svijeta. Ali, doista, radosni idemo dalje! Jer Ti si nam dao Duha Svog! Hvala Ti, Isuse, za čudesa koja si izvršio u našim bićima! Hvala za Duha Svetoga! Za darove silne, obećane darove. Idemo u svijet, koji treba našu različitost, koji treba Tebe! Hvala! Hvala što se ne bojim! Hvala što želim! Hvala što gorim! Hvala! Isuse, hvala Ti za sve!!! Vječno tvoja ovčica! /N. M./

Blagoslovljen čovjek koje se uzda u Gospodina i kome je Gospodin uzdanje. Nalik je na stablo zasađeno uz vodu što korijenje pušta k potoku: ne mora se ničega bojati, kad dođe žega, na njemu uvijek zelenilo ostaje. U sušnoj godini brigu ne brine, ne prestaje donositi plod (usp. Jr 17,7-8). Ovu poruku sam izvukla na papiriću i sada sam shvatila da Bog to od mene želi. Najdirljiviji trenutak je bila molitva za nutarnje ozdravljenje i klanjanje u subotu navečer. Dok smo svi molili u sebi i predavali svoj život Isusu, primijetila sam kako se iz sjedećeg položaja polako spuštam i u sebi izgovaram riječi koje nisam razumjela. I prije sam mislila da možda imam

dar molitve u jezicima, ali nisam bila sigurna. Počela sam sve glasnije moliti i podizati ruke. Zahvaljivala sam i slavila Boga za ovaj dar. Hvala Ti, dragi Bože, za ova tri dana! Ono što sam ovdje doživjela znamo samo Ti i ja. Riječima se to ne može iskazati. Hvala Ti za dar jezika, hvala za zajedništvo i snagu koju si mi dao. Od sada više nikad ne želim da mi ijedan dan prođe bez molitve. Želim čitati i razumjeti Tvoju Riječ. Želim po njoj živjeti. Duše Sveti, hvala Ti! Dok sam počivala u Duhu, nisam znala što bih Ti rekla. Hvala za osjećaj Tvoje prisutnosti! Hvala Ti što si me oslobodio straha i što si me ohrabrio da počnem glasno moliti u jezicima i slaviti Te! Hvala Ti, jako Te volim! /N. N./

Od prijateljica iz razreda sam ove godine čula za duhovnu obnovu. Iako nisam znala što to znači, ni kako će se sve odvijati, poželjela sam doći. Prijateljice su mi samo rekly da će trajati od petka do nedjelje. Govorile još i o tomu kako im je prošle godine bi-

lo divno, pa sam i ja odlučila doći i provesti tri dana uz Gospodina. U početku sam mislila da će mi biti dosadno i da se neću pronaći u svemu tome, ali sada mi uopće nije žao što sam došla. Predavanja koja je predvodila s. Silvana Milan su na mene ostavila pozitivan dojam. Bila su to predavanja o reviziji života i Lectio Divina. Rad u skupinama je bio

fenomenalan. Žao mi je što je tako brzo došao kraj. Vrijeme mi je proletjelo uz molitvu i dobro društvo. Nadam se da ću i sljedeće godine doći, jer stvarno bih jako voljela. I za kraj, mogu reći još samo ovo: Ovakvo iskustvo se ne može opisati riječima. /N. N./

Za duhovnu obnovu sam čula na vjeronauku i skupa s prijateljicom sam se odlučila prijaviti. Prijatelji su mi govorili da je to odlično iskustvo. U njihovu priču sam se i sama uvjerila. Nakon ova tri dana osjećam se mnogo bolje nego kad sam došla. U radu po skupinama shvatila sam da se moram više potruditi kako bih ušla u Kraljevstvo nebesko, te da su Božji zakoni najvažniji. Ova duhovna obnova me potaknula više vremena posvećivati Bogu. Vrhunac ove obnove za mene je bilo polaganje ruku kada sam osjetila onaj duboki susret s Bogom. Sve u svemu, bilo je to nezaboravno iskustvo. /A. S./

Kada molimo razgovaramo s Bogom, kada čitamo Bog govori nama! Lectio divina za mene znači doživljavanje vječnosti, život koji je zapravo neprestana molitva kroz čitanje. Susrest s Gospodinom na ovaj način meni je promijenio život. Moje oči su do sada samo gledale, a sada već vide. Znam da je Božja riječ moja svakidašnjica, od sada je želim ŽIVJETI. Poteškoće i kušnje u mojem životu slijede, ali sam snažnija nego ikada, jer je Božja riječ moja budućnost, Isusovo tijelo i krv pod prilikama kruha i vina moja su hrana, a Duh Sveti moja snaga. /N. N./

Dok sam molio došla mi je jedna misao – odakle Bogu sva ta snaga da nam oprašta!? Mi ga povrijedimo, ali on je uvijek tu da nam oprost, da nas uzme za ruku, da nas podigne, da nam oprost, da mi kaže: *Hajde, ne posustaj, idi hrabro do svoga cilja*, a taj cilj je On sam. Bog želi da dođemo do njega. Mi se moramo boriti i penjati na uzbrdicu (kao što je s. Silvana rekla: "Ne smijemo stati!"), na putu do njega. I zato će mi misao vodilja na životnom putu biti: *Ako stvarno voliš Boga, učinit ćeš sve da ga ne povrijediš!* /D. J./

Uredio: PeTaR

Mladi

Dragi mladi!

Prošlo je vrijeme korizme, vrijeme molitve, pokore i bratske ljubavi. Nadam se da ste uspjeli ustrajati u pokori i napredovati u molitvi i bratskoj ljubavi! Ovogodišnja korizma je bila prepuna zbivanja, tako da smo imali prilike napredovati na sva tri gore nabrojena područja. Kao najveći događaj bismo mogli istaknuti duhovnu obnovu za mlade koja je održana u samostanu sestara Kćeri Milosrđa u Subotici, od 22. do 24. veljače, a na kojoj je sudjelovalo 60-ak mladih. Osim toga, imali smo i križne putove, kao i onaj "veliki" koji je trebao biti najduži, a na kraju je zbog lošeg vremena ispao najkraći, ali opet najoriginalniji i velik u zajedništvu! A da ne spominjem tek tribine mladih, kao i kršćanske tribine.

A sada slavimo Uskrsnuće našega Gospodina i opet obnavljamo zajedništvo u pripremi za dan Pedesetnice. Pred nama su opet veliki izazovi, susreti, hodočašća, seminari, tribine itd. Ali osim toga, potrebno je sačuvati nutarnji susret s Gospodinom. To smo imali priliku čuti i doživjeti na već spomenutim susretima i duhovnim obnovama i taj susret podijeliti s drugima! Dragi mladi, dok poziva na Ivanovo evanđelje, Papa govori: *Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci* (Dj 1,8) te nas hrabri i potiče da se ne bojimo izaći i svjedočiti uskrslog Gospodina. U poruci za Svjetski dan mladih nas poziva biti pronositeljima radosne vijesti među vršnjacima. Tu radost i snagu Vam želim ovoga Uskrsa!

PeTaR

OBAVIJESTI

Misa mladih - 4. 04. u 20 sati

Mjesto: Župa Imena Marijina (Karadorđeva cesta)

Tribina mladih - 20. 04. u 20 sati

Tema: **ABECEDA za brak, od zaljubljenosti do stabilne veze**

Predavač: profesor iz Đakova

Misa mladih

Do blagdana Uskrsa je malo ostalo, svega dva tjedna. Stoga preispitajmo sebe jesmo li u čemu napredovali: u molitvi, odricanju ili što je najvažnije, u bratskoj ljubavi. Jesmo li zaista oprostili kad su od nas tražili oprost, jesmo li otvorili vrata kada su kucali i tražili pomoć. Ako niste uspjeli napredovati, pokušajte, zauzmite se za nekoga. Zauzmite se za svu nerođenu djecu. Pomozite majkama koje razmišljaju o abortusu. Pomozite im pronaći prikladnije rješenje za probleme koje ih muče. Dajte i toj djeci da upoznaju Božju ljubav. Mi znamo da nas Bog podjednako voli i da se zauzima za nas pa da smo kako zgriješili. Pomozimo da taj osjećaj dožive i ta djeca, svi imamo po koju šansu u životu, koju nam dragi Bog pruža svaki dan, podajmo ju i mi drugima, rekao je **mons. Marko Forgić** na misi mladih koja je 7. ožujka slavljena u subotičkoj katedrali Sv. Terezije Avilske.

Martina Rafai

Tribina mladih

Prva tribina mladih u korizmenom vremenu održana je 17. veljače u subotičkom Katoličkom krugu, a tema predavanja kojega je održao **vlč. dr. Marinko Stantić**, osnivač zajednice "Hosana" u Starom Žedniku, bila je "Tražili su ljubav, našli su Krista". Osim njega, mladima su o svojim iskustvima svjedočili i članovi te zajednice liječenih ovisnika: **Nenad, Ilija i Bogdan**.

Evo što su nam posvjedočili:

Nenad (24) iz Novog Sada

Član je zajednice već dvije i pol godine. Opisao je jedan dan u zajednici. Ovisnici koji dospiju u zajednicu nemaju nikakav kontakt sa svojim bližnjima. Poslije godinu dana boravka u zajednici članovi idu svojim kućama na provjeru, da se vidi koliko se snalaze u svijetu iz kojega su otišli. Nakon dva tjedna, koliko traje njihov boravak kod kuće, ponovno se vraćaju u zajednicu, a sljedeća provjera slijedi nakon dvije i pol godine. *Veoma je bitno da iza članova, koji su u zajednici, stoji obitelj koja je također spremna pomoći*, ističe Nenad.

Ilija (33), rodom iz Njemačke

Bavio sam se športom, uvalio u kriminal, ali ništa od toga mi nije pomoglo naći ono što sam tražio. A tražio sam samo malo pažnje. Poslije kriminala je došla i droga. On svjedoči kako je bio previše ponosan i nije htio prihvatiti da ima problem kojega se mora riješiti. Tvrdio je da mu zajednica i molitve nisu potrebne. Ali, tek kasnije je shvatio da ga Bog nije napustio, jer je izlaz pronašao u Međugorju. *Otvorite se pred drugim ljudima, recite što vas tišti, nemojte se zatvarati u sebe*, rekao je Ilija.

Bogdan (24) iz Makedonije

Kao i Ilija, bavio sam se športom, gimnastikom, bio veoma

uspješan u tomu. Nikada nisam pomislio da bih se mogao okrenuti drogi. Svi moji problemi počeli su kada mi je liječnik rekao da se moram prestati baviti športom, jer sam se ozlijedio. Tada sam se jako razočarao, a da problem bude još veći, pomogla je i rastava roditelja. On je nadalje posvjedočio kako je utjehu počeo tražiti u alkoholu, a s četrnaest godina probao je i drogu (heroin). Unatoč tomu što nije potjecao iz kršćanske obitelji, vjerovao je da Bog postoji. Ali, društvo u kojemu se kretao, nije ga prihvaćalo pa se i on morao pretvarati da ga ne priznaje. Dvije godine je bio na rehabilitaciji gdje je program rada s ovisnicima sasvim drukčiji no u ovoj zajednici. Tamo se ovisnici liječe teorijskim putem, a njemu je bilo potrebno duhovno izlječenje. Bog svakom pruža priliku. Obratio sam se i to mi je puno pomoglo, istaknuo je Bogdan te je nadodao da je ukoliko se prihvate pravila zajednice i sama zajednica, rješenje problema stopototno.

Svi smo mi ovisnici samo o drugim stvarima koje nas baš ne uništavaju toliko kao njih droga, ali kada to naše "božanstvo" padne u vodu, dolazimo do depresije i čovjek duhovno propada, rekao je na kraju predavanja dr. Marinko Stantić.

Martina Rafai

Redovničkoj kuhinji prethodio je salaš

O sinu ravnice iz Starog Žednika, našem fra Željku Kujundžiću, *Glas Koncila* (2. veljače) na cijeloj stranici donosi priču o mladom redovniku koji plijeni svojom radošću kako u životu tako i u pisanom tekstu iz pera Marije Samardžija. Evo nekoliko zanimljivih odlomaka.

Salaš, franjevci i kuhanje – pojmovi su koji određuju i vode do dvadesetjednogodišnjeg redovnika Željka Kujundžića. On se u franjevačkom samostanu na Kapitolu, bolje reći u kuhinji, skrbi za okrepu tijela svoje subraće i povremenih gostiju. Zbog životnog poziva i ljubavi prema redovništvu (franjevcima) napustio je rodni Stari Žednik pokraj Subotice i zamijenio ga Zagrebom. Sa sobom je ponio lijepe uspomene, boje i mirise salaša te okuse tradicionalne bunjevačke kuhinje.

Kulinarska "avantura" započela je dolaskom u samostan, jer je tada u Samoboru upisao trogodišnju srednju školu za kuhara. Njegov talent i kulinarske vještine ubrzo su prepoznali nastavnici tako da niti jedna svečanost i domjenak nisu mogli proći bez "župnika", kako su ga preimenovali. Osvojeno prvo mjesto na školskom natjecanju omogućilo mu je predstavljanje Grada Samobora na međuzupanijskom natjecanju "GASTRO 2006." u Zagrebu gdje je predstavio izložak "Licitarsko srce" na ogledalu kao podlozi i osvojio treće mjesto.

Foto: Glas Koncila

Najveća mi je ambicija biti dobar redovnik i dobar kuhar te tako služiti svojoj redničkoj zajednici.

Priznati kuhari znaju reći da im je jelo ukusno i savršeno dobro uspjelo jer su bili maštoviti i kuhali s ljubavlju. Mladi fratar, osim te formule ima svoj dodatak: vjeru i molitvu. Iako ga kuhanje odmara, ono pretpostavlja i cjelodnevn boravak na nogama pa je fra Kujundžić pronašao rješenje, a to je amaterski biciklizam. Tako ga se može vidjeti na biciklističkim stazama u Maksimiru, na Sljemenu i Žumberku kako se razgibava, ali i zagrijava za nove "kuharske pothvate". Ove je školske

godine nastavio obrazovanje, upisao je četvrti razred škole za ugostiteljsko-hotelijerskog tehničara, da bi uz kuharstvo stekao i određena znanja s područja ugostiteljstva. Istaknuo je da su mu najveće ambicije biti dobar redovnik i dobar kuhar (što bolje kuhati svojoj subraći te na taj način služiti zajednici).

Kako je fra Željko u *Glasu Koncila* objavio korizmeni recept Fratarskog umaka, nadamo se da ćemo uskoro i u *Zvoniku* objaviti recept njegova omiljena jela. /K. Č./

Poštovano Uredništvo!

Fotografije koje Vam šaljem u prilogu pisma napravio sam prije nekoliko dana šecući Somborom. Na fotografijama se, kako vidite, vidi grafit ispisan na vratima župe Presvetoga Trojstva, a na drugim dvjema fotografijama vidi se grafit ispisan kod ulaznih vrata na karmelićanskoj crkvi.

Ostao sam zatečen i zapitao se kakvo je to društvo u kojemu ne postoji ništa sveto i je li u nama ostala i trunka Isusove ljubavi. Ti grafiti su nastali kao "proizvod" događanja na jugu Srbije, ali smatram da to ni u najmanju ruku ne može biti opravdanje za takve nemile scene.

Možda je to samo meni zasmetalo malo više i zbog toga dižem svoj glas, jer ne želim to promatrati šutke i praviti se kao da se ništa nije dogodilo. Isus je držao do svog dostojanstva i kada su ga podizali na križ, a ja ću se moliti za izgubljene "ovce" njegova stada koje su izgubile svoj put.

Kristijan Lukač, Sombor

Pogled

Dragi čitatelji! Ponekad je samo jedan osobit pogled dovoljan da nas oživi i u nama uskrsne vjeru, nadu i ljubav! Kad nas počne hvatati panika i kad osjećamo da više ne možemo i kao da gubimo zrak, oči dragog supruga ili supružnice kažu: "Bit će sve u redu!" s osmijehom toliko punim ljubavi da to tako i bude, u trenu! Ili, prolazite gradom i vidite mladu mamu kako lagano gubi živce zbog svog glasnog i neposlušnog djeteta, a vi je pogledate s razumijevanjem, saučesnički, i bez riječi kažete: "Ne brini, sva su djeca bar ponekad nemoguća – svako na svoj način. Proći će!" Ona vam se nasmiješi s olakšanjem i mirnim glasom nastavi "odgajati". Što više takvih pogleda – i vama i od vas! Sretan Uskrs! ☺ *vh*

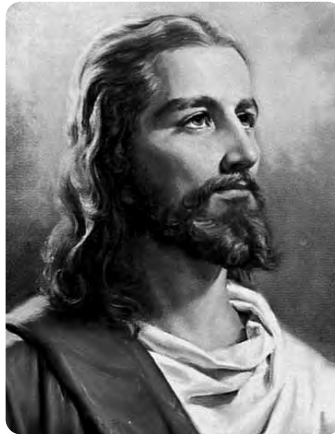
obiteljski prizori

Slavimo i živimo Uskrs!

Ovih dana puno puta ćemo čuti, pročitati, izgovoriti, a po koji put i napisati – SRETAN USKRS! Čestitat će nam i predsjednici država i svi megamarketi, na televiziji, radiju, u tisku – svi će se potruditi da ni slučajno ne pomislimo kako oni ne znaju da je – katolički Uskrs. I mi sami ćemo i svojim najbližima i najdražima, a također i poznanicima (za koje znamo da su katoličke vjere) zaželjeti blagoslov Uskrslog Gospodina. Vjernici osobito osjetljivi na Isusovu velikosvećeničku molitvu, Njegovu želju i zapovijed "Da svi budu jedno!", neće propustiti ostalim kršćanima – s posebnom ljubavlju braći pravoslavcima (za mjesec dana, kada oni budu slavili ovaj najveći kršćanski blagdan) – radosno čestitati: "Hristos vaskrse! Vaistinu vaskrse!".

Uskrs je u njegovom najdubljem značenju teško shvatiti, pa je teško o njemu govoriti. Djeca i mladi na vjeronauku često iskreno kažu kako uopće ne razumiju što znači da je Isus uskrsnuo i nekako se začude kad im se počne detaljnije tumačiti kako ćemo i mi svi uskrsnuti – čak i oni koji znaju glavne istine naše vjere. Zato je veoma važno i u obitelji uprisutniti i tumačiti Uskrs, naš najveći blagdan i istinu vjere – Isus je uskrsnuo i mi ćemo uskrsnuti.

Kako slaviti Uskrs u obitelji, a ne svesti ga na šarena jaja, darove od "zeke" i bogatu trpezu? Dobar i jednostavan "recept" glasi: pokaži i objasni! Tijekom Korizme cijela obitelj može navečer sjesti, staviti na stol križ ili neku sliku Muke Gospodnje i skupa izmoliti "Križni put". Postoje osobiti tekstovi molitava za djecu ili za obitelji, gdje je čak određeno što čitaju otac i majka, a što djeca. Mnoge naše kršćanske obitelji je u vjeri sačuvalo zajedničko obavljanje ove pobožnosti! Zatim, na Cvjetnicu, kad se donesu blagoslovljene grančice maslina ili "cica-mace" iz crkve, staviti ih na stol i reći što one znače i što je toga dana tako posebno – Cvjetnica je dan kad se "poklapa" odlomak iz Evanđelja, i dio liturgijske godine i sam događaj svete mise – Isusove žrtve. Zatim, na Veliki četvrtak – dan kada je Isus ustanovio presvetu euharistiju, svetu ispovijed i svećenički red. Na Veliki petak istaknuti KRIŽ i čitav dan provesti u svijesti što se s Isusom toga dana događalo. Na Veliku subotu treba utišati sve i otići u crkvu na molitvu i čuvanje Božjeg groba, ali o svemu uvijek razgovarati s djecom. Uskrsna svijeća simbol je Krista Uskrslog, koji je pobijedio tamu i smrt i donio nam Život! Neka nam Uskrs ne bude tek riječ, već bit i smisao našeg kršćanskog života. (*Ivh*)

katak braka

IZRAZITI LJUBAV

"Dogovorio sam se sa svojom ženom da se svakog dana vidimo novim očima, kao da je prvi dan našeg braka, i da si obećamo ljubav tijekom cijeloga dana. Prvim poljupcem koji si damo ujutru, želimo se podsjetiti na to." Drugi bračni par priča: "Navečer načinimo ispit savjesti, jasno i otvoreno, kažemo pozitivno i negativno jedno o drugom. No iznad svega si kažemo da se volimo." To su dva dosta riječta primjera. Pisao je jedan psihijatar: "Bračni drugovi govore međusobno vrlo malo. Nisu dovoljno spontani u izražavanju svojih osjećaja." Znači, bračna ljubav ne raste ako nije i izražena, jasna. Nije dovoljno – primijetili su neki – nijemo izražavanje ljubavi, iako možda popraćeno s mnogo praktičnih stvari, nego je potrebno i reći ustima, ponoviti, ponavljati često: "Volim te, zadovoljan sam s tobom." (...) Upoznali smo parove kod kojih nije nedostajalo pažnje, izrazi srca; no ipak su ulazili u krizu, jer su riječi srdačnosti i poštovanja, koje su si trebali reći, čuvali duboko u sebi. U takvim slučajevima teško je razumjeti zbog čega je došlo do razvoda – jer, sve je u redu, i zrelost supružnika je bez zamjerke. Otkriva se, međutim, da je među njima postojalo poštovanje, također i velikodušna i vjerna ljubav, ali je nisu izražavali. Kao da su se stidjeli izraziti je i očitovati međusobno. Zbog toga nisu trpjeli i ne trpe samo žene, nego i muševi. Zapravo do bračnih nesporazuma i drama dolazi baš zbog te nekomunikativnosti među njima, zbog nekog čudnog straha da se otkriju jedan drugome. Često smo čuli riječi: "Ja o ovim stvarima ne govorim sa svojim mužem", ili "Ja svoju ženu nikada ne pitam što ona misli." I ne radi se – kako se vidi – o nekim vanjskim stvarima, već o onim osnovnim koje su potrebne za jedinstvo i sklad braka. Mnoge intimne poteškoće nestale bi kada bi oboje imali hrabrosti zatražiti pomoć jedno od drugoga, kad bi jedno drugom rekli što im se događa i što ih smeta.

(Iz knjige *Obitelj, zajednica ljubavi*, Spartaco Lucarini)

Blagdan ljubavi ili smrti? (ulomak iz dnevnika)

Blagdan ljubavi, sve će oživjeti, svuda cvijeće, romantika – svuda ljubav, kao što si ti želio Oče, iznad svega ljubav...

Brojim godine, dane, sate, trenutke za vječnost... Ne događa se ništa, moje srce je otvrdnulo, postala sam neosjetljiva za probleme, osjećaje drugih ljudi. Zašto? Znam isprike, za sebe... Oče moj, pa oni ionako ne mare za život, toliki su ubijeni namjerno, oni pod čijim bi srcem porasli do trenutka u kojemu zastaje dah – novi život ugledao bi svjetlost dana, ovu istu svjetlost koju mi sada vidimo. Osuđujem, ne mogu se pomiriti s tim. Za riječ abortus za samo 26 sekundi internet prikaže 195.000 stranica! Pokušala sam ih pregledati, nemoguće je, Oče. L. Zar nam nisi dao sudjelovati u stvaranju života?! Kamo su onda krenuli ljudi? Kamo će čovjek, Oče moj? Toliko me boli kada znam čovjeka koji je to učinio, i koji to opet čini. Nemam snage, Oče, i ne želim ni govoriti s njima. Pa tko je on ili ona da odluči tko će živjeti, a tko ne?!

A tko sam još ja da sudim?

Piješ lijekove – baš mi te je žao. Ah, da, antibi-pilule, svakoga dana. Zastaje mi dah. Anti – protiv – života – je li moguće, Oče, da je čovjek postao tako sebičan? Samo život užitka?

Prošao je i čuveni Dan zaljubljenih, lijep povod za iskazivanje ljubavi i darivanje – smrti – nekom čije srce kuca u tvojoj utrobi. I oni će slaviti taj dan! Teško mi je ne suditi, teško mi je ne prezirati, mogu samo moliti, za onoga čije srce još koji dan mirno kuca pod majčinim srcem, ne znajući što mu se sprema. Blagdan ljubavi, kakvo nečovještvo čovjeka... Pitam se, Oče, gdje je već nestao čovjek?

Svi ističu – pa ljubav je to, vole se, kakva krasna bajka. Ali, znate, mladi su, što da si zagorčaju život, neka uživaju još malo, stanu na noge. Ne treba suditi, Oče, ali da sam odvjernica nerođenoga, doista ne znam kakvu bih kaznu tražila. Ima li što surovi-je od toga, Oče moj?

Zapitaj se, čovječe? Na ovoj slici nije uvećan ljudski dlan, varaš se! Misliš li da je preživio?! Više nije živ, nije se stigao ni roditi a istrgnuli su ga iz toploga gnijezda majčina. A što ti radiš po tom pitanju? Ne bi ga mogao ni zagrliti, ili surovije – i da to želiš, on više ništa ne osjeća, uzalud sada toplina tvoja, čovječe.

Kao i svake, i ove godine naravno proslavili smo taj blagdan ljubavi, ljubavi koja ne želi voljeti baš stopostotno – lakše je s izvjesnom rezervom! Gdje se u ljudima izgubio čovjek, gdje je nestala ljubav?! Često se pitam zna li još čovjek voljeti ili je izgubio osjećaj za ljubav?! Imamo li pravo slaviti, Oče moj?! I što zapravo slavimo i mi, kršćani?! Rekao si, Oče, da imamo semafor koji nam pokazuje pravi put, a mi idemo na crveno, i poslije ... Poslije ćemo kriviti Tebe kako si surov i kako nas kažnjavaš, a ti si tako pun ljubavi. Oče, ti nas tako ljubiš da si nam već davno darovao jedino što si imao... A nama, nama nikada nije dovoljno.

Tužna sam, Oče, jer ljudi žele biti bogovi. Zar se svakoga trenutka ponavlja ona situacija koja je davno prošla? A krivica, pa naravno, Ti ćeš biti kriv kada krene po zlu, a ljudi nisu svjesni da već hode putem zla. Ono malo srce već govori tika-tak, tika-tak... Ono, Oče, ništa nije skrivilo!

Probudi se, kršćanine, i prihvati život, ne uskraćuj ga nikomu, i ti si samo jedno od stvorenja, makar si i dijete Očevo! Iznad svega Ljubav ...

M. S.

za život: Djeca današnjice

Mnogo lošega se o "djeci i mladima današnjice" govori i piše u medijima u posljednje vrijeme – nasilje, huliganstvo, razuzdanost, samoubojstva, ubojstva, te se situacija doima zbilja kritičnom. Nostalgičari nastavljaju idealizirati prošlost i "njihovo vrijeme", a mediji kao da zaobilaze izvještati o možda rijetkim i malenim, ali ipak pravim KORACIMA ZA ŽIVOT, koje i naša djeca i mladi prave.

Sedmero djece uzrasta 11 do 15 godina iz Gornjeg Milanovca, u studenom prošle godine, sama su pokrenula prikupljanje novca za fond "Bolesno dijete". Djeca su organizirala kazališne predstave, a novac skupljen od ulaznica uplatili su Fondu općinskog odbora Crvenog križa "Bolesno dijete". Oni su za roditelje i susjede tijekom vikenda na otvorenom izveli predstavu "Ljubav, navika, panika", a cijena karte bila je 10 dinara. Djeca su po završetku predstave u Fond odnijela 3.000 dinara, koje su skupili za jednu večer! Organizator akcije je najstariji učenik Stefan Ovčarević, a djeca kažu kako žele pomoći vršnjacima koji imaju zdravstvene probleme.

O ovoj inicijativi tek kratku vijest je donijela Beta, a kako znamo da (dobri) primjeri privlače, važno je djecu i mlade oduševljavati i inspirirati ovakvim vijestima. Dječje i mladenačke (i sve ostale ☺) KORAKE ZA ŽIVOT uvijek jasno i glasno i javno potičimo i podržavamo, dakako prvo ih pokazujemo vlastitim primjerom.

protiv života: Tuđe rublje i naši prozori

Međusobna ljubav – do smrti, smrti na križu – Isusova je druga glavna zapovijed, jednaka prvoj (*Ljubi Gospodina Boga...*).

"Mladi par se doselio u ulicu.

Sljedećeg jutra, kada su doručkovali, žena je opazila susjedu kako vješa rublje.

– Možda treba nov prašak za pranje, kako bi bolje oprala.

Muž je šutke promatrao događaj, ali nije ništa rekao.

– Kako je prljavo rublje – rekla je. – Uopće ne zna prati!

Svaki puta kada bi susjeda vješala rublje, komentar bi bio isti...

Mjesec dana kasnije, žena u čudu, kada je jedno jutro vidjela kako je susjedino rublje čisto. Rekla je mužu:

– Pogledaj! Konačno je naučila dobro oprati rublje. Tko li ju je to naučio?

Muž joj odgovori:

– Nitko. Ja sam danas ustao ranije i oprao prozore." (priča s Interneta)

Sišao je, prigiba se duboko i pere svojim prijateljima noge.

A mi se uspinjemo i propinjemo visoko gore, sve više, da onim nižima od sebe možemo oprati glave.

(Petrus Coelen)

Jesmo li dobri? Toliko, koliko znamo opraštati.

Jesmo li mudri? Toliko, koliko znamo trpjeti.

Jesmo li čisti? Toliko, koliko je duboka naša vjera.

Jesmo li veliki? Toliko, koliko znamo ljubiti.

Jesmo li sretni? Toliko, koliko darujemo.

Sombor u XV. i XVI. stoljeću

U Mađarskoj 15. i 16. stoljeća već susrećemo brojne Hrvate u svijetu znatnosti, politike i kulture. Zato se može pretpostaviti da je i među pukom, diljem mađarskoga kraljevstva moglo biti kako Hrvata, Srba, tako i ostalog slavenskog stanovništva. O nacionalnom sastavu stanovništva Sombora u 15. stoljeću može se samo nagađati. Od 1403. godine Czoborszentmihály postaje posjed obitelji Szilágyi, ali samo do 1406. godine, kad su ga Czoborovi opet dobili u posjed. Osim toga u Somboru (Czoborszentmihály) je 1432. godine zasjedalo 300 veleposjednika Bodroške županije. Godine 1443. grad Czoborovih je pogodio potres, poslije čega su od župne crkve, od kaštela obitelji Czobor, kao i od grada ostale samo ruševine.

Znameniti Hrvati u Mađarskoj

Upravo to, 15. i 16. stoljeće je vrijeme, kad su brojni visokoškolorani Hrvati uživali veliki ugled u mađarskom kraljevstvu. Oni su se istakli na vojnom, diplomatskom, kulturnom i crkvenom polju. Bili su to ljudi koji su ostavili neprocjenjiva književna i znanstvena ostvarenja. Njima se podjednako ponose i njihova zavičajna domovina Hrvatska, kao i Mađarska u čijoj su službi bili. Spomenut ćemo samo neke. U vrijeme kraljevanja Žigmunda (Sigmunda) (1387.–1437.) nalazimo u

Mađarskoj uglednog Hrvata, **Ivana Viteza**, koji je nakon studija u Italiji, kao humanist, poduzetnik umjetnosti, organizator knjižnice, stekao velike zasluge za mađarsku kulturu. Darovite mladiće je slao na studij u Italiju. Ivan Vitez je bio i zagrebački kanonik i varadinski biskup (Nagyvárad – Oradea, danas u Rumunjskoj). U mađarskim knjigama se spominje kao Vitéz János. Značajne zasluge je stekao i u borbama protiv Turaka. On je 1465. godine postao ostrogonskim (Esztergom) nadbiskupom i primasom Ugarske.

Mađarski ga izvori spominju pod imenom Brodarsics István. U crkvenoj službi ga vidimo na položaju prepozita pečuškog (Pécs) kaptola. Bio je i zagrebački i ostrogonski kanonik. Godine 1532. je postao i pečuški biskup, a 1537. godine pak biskup Váca – danas u sjevernoj Mađarskoj. Na kratko vrijeme, 1526. godine upravljao je Srijemskom biskupijom. Ratovao je i pod Mohačem. Njegovom peru možemo zahvaliti opis Mohačke bitke pod naslovom "De conflictu Hungarorum cum Turcis ad Mohacz" (= Bitka Mađara protiv Turaka kod Mohača). Djelo je napisao 1527. godine u Krakowu.

Zanimljivo je ime hrvatskog diplomate, prelata i vojskovođe, Trogiranina, **Petra Berislavića** (1475.–1520.), koga mađarski auktori pamte pod imenom Berisló Péter. On je boravio u Kalači kod glasovitog mađarskog humaniste i kalačko-bačkog nadbiskupa Pétera Váradija, i to zahvaljujući rodbinskim vezama. Možda je na području Kalačko-Bačke nadbiskupije i on već imao svoje rodbine. Petar Berislavić je 1501. godine postao kalački kanonik, a obavljao je diplomatske poslove za svoga nadbiskupa. Godine 1502. godine je postao stolnobiogradski (Székesfehérvár) prepozit. Obavljao je i dužnost kraljevskog tajnika. Vidimo ga 1511. godine na katedri biskupa u Vesprimu (Veszprém). Godine 1513. pobijedio je Turke kod Dubice. Osim toga što je bio ban hrvatskih zemalja, bio je i jajački ban, te kraljevski rizničar. Bio je vranski prior. Poginuo je kod Korenice progoneći poražene Turke. Grob mu je u vesprimskoj stolnici.

Među najistaknutijim hrvatskim humanistima je svakako Jan Panonac, poznat pod imenom **Ivan Česmički**

(1434.–1472.). U svojim latinskim djelima se sam naziva Ianus Pannonius. Pod tim imenom ga pozna i mađarska povijest. Njegov ujak je bio glasoviti zagrebački kanonik, ostrogonski nadbiskup i primas Mađarske, te kancelar kralja Matije Corvina, Ivan Vitez. Jan je zahvaljujući svome uglednome ujaku mogao studirati u Italiji. Postao je pečuškim biskupom, djelovao je i na dvoru kralja Matije Corvina. Jedno je vrijeme bio i hrvatski ban. Godine 1463. pratio je kralja na vojnom pohodu u Bosni. Kao član urote protiv kralja Matije skrivao se kod zagrebačkog biskupa Osvalda Thuza. Utočište je našao u Medvedgradu gdje je i umro 30. studenog 1472. godine. Kao i ostali hrvatski humanisti i Jan Panonac je pisao samo latinski. Među njegovim djelima vrijedno je spomenuti 35 elegija i 400 epigrama! To su najvrjednija njegova ostvarenja. Jana Panonca drže svojim čovjekom ne samo Hrvati i Mađari, već i Talijani, budući da je dobar dio svojih književnih ostvarenja napisao upravo u Italiji. Jedna od najljepših njegovih elegija je tužbalica zbog majčine smrti.

Bio je prijatelj Marka Marulića i drugih svojih velikih hrvatskih suvremenika.

Juraj Utješenić, koga mađarska povijest pamti pod imenom **Fráter György** (1482. - 1551.), nije se zanosio vojničkim pozivom, pa je stupio u pavlinski red. Bio je poglavar samostana u Czenstohowi. Njegova je obitelj podrijetlom iz Bačke županije, kako piše János Viczián u 3. svesku mađarskog katoličkog leksikona (*Magyar Katolikus Lexikon* iz 1997. godine). Juraj je postao kraljevim rizničarom, varadinskim biskupom, pa ostrogonskim nadbiskupom, a od 1542. godine ga vidimo na tronu erdeljskog namjesnika. Postao je vojvodom, a imenovan je i kardinalom Svete rimske crkve. Iz činjenice da je Utješenić ili Utišeniović podrijetlom iz Bačke, nije teško zaključiti da je već tada moglo biti hrvatskog življa na području današnje Subotičke biskupije.

Odgovara: dr. Andrija Kopilović

Vjernici pitaju

Pokorom do spasenja

Mnogi crkveni pisci, napose crkveni oci, govore da trebamo oplakivati svoje grijeha i činiti pokoru kako bismo se spasili od vječne propasti. U enciklici "Nadom spašeni" Papa kaže da se možemo radovati jer smo "nadom spašeni". Kako?

s. M. V.

Pokušajmo zajedno razmišljati o ovom vrlo važnom pitanju našega života. Usudujem se reći najvažnijem pitanju. Činjenica je da je čovjek stvoren kao Božji prijatelj i da je kao takav Božjom ljubavlju određen vječno biti baštinikom Božanske naravi. Naša narav je toliko dostojanstvena da je čovjek neusporediv s bilo kojim drugim bićem. On je određen i definiran svojom naravi ali nije predodređen. Raspolože duhovnim darovima razuma i volje i napose darom slobode. Dakle, u nekom smislu se sam "predodređuje". Nije biće bez slobode, a time niti biće bez odgovornosti. Odgovornost je punina čovjeka unatoč njegove ograničene naravi. Najveći domet slobode, pa i odgovornosti je ljubav. Ljubav koja ispunja čovjeka do kraja, može biti samo beskrajna ljubav. Zašto? Stvoren je kao biće vječnosti, a vječnost je Bog. Stvoren je kao biće slobode, a punina slobode je Bog. Dakle, uranjanje u beskonačno Božje biće, čovjeka čini do kraja blaženim. Tu čežnju za beskonačnim blaženstvom ne mogu nijekati ni ateisti, ni antiteisti, jer naprosto je ta težnja za blaženstvom usađena u našu narav. Međutim, slobodni izbor, koji također spada na integralnu osobu čovjeka, mogućnost je i krivog izbora. Taj "krivi izbor" se dogodio. U početcima čovječanstva, čovjek zaveden, u jednom mračnom momentu nije shvatio da je "kao Bog" nego je htio postati "kao Bog" ali bez Boga. To je grijeh. Taj grijeh je tako udaljio čovjeka od Boga da je susret postao nemoguć. Ograničenost naše naravi i grešnost naše naravi sprečavaju mogućnost samospasenja. Zašto? Čovjek nije dovoljno jak, niti sposoban krivicu nepravde grijeha uništiti. Ona je uništila njega. On više nije u "krugu" Božjega svijeta. On je prognanik. Makar je na zemlji i stvoren kao prolaznik, ipak se sada, ograničen smrću, osjeća kao prognanik. Posve je razumljivo da ne

samo taj istočni grijeh, nego i svaki osobni grijeh čovjeka zatvara u njega samoga. Onaj koji sagledava tu svoju ograničenost i grješnost, osjeća i odgovornost pa i krivicu. Ne može ne žaliti za promašenim ciljevima, za krivim potezima, za lošim koracima, itd. Čovjek nije izgubio "kompas savjesti", a to je najveće blago. Osjeća se krivim. Ako je dovoljno sabran, taj osjećaj ga ne baca u prah i pepeo nego ga potiče na obraćenje i pokoru. Pokora je svojevrsno "okretanje" od grijeha i povratak pravim vrednotama. To ne može učiniti čovjek koji ne zauzda svoju narav, napose pohotu ili koji ne iskorjenjuje uzroke grijeha. Taj "posao" oko oblikovanja vlastitoga duhovnoga profila su pokornička djela. Ali, još uvijek ostaje pitanje je li tim činima uništio svoju krivicu, napose grijeh, ili je ostao i dalje grješan čovjek? Uništenja grijeha iz ugla pravednosti nema i ne može biti. To može učiniti jedino Bog. Ali, ako je on Pravednost, kako to onda može učiniti i on? Na to teško pitanje i tjeskobno za sve nas, Bog je odgovorio Isusom Kristom. Stoga je Isus Krist jedini naš Spasitelj. Bog ga je

štetovati; ipak, on će se sam spasiti, ali kroz oganj. (1 Kor 3,12-15) Iz ovoga se teksta, u svakom slučaju, jasno vidi da ljudsko spasenje može imati različite oblike; zatim da neke stvari koje su se gradile mogu do temelja izgorjeti; da nam za spasenje valja osobno proći kroz 'oganj', kako bismo postali potpuno otvoreni da primimo Boga i zauzmemo svoje mjesto za stolom na vječnoj svadbenoj gozbi." Iz ovih Papinih riječi jasno vidimo na čemu i na komu kršćanin temelji svoju nadu u vječno spasenje. Na Isusu Kristu, koji je postao naš temelj u času krštenja. Slijedi naš život i naša djela. Nažalost, ona mogu biti i slama. Izgorjet će. Međutim, mi ostajemo na Krista "nakalamljeni" i ognjem njegove ljubavi bivamo spašeni. Taj oganj je sličan slici čistilišta. Valja nam proći kroz "vatru", ali je spasenje sigurno. Neki suvremeni teolozi misle da je oganj koji guta svojim plamenom i ujedno spašava, sam Krist, Sudac i Spasitelj. Susret s njime odlučujući je čin suda. Pred njegovim pogledom sve lažno nestaje. Susret s njim sažije nas, ali nas istodobno preobražava i čisti, te postajemo

Čovjek nije izgubio "kompas savjesti", a to je najveće blago. Osjeća se krivim. Taj osjećaj ga ne baca u prah i pepeo nego ga potiče na obraćenje i pokoru i povratak pravim vrednotama.

učinio ne samo Jaganjcem koji oduzima grijeha svijeta, nego Pavao kaže da ga je učinio "griehom" za sve nas kako bi on bio naša pravednost i opravdanje. Benedikt XVI. je, osjećajući kako kršćani danas sustaju na putu spasenja, gubeći nadu u svoje spasenje, napisao encikliku te u njoj naglasio da upravo nada spašava. Citiram dio enciklike: "Pavao na početku kaže da kršćani svoj život prije svega grade na zajedničkom temelju – Isusu Kristu. Taj temelj odolijeva svemu. Ako ostanemo čvrsto nazidani na njemu, i ako smo na njemu gradili svoj život, možemo biti sigurni da nam taj temelj čak ni smrt ne može uzeti. Zatim Pavao nastavlja: Naziđuje li tko na ovaj temelj zlatom, srebrom, dragim kamenjem, drvom, sijenom, slamom – svačije će djelo izići na svjetlo. Onaj će Dan pokazati, jer će se u ognju očitovati. I kakvo je čije djelo, oganj će iskušati. Ostane li djelo, primit će plaću onaj tko ga je nazidao. Izgori li čije djelo, taj će

što uistinu jesmo. Njegov pogled, dodir njegova srca ozdravlja nas kroz neizrecivu bolnu preobrazbu, "kao kroz oganj". Ali to je blažena bol, u kojoj sveta moć njegove ljubavi kroz naše biće prostruji poput nekog plamena, te nas osposobljuje da budemo potpuno što jesmo i time potpuno Božji. Dakle, samo se onaj ne spašava tko zatvori vrata pred pravdom i istinom i ljubavi. Stoga je posve pravilan nauk otaca da je potrebno oplakivanje grijeha, da je potrebna pokora, ali je vrlo važan dodatak nauka spomenute enciklike, jer je spasenje u svakom slučaju dar. Kršćanin je čovjek koji se tom vječnom životu nada i kao daru i kao susretu. Nada nije tek neka informacija nego je stvarnost koja oblikuje naš život i zato je posve istinita riječ apostola Pavla iz poslanice Rimljanima "u nadi smo spašeni". Tko se ne hrani tom nadom i ne živi tu stvarnost, teško je govoriti o svim ostalim putovima spasenja.

Ne budimo naivni ili pak – nastavite ako volite "spamove"!

Vjerojatno su mnogi čitatelji *Zvonika*, kao i ja, primili preko interneta mnoštvo tzv. "spamova". Naravno, da nitko u svojem računalu ne može imati potpunu zaštitu od virusa a kamoli od "spamova". Ipak, ponekad smo i sami krivi. Objasniti ću o čemu je zapravo riječ.

Puno puta sam već dobio pismo-mail kao apel za pomoć. U njemu je objašnjeno da je jednostavno potrebno poslati e-mail određenoga sadržaja na što više adresa jer ćemo tako moći pomoći nekom bolesnom djetetu, nekoj obitelji itd. No, nismo ni svjesni da prihvaćajući takvu "humanitarnu akciju" dajemo svoju mail adresu i adrese svojih prijatelja na koje ubrzo nakon toga počinju stizati "spamovi". Međutim, sve su to varke i zamke. Budući da već dosta dugo imam računalo, dobio sam prije pet godina npr. jedan "apel" sa slikom djeteta s teškim opeklinama i dobio sam taj isti "apel" s istom slikom nedavno. To je samo znak da je taj "apel" lažan i da godina na kruži skupljajući naše e-mail adrese. Da bi postigli cilj, skupiti što više adresa, oni kojima je to "bussines", služe se najrazličitijim sadržajima. Evo dokaza:

Majka Terezija, a ne mala Terezija?!

***Hej, odabirem jedanaest ljudi koji su dodirнули moj život i za koje mislim da bi ovo htjeli dobiti. Molim te pošalji mi ovo natrag (vidjet ćeš zašto). Ako ne znaš, Sveta Tereza je poznata kao Svetica Malih Putova, što znači da je vjerovala u činjenje malih stvari u životu dobro i s velikom ljubavlju. Predstavljena je s ružama. Neka svatko koji dobije ovu poruku bude blagoslovljen. Terezinu molitvu nije moguće izbrisati.

UPAMTI da treba zaželjeti želju prije nego pročitaš molitvu. To je sve sto trebaš učiniti. Ništa nije dodano. Samo podijeli to s ljudima i vidi što će se dogoditi na četvrti dan.

Molitva je jedan od najboljih besplatnih darova koje dobivamo. Pročitaj molitvu dolje.

Molitva je inače lijepa, ali autor ne razlikuje sv. Malu Tereziju od Majke Tereze, pa je stavio sliku Majke Tereze i njezinu molitvu, a "Mali Put" je djelo sv. Male Terezije. Majka Tereza je samo blažena, još nije sveta! (op. A.A.)

Na tu ponudu sam odgovorio sljedeće:

U narednih nekoliko dana vidjet ćeš mnoštvo spamova pa će ti biti jasno zašto moraš isto poslati baš jedanaestorici u narednih par minuta. Dajte, prekinite s tom MAGIJSKOM UPORABOM MOLITVE! Nijedna molitva koja ne sadrži u sebi Isusove riječi: *Oče, ne moja volja, nego Tvoja volja neka bude*, nije dobra niti kršćanska molitva. Kada bi nam se sve ispunilo za četiri dana, znaš što bi bilo? Više nitko ne bi radio, a možda bi umrlo milijardu ljudi. Sigurni ste da neki koji dobiju ovo ne bi poželjeli nekomu da nestane? I zamisli, to se ostvari za četiri dana!

OVO NEMA VEZE S VJEROM I KRŠĆANSTVOM. A netko fino skupi tisuću adresa i onda to proda nekome i onda svi počinjemo dobivati razne "PONUDE"! To je JEDINI SMISAO rečenice: *Pošalji ovo na jedanaest adresa*.

Neka se Bog svima smiluje i neka usliša sve naše molitve na način kada i kako On zna da je najbolje!

Pozdrav, mr. Andrija Anišić.

Komentar vrijedi i za sljedeće "ponude":

Gospa iz Guadalupe

***Ovo je zaista slika koju je divno imati. Bog Vas sve blagoslovio. Prije nego počnem, prije svega želim Vam reći da je Djeвица iz Guadalupe čudesna. Ona Vas prati cijelo vrijeme. Ovo pismo mora nastaviti svoj put oko svijeta. Predsjednik Argentine primio je ovo pismo te ga okarakterizirao kao "junk mail" i izbrisao. Nakon 8 dana je izgubio sina. Čovjek koji je ovo pismo dobio i prosljedio dalje – dobio je na lutriji.

Alberto Martinez primio je ovo pismo, dao ga tajnici na umnožavanje, ali su ga poslije zaboravili prosljediti dalje: ona je izgubila posao, a on je izgubio cijelu obitelj. Ovo pismo je čuderno i sveto, nemojte zaboraviti da ga u roku od 13 dana

prosljedite dalje (najmanje 20 osoba mora ga primiti). Ne zaboravite ga poslati dalje i očekuje Vas veliko iznenađenje.

Kakva magijska uporaba molitve! I kakve sotonske prijetnje! Naš Bog nije takav! (op. A.A.)

A evo i najnovije ponude koju sam dobio:

Protiv pijanstva

***Otišla sam na zabavu. I zapamtila sam što si mi rekla. Rekla si mi da ne pijem alkohol, mama, pa sam u zamjenu popila sprite i bila sam ponosna na sebe kao što si i rekla da ću jer neću piti i voziti. Iako su neki prijatelji rekli da bih trebala. Izabrala sam zdravlje i tvoj savjet bio je pravi. Zabava je napokon završila i djeca su se odvezla bez traga. Ušla sam u svoj auto i bila sam sigurna da ću stići kući u jednom komadu – nisam znala što me čekalo, mama! Ono čemu sam se najmanje nadala. Sada ležim na pločniku i čujem policajca kako govori: Klinac koji je izazvao sudar bio je pijan. Mama, njegov glas mi se čini tako daleko, moja je krv svuda oko mene. Jako pokušavam da ne plačem. Čujem liječnike iz hitne kako govore: "Ova djevojka će umrijeti". Sigurna sam da dečko nije imao pojma dok je "letio visoko" da zbog njegovog izbora da pije i vozi ja sad moram umrijeti. Zbog čega to ljudi rade, mama? Znajući da to uništava živote? I bol me sada reže kao stotinu noževa. Netko ga je trebao naučiti da je pogrešno piti i voziti. Možda bih, da su to učinili njegovi roditelji, ja i dalje bila živa. Moj dah je sve kraći, mama, i jako se bojim. Ovo su moji posljednji trenuci. Tako sam nespremna, a voljela bih da me možeš zagrliti, mama, dok ležim ovdje i umirem. Voljela bih da ti mogu reći: "Volim te mama"! Pa volim te, i zbogom!

MADD (Majke protiv pijanih vozača) pokušavaju skupiti 5000 potpisa šaljući ovo pismo. Kada dođu do toga broja, mole da se isto pismo vrati na njihovu, naznačenu adresu.

U mailu dalje piše:

***Ako primite ovu peticiju i ne učinite ništa, osim da ju obrišete, tada vaša sebičnost ne poznaje granice. Potpisati, to je tako malo što možete učiniti nakon što pročitate pjesmu. Molimo vas da dodate svoje ime na kraju. I ne zaboravite: Nikada nemojte piti i voziti, niti jednom, misleći da neće biti važno. Bit će važno!

Lijepa, ali "Zamka-Akcija"

AKCIJA je po sebi LIJEPA. No, to je još jedna od "akcija – zamki". Poslao ju je očito lovac na naše e-maile. Naime, na site-u "Žene protiv pijanstva" nigdje nije spomenuta ova akcija. Čuvajte se! (op. A.A.)

Isto to i preko SMS poruka

U ovo spadaju i mnogi lijepi i sadržajni PPS mailovi s lijepim tekstovima i slikama, ali su užasni "apeli" s riječima: ŠALJI DALJE – NA ŠTO VIŠE ADRESA.

Sve se ovo prebacilo i na mobitele. Stiču također "OBEĆAVAJUĆE" poruke koje treba u roku pet minuta poslati na najmanje pet brojeva uz komentar: UČINI TO I VIDJET ČEŠ ŠTO ČE TI SE DOGODITI!

Ima li netko tako naivan da ne zna što će mu se dogoditi? Pa, ostat će bez onoliko novaca koliko vrijedi pet sms poruka!

Magijske molitve ostavljaju i u crkvama

Kod Franjevaca u Subotici i u crkvi Sv. Roka, a vjerojatno i u nekim drugim, mogli ste se poslužiti fotokopijom "MOLITVA SV. MARTI" koja sadrži magijsko-sotonske elemente. Naime, u toj molitvi, sadržana je i prijetnja: *Ukoliko ovo ne umnožiš i ne širiš, dogodit će ti se neko zlo. Ukoliko ih širiš, molitve će Ti biti uslišane*.

Sve to je slično pismima kao što su "LANAC SV. ANTUNA" ili "PISMO GOSPE LURDSKE". Moja preporuka je da sve to odmah uništite. To nema veze s vjerom i Crkvom. Ukoliko niste sigurni što učiniti, pitajte nekog svećenika!

Zahvaljujemo našim darovateljima

Oprema za kupatila
kolpa-san®

Novi Beograd: Tošin bunar 224a, 011 260 99 20, Beograd: Bulevar Kralja Aleksandra 402, 011 240 73 71
Beograd: Zrenjaninski put 1, 011 20 85 460, Novi Sad: Rumenački put 11, 021 518 091
Zrenjanin: Vojvode Petra Bojovića 2, 023 581 590, Subotica: Banijska 2, 024 547 886

KAMENORESCI
Beogradski put 224a

SVE OD KAMENA
NOVA KAMENOREZAČKA RADNJA
NAJVEĆI IZBOR-NAJPOVOLJNIJE CENE

EV-PRO d.o.o.
SUBOTICA BEOGRADSKI PUT 72
TEL. 024/671-500
063/501-542

- veliki izbor granita i mermera u bojama
- izrada nadgrobničkih spomenika
- od prirodnog i veštačkog kamena
- izrada enterijera po zahtevu kupca od svih vrsta uvoznog kamena
- usluga rezanja i obrade kamena
- izrada stepenica, prozorskih klupica, stolova i
- sve što zamislite

**POVOLJNO SA GARANCIJOM
MOGUĆE ODLOŽENO PLAĆANJE**

Zahvaljujemo našim darovateljima

RENAULT

NAŠ SERVIS - VAŠA SIGURNOST

Ovlašteni Renault servis je svakako najbolji izbor za Vaš automobil. A razlozi su:

- kvaliteta koju nudimo
- garancija od 12 mjeseci na rezervne dijelove i popravku
- sigurnost
- osposobljenost, opremljenost i profesionalnost naših majstora

Dobrodošli!

AC VIDA KOVIĆ

Subotica, Braće Radića 53, tel. 024 553-567, 551-124

Svake treće nedjelje u mjesecu novi broj "Zvonika"

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica

Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

Kafana - "Đuka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom košu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:

- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI

Posebno se preporučamo za organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Vremena su teška.

**Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.**

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

POLIKLINIKA

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

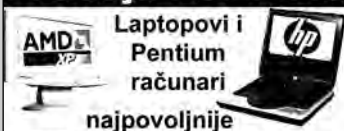
H čitaonica
Hrvatska

**Čitajte tisak,
posudite knjige i
porazgovarajte
s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici**

Subotica, Ulica Bele Gabrića 21

srijeda, petak 10-14 sati
utorak, četvrtak 16-19 sati

Millennium
GSM Centar
Prodaja i SERVIS

Laptopovi i
Pentium
računari
najpovoljnije

Mobilni

Gigaset
A-180

Panasonic
KX-TCD445

Climate

Klima
uređaji

www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

**Neka Bog
blagoslovi
sve koji
radom služe
braći
ljudima!**

TippNet

Internet provajding
Prodaja računara
Instalacija i održavanje računarskih mreža
Pojedinačni i grupni kursevi
(Windows, Word, Excel, Internet)
☎ (024) 555-765 Karađorđev put br. 2. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2
Telefon (danonočno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonočno): 024 / 792-202

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

ONO ŠTO JE NEKAD BILO NEMOGUĆE SADA JE MOGUĆE!

U Subotici možete nabaviti:
misnice, štole, albe i rokete sve po mjeri;
košulje i birete, prvopričesnička
i ministrantska odijela;
svijećnjake, križeve za prvopričesnike
i krizmanike.

NOVO-NOVO

kaleži, tamjan i hostije

Sve informacije i narudžbe možete dobiti
u župnom uredu Palić
tel. 024/755-002

APZ pp. „Auto-Dan Z” d.o.o.
024/670-975 SUBOTICA, Beogradski put 29
024/55-44-25 Somborski put 11

prodaja skutera i bicikala sa
pomoćnim motorom marke

KEEWAY
PIAGGIO GILERA

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

Radio Subotica
Szabolcsi Rádió

Kovač Dejan
MAJSTOR ZA IZRADU TRADICIONALNIH PAPUČA
PAPUČSKESZITÓ - MESTER

- BUNJEVAČKE - MAĐARSKÉ - ŠOKAČKE -

24000 Subotica,
ul. Dinka Šimunovića 10.
Tel.: 024/ 524-786,
Mob.: 064/ 14-62-103

ZANATSKA TRGOVINSKA RADNJA
Vi. Milica Pečerić, Trg žrtava fašizma 14
Mobilitel: 064 201 56 12

Miss Exclusive

SVE VRSTE KROJAČKIH USLUGA
Radno vrijeme: Ponedjeljak - petak: 10 - 18
Subota: 9 - 13

**HRVATSKI KULTURNI CENTAR
"BUNJEVAČKO KOLO"**
Subotica,
Preradovićeva 4
Tel:
(024) 555-589

MONOLIT GRADNJA
Iršai Laslo

24000 SUBOTICA, Franje Kuhaca 10, Tel.: 024/551-685
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

IZVOĐENJE SVIH VRSTA GRAĐEVINSKIH, ZANATSKIH
I INSTALATERSKIH RADOVA. PROJEKTOVANJE I NADZOR

JULIJA-OPTIKA

KULTURA NOŠENJA NAOČALA
VODITE RAČUNA O REZERVNIM NAOČALAMA!
24000 Subotica, Braće Radića 6
Telefon: 024/ 528-482

Radno vrijeme:
radnim danom:
9,30 do 12,00 i 17,00 do 19,00
subotom: 9,00 do 12,00

Prvi privatni i registrirani
dom za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"
PALIĆ, Sutjeska 47
Tel. 024/603 640
Mob.: 063 577 350
064 122 87 55

U ugodnoj paličkoj pri-
rodi i zelenilu, u privatnoj
kući s lijepim dvorištem,
pružamo usluge, stručno i
odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih
lica; usluge medicinskih sestara;
liječničke i specijalističke usluge;
njegu starih i nemoćnih lica na terenu
(i u vašoj kući).

HRVAT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
II. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel./fax: (36-1) 269-1300

Hirvivo
Katolikus hetilap
Áras: 12 dinár Ajánlatkérés
I. évf. I. szám 2002. 05. 19.

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA
"APOLONIA"

Radno vrijeme:
ponedjeljak,
srijeda i
petak
15 - 19 sati

utorak i
četvrtak
8 - 12 sati

subota
- po dogovoru

Igmanska 6, 24000 Subotica
mobitel: 063 533 318

CSALÁDI MAGAZIN
Hitélet

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474
Email: agape@eunet.yu

**Slušajte
Radio Suboticu**
program
na hrvatskom jeziku
svaku večer od 19-21 sat
na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12
Tel: 024 55 22 00
Fax: 551-902

RADIO MARIJA
Tel: 021 4790-529; Email: rama@eunet.yu

94,2 MhZ FM - SUBOTICA
102,9 MhZ FM - NOVI SAD

www.suboticka-biskupija.info

URED HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA
Subotica, Preradovićeva 4
Tel: (024) 556-898 i 553-818

21. 03. – 30. 03.

Devetnica

Božanskom milosrđu

Crkva Sv. Jurja u Subotici
Pobožnost na Veliki petak
počinje u 16,30
a ostalim danima u 17 sati.

30. 03. u 16 sati

Misa na Bunariću

Početak
ovogodišnjih hodočašća na Bunarić

31. 03. – 4. 04.

ZARUČNIČKI TEČAJ

Katolički krug u 19,30 sati
Trg žrtava fašizma 15

Tečaj je obvezan za sve koji se ove godine žele vjenčati u katoličkoj crkvi.
Tečaj mogu pohađati i mladi koji su napunili 18 godina.

HRVATSKI KULTURNI CENTAR
"BUNJEVAČKO KOLO" SUBOTICA
MUZIČKI ODJEL

raspisuje

NATJEČAJ

za kompozicije koje će se izvesti na
VIII. "FESTIVALU BUNJEVAČKI PISAMA"

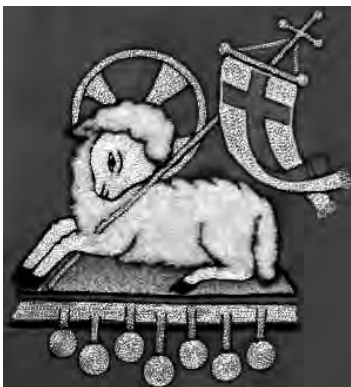
Festival će se održati
u rujnu (septembru) 2008. godine
u Subotici

Osnovna svrha ovoga festivala je promocija i popularizacija nove bunjevačke glazbe i poticaj svima, a posebno mladim ljudima, da i sami pridonese očuvanju i unapređenju kulturne baštine svoga roda i naroda.

Natječaj je otvoren
do 25. 05. 2008.

Kompozicije slati na adresu:
HKC "Bunjevačko kolo" Subotica
Preradovićeve 4 ili
Vojislav Temunović,
Skerlićeve 17, Subotica

sa naznakom:
ZA VIII. "FESTIVAL BUNJEVAČKI PISAMA"
Informacije na telefon: 024/555-589

Sretan i blagoslovljen Vskrs!
Vskrsli Gospodin
obdario vas sve obiljem mira
i darom vječnog života.

Katolički institut za kulturu, povijest
i duhovnost "Ivan Antunović"

HRVATSKA ČITAONICA i

Bunjevačko-šokačka knjižnica "Ivan Kujundžić"
pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost
"Ivan Antunović" – S u b o t i c a

upućuju

POZIV NA ŠESTI SUSRET PJESNIKA "LIRA NAIVA 2008."

Sudjeluju: pjesnici iz Srijema, Podunavlja, Sombora i Subotice

Uvjet: svaki pjesnik dužan je poslati 3-5 svojih pjesama
koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom
ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom) a bit će objavljene u knjizi

Pjesme i prijavu (oni koji se prijavljuju po prvi put
trebaju poslati i kraću biografiju te jednu fotografiju/portret)
treba poslati do 15. 05. 2008. na adresu:

Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica ili
E-mail katarina.celikovic@gmail.com

Šesti susret pjesnika održat će se u SONTI u subotu, 28. 06. 2008.
Detaljnije informacije na mobtel: 064 211 31 86

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
Sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: +381(0)24 554-896;
Fax: +381(0)24 551-036;

E-mail:

zvonik@tipnet.co.yu.
Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković
glavni i odgovorni urednik
Tel: +381(0)24 553 610

Željka Zelić
zamjenica glavnog
i odgovornog urednika

mr. Andrija Anišić
ročelnik Izdavačkog odjela
Instituta "Ivan Antunović"

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

Vedran Jegić
fotograf

Uredničko vijeće:

Stjepan Beretić
Ladislav Huska
Vesna Huska
Franjo Ivanković
dr. Andrija Kopilović
mr. Mato Miloš
Lazar Novaković
Jakob Pfeifer
s. Blaženka Rudić
Željko Šipek
dr. Tadej Vojnović

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Segedinski put 86, Subotica,
Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- Srbija 1200 dinara
- inozemstvo - 40 EURA
ili 300 kuna;
avionom 80 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R.
Hrvatske uplate mogu poslati poš-
tanskom uputnicom ili čekom na
adresu i ime (ne na ime Zvonika):

Svjetlana Ivković
Adresa: Augusta Piazzze 6
10000 Zagreb,
tel: +385 (0)1 301 34 68

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Subotica.info

Mladi

... na bdijenju u "Paulinumu"

... na duhovnoj obnovi

Djeca se pripravljaju za Uskrs

... u Senti

... u Subotici

Pobožnost Križnog puta

... na subotičkoj kalvariji

... u crkvi Sv. Jurja

Subotica: molitveni dan u duhu Tajže

Tvoj prolazak

A, život ispred pustinje
bijaše, sablazan za sva stvorenja.
Svi su mogli dolaziti
pljuvati u Tvoje lice.
Na koncu bi obješen
između neba i agave. A ti si došao
oslobađati srca od požudnih vjetrova.
I, svaka ruka bila je izvor
za blagoslov. Više se ne bi znalo
što je smrt uopće. Lahor bi bio
od nje glasniji, sunce nemilosrdnije.
Ali, Ti svojim dođe, Tvoji Te ne primiše!
Pa mnoge grane ne procvaše,
mnoga vrela ne provreše.
I bi jutro ko' večer
ispred pustinje.

Janko Bubalo